

JOSÉ ANTONIO URETA EN JULIO LOREDO DE IZCUE
MET EEN VOORWOORD VAN MGR. ROB MUTSAERTS

DE DIJKBREUK

DE VOORVECHTERS VAN
FIDUCIA SUPPLICANS
ZWICHTEN VOOR DE
HOMOSEKSUELE BEWEGING

DE DIJKBREUK

DE VOORVECHTERS VAN
FIDUCIA SUPPLICANS
ZWICHTEN VOOR DE
HOMOSEKSUELE BEWEGING

Nederlandse vertaling © 2024 Stichting Civitas Christiana
Kruisboog 31, 3905 TE Veenendaal
www.civitaschristiana.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, verspreid of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, waaronder fotokopieën, opnamen of andere elektronische of mechanische methoden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in het geval van korte citaten in kritische recensies en ander niet-commercieel gebruik dat is toegestaan door de wet op het auteursrecht.

Voor verzoeken om toestemming kunt u schrijven naar
Stichting Civitas Christiana, Kruisboog 31, 3905 TE Veenendaal.

Eerst gepubliceerd in het Italiaans als *La Diga Rotta*
© 2024 Associazione Tradizione Famiglia Proprietà
Rome, Italië

Andere TFP's en zusterorganisaties publiceren dit boek ook in het
Engels, Frans, Duits, Pools, Portugees en Spaans.

JOSÉ ANTONIO URETA
EN JULIO LOREDO DE IZCUE

Met een voorwoord door
BISSCHOP ROB MUTSAERTS

DE DIJKBREUK

DE VOORVECHTERS VAN
FIDUCIA SUPPLICANS
ZWICHTEN VOOR DE
HOMOSEKSUELE BEWEGING

STICHTING CIVITAS CHRISTIANA
VEENENDAAL, NEDERLAND
WWW.CIVITASCHRISTIANA.NL

*Aan Onze Lieve Vrouw van La Salette
als eerherstel voor de ernstige overtredingen
tegen God en tegen de engelachtige deugd van zuiverheid
die haar deden huilen.*

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	1
INLEIDING	5
HOOFDSTUK I	
Homoseksuele paren zegenen is in strijd met Openbaring en Traditie	12
• Vier drogredenen om het zegenen van een zondige relatie te 'rechtvaardigen'	15
HOOFDSTUK 2	
<i>Fiducia supplicans</i> schokt de <i>sensus fidei</i> van kardinalen, bisschoppen, priesters en leken en wordt toegejuicht door de homobeweging	19
• Suggesties die "zouden leiden tot schandaal en onbegrip"	20
• Vaticaanse verklaring begunstigt de homobeweging	22
HOOFDSTUK 3	
Het doel van de homobeweging: de Kerk ondermijnen met de homoketterij	24
• Een geleidelijk afbraakproces van seminarieopleiding	28
HOOFDSTUK 4	
Een theologische 'vijfde colonne' opent de vijandelijkheden tegen de traditionele leer	31
• Een eerste salvo van de pater-jezuïet John J. McNeill	31
• Pater Charles Curran betreedt het podium	34
• Pater André Guindon promoot ook stabiele homoseksuele relaties	36
• Pater Guindons verwelkoming van pederastie	38
• Een collectief werk gesponsord door de Catholic Theological Society of America	39
• Pater Robert Nugent en zuster Jeannine Gramick: een lastig duo	42
• In Europa verspreidt de homo-agenda zich vanuit Nederland	45
• De bijdrage van de homobevrijdingstheologie	50
• Latijns-Amerika blijft niet buiten het pro-homo-offensief	53

HOOFDSTUK 5	
Katholieke homoseksuelen komen uit de kast en beïnvloeden het debat	54
HOOFDSTUK 6	
De Kerk gevangen in de wrede tang van uitdaging en chantage	60
HOOFDSTUK 7	
De Heilige Stoel herhaalt dat homoseksuele handelingen "ernstige ontaarding" zijn	69
HOOFDSTUK 8	
De dijk begint te bezwijken...	77
HOOFDSTUK 9	
Pogingen om de Kerkelijke leer te veranderen op de synode onder het mom van 'radicale inclusie'	91
HOOFDSTUK 10	
Homoseksuele partnerschappen zegenen, een eerste stap naar 'radicale inclusie'	99
HOOFDSTUK 11	
Het uiteindelijke doel: de <i>Catechismus van de katholieke Kerk</i> veranderen	111
CONCLUSIE	124
AANGEHAALDE WERKEN	128

VOORWOORD

De verklaring *Fiducia supplicans* heeft wereldwijd voor de nodige ophef gezorgd, met name door de verwarring die het sticht. FS voorziet in de mogelijkheid tot het zegenen van paren van gelijk geslacht, terwijl twee jaar eerder (*Responsum* 2021) het Vaticaan zich in heldere bewoordingen tegen het bestaan van deze mogelijkheid had uitgesproken. De opmerking dat FS zowel dit *Responsum* als de leer en de traditie omtrent dit onderwerp intact houdt is onhoudbaar. FS vertoont evident tegenstrijdigheden. De Bijbel en de Traditie zijn volkomen consistent betreffende de moraliteit van homoseksualiteit. FS breekt hiermee. Het biedt de mogelijkheid een zondige relatie in de naam van God te zegenen. Dat dit hooguit een paar minuten mag duren en niet in de nabijheid van een altaar, doet daar natuurlijk niets aan af. Voor een dergelijke zegening is geen enkele basis te vinden in de H. Schrift en de Traditie.

De leer van het huwelijk blijft onveranderd, aldus kardinaal Fernández. Maar dat is de kwestie niet. De kwestie is: kan een priester zijn zegen uitspreken over een verbintenis die de Bijbel zondig noemt? Een retorische vraag. Je vraagt toch de zegen van God om de gebrokenheid in je levenssituatie op te heffen. Toch niet om je ongeordende situatie te bestendigen? Je kunt niet Gods oordeel en morele eisen afwijzen en toch een beroep doen op zijn barmhartigheid.

Probleem is vooral dat FS de morele aard van de relatie niet benoemt. FS weigert het kwaad te benoemen. Wat dat betreft sluit het aan bij het huidig tijdgewricht: het ontkennen van het bestaan van zonde, hetgeen een uitvloeisel is van het subjectivisme en

relativisme dat onze tijd beheerst; het ontkennen van de waarheid die per definitie voor iedereen geldt en van alle tijden is.

Een volgend probleem is dat barmhartigheid verkondigd wordt zonder dat er sprake is van berouw. *Todos todos todos*, zo roept paus Franciscus onophoudelijk; iedereen is welkom. Is iedereen welkom? Zeker. Maar niet zonder voorwaarden. God stelt eisen. De hele Bijbel zou je zo kunnen samenvatten: oproep tot bekering, belofte van vergeving. Het één staat niet los van het ander. Iedereen is welkom, maar niet iedereen aanvaardt de uitnodiging. We kennen toch de parabel van de Koning die iedereen uitnodigt voor het huwelijksfeest van zijn zoon. Er komt een moment dat de deur op slot gaat. In de hel gaat het er anders aan toe. Daar is iedereen onvoorwaardelijk welkom. De slogan van de duivel is: Kom zoals je bent. Je hoeft niet te veranderen, je hoeft niet om vergeving te vragen, je hoeft geen vinger uitgestoken te hebben naar de noden van anderen: *todos todos todos* zijn welkom in de hel.

Barmhartigheid bestaat omdat zonde bestaat. Barmhartigheid bestaat omdat het oordeel bestaat. Barmhartigheid bestaat omdat de hel bestaat. Daar waar de zonde verzwegen wordt, wordt ook gezwegen over de essentie van barmhartigheid. Het punt van barmhartigheid is niet om anderen te vertellen hoe slecht ze zijn, maar om hun te vertellen over de vergeving van zonden. Je hoeft er maar oprecht om te vragen. Er worden geen voorwaarden aan gesteld. Ik ben dagelijks dankbaar voor Gods oneindige barmhartigheid. Ik zie zoveel boosheid en agressie in onze tijd. Mensen zouden niet zo agressief en boos zijn als ze Gods vergeving zouden kennen. Maar vragen om vergeving impliceert wel erkenning van zondigheid. Dit is juist de sleutel tot een vredig gemoed, tot rust in je hart. Niets werkt zo desastreus als de ontkenning van het kwaad. Doorgaans gaat het dan van kwaad tot erger.

Het lijkt wel of FS vrede wil sluiten met de seculiere maatschappij. Maar vrede ten koste van moraal en waarheid is de meest genadeloze 'vrede' die je je maar kunt voorstellen. God houdt van iedereen. Hij houdt van elke zondaar, maar Hij haat je zonden. Hij hoopt vurig dat je tot Hem terugkeert, net zoals Hij uitkeek naar de terugkomst van de verloren zoon. Hij wil niets liever dan jou mee laten delen in zijn liefde.

Om de redenen die ik hierboven heb uiteengezet, ben ik blij met de opheldering die wordt verschaft door het actuele boek *De dijkbreuk* van Julio Loredó en José Antonio Ureta, dat volledig laat zien hoe *Fiducia supplicans* het resultaat is van een proces dat is voorbereid door een zeer goed georganiseerde lobby binnen de katholieke Kerk.

+ Rob Mutsaerts

[Red.: Mgr. Rob Mutsaerts is hulpbisschop van 's-Hertogenbosch in Nederland].

INLEIDING

Revoluties zijn als dijk- of dambreuken. In plaats van een onvoorziene toename van het volume van het water dat wordt vastgehouden, is het de verzwakking van de beteugelende structuur als gevolg van een onopgemerkte verslechtering die de plotselinge opening van gaten veroorzaakt waardoor de woeste stroom van de vloeibare massa steeds grotere delen wegsleurt van het enorme ingenieurswerk dat is ontworpen om het water vast te houden.

Op dezelfde manier voedt de geleidelijke vooruitgang van revolutionaire tendensen en ideeën, gevoed door weerbarstige menselijke passies, een reservoir van ontevredenheid en verlangens naar verandering. Maar het volume ervan wordt binnen de perken gehouden door traditionele overtuigingen, gewoonten en instellingen die als een dijk fungeren. Onder de agressieve druk van nieuwe trends beginnen er echter barsten te ontstaan in de barrière van verzet, waardoor het culturele draagvlak verzwakt, totdat een spirituele storm aangewakkerd door psychologische en ideologische factoren (soms vergezeld van een krachtige bovennatuurlijke invloed) de samenleving treft en een uitbarsting veroorzaakt, een verwoestende muur van water en een daaropvolgende hervorming van het religieuze, culturele en politieke landschap.

In de Westerse samenleving is de katholieke Kerk de grote dijk die de bolwerken beschermt die nog niet veroverd zijn door de neo-paganistische revolutie. Gebaseerd op de onveranderlijke voorschriften van het Evangelie en de natuurwet, verhinderen

haar morele leringen dat de uitbarsting van bandeloze passies de puinhopen produceert waar extreem-linkse ideologische stromingen naar op zoek zijn. Dit geldt in het bijzonder voor de homobeweging en de transgenderideologie, waarvan de eisen, als ze zullen slagen, zullen leiden tot de ontbinding van het gezin en het wegvagen van de fundamentele morele principes waarop elke beschaving die die naam waardig is, rust.

Maar helaas hebben de intellectuele corruptie en de Seksuele Revolutie scheuren veroorzaakt in de eens zo solide en compacte doctrinaire dam van de katholieke moraaltheologie, die nu op het punt staan enorme gaten te slaan. Er is maar één storm en de daaropvolgende opeenhoping van ontevredenheid nodig om de stortvloed van bandeloze passies de menselijke structuren van het heilige bouwwerk te laten afbreken dat nog steeds het bolwerk is van wat er nog over is van de Westerse christelijke beschaving.

Inleidende opmerkingen

De auteurs van dit boek hebben niet de intentie om iemand te belasteren of in diskrediet te brengen en worden niet bewogen door persoonlijke haat tegen enig individu. Door zich intellectueel te verzetten tegen individuen of organisaties die de homoseksuele agenda binnen de Kerk promoten, willen zij alleen de katholieke leer over kuisheid en het huwelijk verdedigen.

Als praktiserende katholieken zijn ze vervuld van respect voor hen die worstelen met de aantrekkingskracht tot hetzelfde geslacht en bidden ze voor hen die uit menselijke zwakheid in een homoseksuele zonde vervallen. Ze zijn zich bewust van het enorme verschil tussen hen en degenen die hun homoseksuele levensstijl als een reden voor trots presenteren en de acceptatie ervan aan de katholieke Kerk proberen op te leggen.

Terwijl ze alles doen wat de katholieke moraal en het civiele recht toestaan om hun pogingen tegen te houden, bidden de auteurs ook voor de radicale activisten die de homoseksuele agenda binnen de Kerk doordrukken en voor de Kerkelijke autoriteiten die zich aan hen overgeven.

* * *

Het ongedifferentieerde gebruik van het woord *homoseksueel* en zijn synoniemen heeft tot veel verwarring geleid bij het publiek. Vaak is het onduidelijk of het alleen verwijst naar iemand met een homoseksuele neiging of dat het verwijst naar iemand die homoseksuele handelingen verricht. Deze verwarring werkt de homoseksuele agenda in de hand. We kunnen mensen met een homoseksuele neiging die zich ertegen verzetten en kuis zijn niet op één lijn stellen met mensen die homoseksueel gedrag vertonen. Dit zijn twee onderscheiden en wezenlijk verschillende morele realiteiten. Daarom zullen we de term homoseksueel alleen gebruiken om te verwijzen naar mensen die homoseksuele handelingen uitvoeren en daardoor morele afkeuring verdienen.

* * *

Voor documentatiedoeleinden verwijzen we naar enkele websites en publicaties met aanstootgevende inhoud en daarom voelen we ons verplicht de lezer te waarschuwen.

De grote tragedie is dat velen binnen de katholieke Kerk, wier taak het is om de integriteit van het geloof en de moraal te bewaren, er zelf aan werken om de scheuren in de dijk te veranderen in breuken. Ze doen het tegenovergestelde van hun voorgangers, die waarschuwden voor het gevaar van infiltratie en probeerden de dijk te versterken en waterdicht te maken met tijdige documenten die herinnerden aan de traditionele leer van de Kerk.

Daaronder valt ook de *Briefaan de bisschoppen van de Katholieke Kerk over de pastorale zorg voor homoseksuele personen*, in oktober 1986 gepubliceerd door de Congregatie voor de Geloofsleer, met de handtekening van haar prefect, de toenmalige kardinaal Joseph Ratzinger. Daarin werd geklaagd dat in katholieke kringen waarin over homoseksualiteit werd gediscussieerd, "een al te goedaardige interpretatie werd gegeven aan de homoseksuele geaardheid zelf, waarbij sommigen zover gingen deze neutraal of zelfs goed te noemen" (nr. 3).¹ Er werd een nieuwe exegese voorgesteld die beweerde: "dat de Schrift niets te zeggen heeft over homoseksualiteit, of dat ze het op de een of andere manier stilzwijgend goedkeurt, of dat al haar morele geboden zo cultuurgebonden zijn dat ze niet meer van toepassing zijn op het hedendaagse leven" (nr. 4).

Het document betreft verder dat "de beweging binnen de Kerk, die de vorm aanneemt van pressiegroepen met verschillende namen en groottes, de indruk probeert te wekken dat ze alle homoseksuele personen vertegenwoordigt die katholiek zijn" (nr. 9). In werkelijkheid echter "verenigt zij onder de vlag van het katholicisme homoseksuele personen die niet van plan zijn hun homoseksuele gedrag op te geven" (nr. 9) en "die ofwel de leer van de Kerk negeren of deze op de een of andere manier proberen te ondermijnen" (nr. 9).

De brief van de Congregatie voor de Geloofsleer, ondertekend door kardinaal Ratzinger, beschrijft heel duidelijk de *modus operandi* van deze doctrinaire ondermijning: "Een tactiek die wordt gebruikt is te beweren dat alle kritiek op of bedenkingen

1. Congregatie voor de Geloofsleer, "Letter to the Bishops of the Catholic Church on the Pastoral Care of Homosexual Persons" (1 okt., 1986), Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19861001_homosexual-persons_en.html. [Vert.: in dit boek zijn alle vertalingen uit vreemde talen van onszelf.]

tegen homoseksuele mensen, hun activiteiten en levensstijl, eenvoudigweg diverse vormen van onrechtvaardige discriminatie zijn" (nr. 9). De laatste instructie aan de bisschoppen was dat "iedere steun aan alle organisaties moet worden ingetrokken die proberen de leer van de Kerk te ondermijnen, die er dubbelzinnig over zijn, of die er helemaal geen rekening mee houden. Dergelijke steun, of zelfs maar de schijn van zulke steun, kan [immers] ernstig verkeerd geïnterpreteerd worden" (nr. 17).

Helaas heeft de overgrote meerderheid van de bisschoppen in Europa, Noord- en Zuid-Amerika en Australië, regio's waar de homoseksualiteit in het kielzog van de Seksuele Revolutie van de jaren zestig wijdverspreid werd, deze wijze instructies van de Heilige Stoel uit 1986 niet opgevolgd.

In veel landen in dit grote deel van de wereld ontstonden, samen met de wettelijke erkenning van burgerlijke verbintenissen en het homo 'huwelijk', pressiegroepen buiten en binnen de Kerk die de volledige integratie in het Kerkelijk leven eisten van katholieken die in het openbaar in stabiele relaties leven met partners van hetzelfde geslacht.

De eerste stap om volledige erkenning te krijgen voor zulke ernstig immorele verbintenissen was het vinden van priesters die paren van hetzelfde geslacht (pseudo-koppels) wilden zegenen bij speciale gelegenheden zoals Sint-Valentijnsdag, om dit vervolgens te doen in pseudo-liturgische plechtigheden na de registratie van een burgerlijke verbintenis of "huwelijk" in een gemeente.

Afgelopen 18 december zette het nieuwe Dicasterie voor de Geloofsleer een zeer symbolisch stapje op deze lange weg naar volledige erkenning door de publicatie van de verklaring *Fiducia supplicans* met de handtekening van zijn prefect, kardinaal Víctor Manuel Fernández. Deze verklaring staat priesters toe

om samenwonende en overspelige stellen en paren van hetzelfde geslacht die daarom vragen te zegenen, zolang dit "niet-ritueel" gebeurt.

Hoewel het Vaticaan volhield dat dit geen verandering in de leer over het huwelijk en de seksuele moraal betekende, interpreteerden de mainstream media en de publieke opinie deze toestemming als de eerste openheid van de Kerk om verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht te erkennen. De "niet-rituele" zegeningen die door de *Fiducia supplicans* werden toegestaan, sloegen dus een grote bres in de dam van de katholieke moraal en betekenden een overwinning voor de homobeweging, in zoverre dat deze indruk postvatte bij het publiek, vooral bij de katholieken.

Zoals Mgr. Joseph Naumann, aartsbisschop van Kansas City, VS, stelt in *The Leaven*, de publicatie van zijn aartsbisdom: "Homorechtenactivisten hebben er hard op aangedrongen dat de seculiere samenleving hun de huwelijkse staat zou toekennen. Deze zelfde activisten hebben ook de zegen van de Kerk gevraagd voor verbintenissen tussen mensen van hetzelfde geslacht als een bevestiging van de geoorloofdheid van hun seksuele activiteit en als een uiteindelijke stap naar het erkennen van hun relaties in het huwelijk." Hij herhaalde: "Waarom is er zo fel gereageerd op een verandering die sommigen gewoon als semantisch beschouwen? De verwarring over *Fiducia supplicans* was voorspelbaar. Homorechtenactivisten binnen en buiten de Kerk hebben de Kerkelijke zegening van verbintenissen tussen mensen van hetzelfde geslacht geëist als een noodzakelijke stap voor de Kerk

2. Joseph F. Naumann, "'Fiducia Supplicans' Does Not Change Perennial Church Teaching," *The Leaven*, 12 jan., 2024, <https://theleaven.org/fiducia-supplicans-does-not-change-perennial-church-teaching/>.

om zich uiteindelijk te conformeren aan de cultuur en huwelijken tussen mensen van hetzelfde geslacht te omarmen."²

Sommige mensen vinden het misschien overdreven om de verklaring *Fiducia supplicans* in verband te brengen met de homobeweging, ofwel omdat ze nog jong waren toen de *Brief aan de bisschoppen* van kardinaal Joseph Ratzinger aanleiding gaf tot veel discussie in de media, ofwel omdat ze de Kerkelijke kwesties destijds niet op de voet volgden.

Dit boek is bedoeld om iedereen die dit historische perspectief mist, te helpen om op een beknopte en panoramische manier te begrijpen hoezeer de *Fiducia supplicans* van kardinaal Víctor Manuel Fernández een ongebruikelijke zwichten van het Vaticaan is voor de druk van de homobeweging binnen en buiten de Kerk.

Katholieken die oprecht vasthouden aan de leer van de Goddelijke Openbaring en de traditionele moraal moeten zich bewust zijn van de reikwijdte van de strijd en hoe lang deze al gaande is, zodat ze met overtuiging en kracht kunnen reageren.

Maar eerst moeten we, zij het kort, de ware omvang van dit stapje van *Fiducia supplicans* naar volledige erkenning van homoseksualiteit blootleggen.

HOOFDSTUK I

Homoseksuele paren zegenen is in strijd met Openbaring en Traditie

F*iducia supplicans* staat "de mogelijkheid toe van zegeningen voor paren in onregelmatige situaties en voor paren van hetzelfde geslacht, waarvan de vorm door Kerkelijke autoriteiten niet ritueel mag worden vastgelegd om verwarring met de zegen die hoort bij het Sacrament van het Huwelijk te voorkomen" (nr. 31).³

Als een zogenaamde indicatie van dit verschil, legt de tekst uit: "Deze zegen mag nooit worden gegeven overeenkomstig plechtigheden van een burgerlijke verbintenis, en zelfs niet in samenhang daarmee. Ze kan ook niet worden uitgevoerd met kleding, gebaren of woorden die bij een huwelijk horen" (nr. 39). Het moet spontaan worden aangevraagd "op pelgrimstochten, bij heiligdommen, of zelfs op straat wanneer ze een priester tegenkomen" (nr. 28).

"Onregelmatige verbintenissen" en "Onregelmatige paren"

Eerst *Amoris laetitia* en nu *Fiducia supplicans* gebruiken het bijvoeglijk naamwoord "onregelmatig" om de verbintenis aan te duiden van twee individuen die samenleven in een staat van

3. Dicastérie voor de Geloofsleer, Declaration *Fiducia supplicans* on the Pastoral Meaning of Blessings [18 dec., 2023], Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_ddf_doc_20231218_fiducia-supplicans_en.html.

voortdurende, ernstige en publieke zonde: echtbrekers; mensen die samenwonen, die levenspartners zijn; concubines; gescheiden en burgerlijk "hertrouwe" personen; homoseksuelen; enzovoort.

In het traditionele leergezag en het recht van de Kerk werden zij gedefinieerd als "publieke zondaars". In de nieuwe pastorale benadering wordt zo'n kwalificatie echter beschouwd als een genadeloze morele veroordeling die hen nog verder dreigt te vervreemden. Door hun relatie eufemistisch te definiëren als slechts "onregelmatig", wordt een morele veroordeling vooraf vermeden terwijl er termen worden gebruikt die geschikt zijn om medelijden op te wekken: Ze zijn slechts gewonde, misschien onschuldige slachtoffers . . .

Het gebruik van talismanwoorden (zoals "onregelmatig" en "gewond") maakt gebruik van een begrijpelijk gevoel van medeleven met hen die aan de rand van de samenleving en de Kerk leven. Om het psychologische lijden van het "onregelmatige koppel" niet te verergeren, wordt elk moreel oordeel ontmoedigd, omdat het als beledigend en schadelijk wordt beschouwd. Integendeel, de barmhartige houding van "insluiting" en "begeleiding" wordt aanbevolen als de enige die in staat is om effectieve pastorale zorg te verlenen.

In de tweede fase wekt het medelijden een geleidelijke identificatie met en sympathie voor het "onregelmatige paar" op, waardoor men zijn morele verantwoordelijkheid vergeet. De aanvankelijke opschorting van het morele oordeel wordt dan omgekeerd. Nu wordt de situatie verontschuldigd of zelfs gerechtvaardigd alsof ze onoverkomelijk is, terwijl degenen die volharden in het afkeuren van hun zondige verbintenis beschuldigd worden van een gebrek aan barmhartigheid.

Een paradigmatisch voorbeeld van deze omkering waren de woorden van kardinaal Christoph Schönborn tijdens de officiële presentatie van *Amoris laetitia* aan de pers, in het Vaticaan, in april 2016. Volgens hem kwam het onderscheid dat altijd werd gemaakt tussen moreel geoorloofde en ongeoorloofde verbintenissen voort uit een "kunstmatige" focus: "Er is vaak een neiging, misschien onbewust, om deze realiteiten van het leven te bespreken op basis van twee afzonderlijke sporen. Aan de ene kant zijn er huwelijken en gezinnen die 'regelmatig' zijn, die aan de regels voldoen, waar alles 'prima' en 'in orde' is, en dan zijn er de 'onregelmatige' situaties die een probleem vormen." En hij besluit: "Mijn grote vreugde als gevolg van dit document [*Amoris laetitia*] berust in het feit dat het op coherente wijze die kunstmatige, oppervlakkige, duidelijke scheiding tussen 'regelmatig' en 'onregelmatig' ondervangt."⁴

Op zijn beurt stelde kardinaal Jean-Claude Hollerich, aartsbisschop van Luxemburg, in een toespraak tot het secretariaat van de synode, een revolutionaire "overgang van een pastoraal over gezinnen naar een pastoraal van de liefde" voor, een die "mensen begeleidt in hun liefdesproject".⁵ Het maakt niet uit of het "liefdesproject" deugdzzaam of zondig is, of het naar de hemel of de hel leidt ...

Het blijkt dat in maart 2021 de Congregatie voor de Geloofsleer, toen geleid door de Spaanse kardinaal Luis Ladaria, dergelijke zegeningen categorisch had veroordeeld in antwoord op dit *dubium* van een bisschop: "Heeft de Kerk de bevoegdheid om de zegen te geven aan verbintenissen van personen van hetzelfde geslacht?" Het *Responsum* [antwoord] luidde nadrukkelijk: "Nee." "Wanneer een zegen wordt ingeroepen over bepaalde menselijke relaties, is het, naast de juiste intentie van degenen die eraan

deelnemen, noodzakelijk dat wat gezegend wordt objectief en positief geordend is om genade te ontvangen en uit te drukken, volgens de ontwerpen van God die in de schepping staan gegrift en volledig geopenbaard zijn door Christus de Heer."⁶

"Om deze reden," concludeerde het *Responsum*, "is het niet geoorloofd om een zegen te geven aan relaties, of partnerschappen, zelfs stabiel, die seksuele activiteit buiten het huwelijk inhouden (d.w.z. buiten de onverbreekelijke verbintenis van een man en een vrouw die op zichzelf openstaat voor de overdracht van leven), zoals het geval is bij de verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht." Het is vermeldenswaard dat het officiële persbericht deze laatste paragraaf bevat: "Tijdens de Audiëntie verleend aan de ondergetekende Secretaris van deze Congregatie, werd paus Franciscus geïnformeerd en gaf hij zijn instemming met de publicatie van de bovengenoemde *Responsum ad dubium*, met de bijgevoegde Toelichting."

Hoe is het mogelijk dat de prefect van datzelfde dicasterie slechts tweeënhalf jaar later precies het tegenovergestelde zegt, met de handtekening van paus Franciscus?

Vier drogredenen om het zegenen van een zondige relatie te 'rechtvaardigen'

Terwijl hij expliciet erkent dat de traditionele leer alleen

-
4. Zenit staff, "Cardinal Schonborn's Intervention at Presentation of Amoris Laetitia," Zenit.org, 8 apr., 2016, <https://zenit.org/articles/cardinal-schonborns-intervention-at-presentation-of-amoris-laetitia/>.
 5. "Lussemburgo, per la famiglia serve una nuova 'pastorale dell'amore,'" DifesaPopolo.it, 13 mei, 2015, <https://www.difesapopolo.it/Archivio/Speciali/It-Sinodo-sulla-famiglia/Lussemburgo-per-la-famiglia-serve-una-nuova-pastorale-dell-amore>.
 6. Congregatie voor de Geloofsleer, "Responsum della Congregazione per la Dottrina della Fede ad un dubium circa la benedizione delle unioni di persone dello stesso sesso," Vatican.va, 15 mrt, 2021, <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2021/03/15/0157/00330.html#ing>.

zegeningen toestaat van "dingen, plaatsen of omstandigheden die niet in strijd zijn met de wet of de geest van het Evangelie" (nr. 10, verwijzend naar het *Rituale Romanum*), gebruikt kardinaal Fernández in *Fiducia supplicans* vier misleidende uitvluchten om het vorige *Responsum* te omzeilen.

Ten eerste beweert hij dat paus Franciscus het theologisch-pastorale concept van zegen heeft verbreed door een nieuwe categorie te creëren die "pastorale zegen" heet en die, net als "liturgische zegen", geen "voorafgaande morele volmaaktheid" zou vereisen van de persoon die erom vraagt. De misvatting ligt in het impliceren dat traditionele "liturgische zegeningen" zo'n volmaaktheid zouden vereisen terwijl, in werkelijkheid, de Kerk dit nooit heeft vereist noch zelfs maar de staat van genade. Bijvoorbeeld, aan het einde van de Mis zegent de priester alle aanwezigen, waarvan sommigen in doodzonde kunnen verkeren. Bovendien vallen zegeningen in de theologische categorie van sacramentaliën. Alle verhandelingen over moraaltheologie leren dat sacramentaliën, zoals as of wijwater, zelfs aan niet-katholieken gegeven kunnen worden als zij er met een goede instelling om vragen.

Ten tweede beweert *Fiducia supplicans* dat het zegenen van samenwonende, overspelige en homoseksuele paren geen zegen zou zijn voor zondige verbintenissen omdat "het niet de bedoeling is om iets te legitimeren" (nr. 40). De denkfout ligt erin dat men een onderscheid probeert te maken tussen het paar en de verbintenis, terwijl wat hen tot een pseudo-koppel maakt datgene is wat hen verenigt – in dit geval de levensgemeenschap. Dit is nog duidelijker in de derde denkfout, waar hun "relatie" expliciet wordt genoemd.

Ten derde insinueert het document dat het samenwonende, overspelige of homoseksuele paar alleen vraagt om de "positieve" aspecten van hun verbintenis te zegenen. Het verwijst naar individuen die "geen aanspraak maken op een legitimatie van hun eigen status, maar die smeken om alles wat waar, goed en menselijk geldig is in hun leven en hun relaties te verrijken, te genezen en te verheffen door de aanwezigheid van de Heilige Geest" (nr. 31). Hier ligt de denkfout in het doen alsof, in een relatie die beweert een soort huwelijk te zijn, de verschillende aspecten van de levensgemeenschap kunnen worden gescheiden in waterdichte compartimenten, sommige positief en andere negatief. In werkelijkheid dragen zelfs wat sommigen als positieve aspecten beschouwen (bijv. genegenheid, trouw en wederzijdse steun) bij aan het in stand houden van de zondige relatie, het belemmeren van bekering en de ontbinding van de zondige verbintenis. Hoe "positiever" zulke aspecten lijken te zijn, des te meer vormen ze bijna gelegenheden tot zonde, zo niet de basis voor de structuur van de zonde die de twee individuen verstrikt.

De vierde denkfout is de poging om het pastorale handelen van de Kerk te scheiden van haar leer, alsof ze aan twee onafhankelijke en tegenstrijdige logica's gehoorzamen: "De Kerk moet er bovendien voor terugschrikken om haar pastorale praxis te baseren op het rigide karakter van bepaalde doctrinaire of disciplinaire schema's" (nr. 25). "Gods barmhartige omhelzing en het moederschap van de Kerk" (nr. 19) moeten er rekening mee houden dat "wij belangrijker zijn voor God dan alle zonden die we kunnen begaan" (nr. 27). Deze veronachtzaming van het kwaad van de zonde en haar gevolgen – die het eeuwige vuur van de hel kunnen zijn – roept de vraag op: Waarom stierf Jezus aan het kruis om ons te verlossen? Waarom zei Hij tegen de overspelige

vrouw: "Ga heen en zondig niet meer" (Johannes 8, 11)?

De laatste uitvlucht is om te doen alsof priesters van wie dergelijke "pastorale zegeningen" worden gevraagd, in de concrete toepassingen de beperkingen zouden respecteren die worden opgelegd. Het meest flagrante geval van gebrek aan respect deed zich voor in het bisdom Maldonado in Uruguay, waar twee bekende televisiepersoonlijkheden de zegen ontvingen van de vicaris-generaal van het bisdom tijdens een feest met vierhonderd gasten na het vieren van hun burgerlijk "huwelijk". De toepassing van dit Vaticaanse document was des te schandaliger omdat de details werden overeengekomen tussen de ontvangers van de zegen en de plaatselijke bisschop nadat deze laatste toestemming had gekregen van de apostolische nuntius.⁷

Om al deze redenen betekent *Fiducia supplicans* een breuk met de traditionele leer van de Kerk over het zesde gebod, de intrinsiek zondige aard van elk gebruik van de seksuele vermogens buiten het huwelijk en het schandaal dat samenwonende, overspelige en homoseksuele relaties en verbintenissen betekenen voor de gelovigen en de samenleving.

7. Zie Julieta Villar, "Obispo aclara cómo se realizó la bendición a dos personas homosexuales en Uruguay," ACI Prensa, 22 feb., 2024, <https://www.aciprensa.com/noticias/103286/uruguay-obispo-aclara-como-se-realizo-la-bendicion-de-carlos-perciavalle-y-su-pareja-gay>.

HOOFDSTUK 2

***Fiducia supplicans* schokt de *sensus fidei* van kardinalen, bisschoppen, priesters en leken en wordt toegejuicht door de homobeweging**

De emeritus-prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer, kardinaal Gerhard Müller, haastte zich om een notitie te publiceren waarin stond dat *Fiducia supplicans* een "leerstellige sprong" was omdat "er geen bijbelteksten of teksten van Kerkvaders en -Kerkleraren of eerdere documenten van het leergezag zijn die de conclusies van [*Fiducia supplicans*] ondersteunen."

Als de Kerk nieuwe sacramentaliën aan reeds bestaande kan toevoegen, dan kan ze "hun betekenis niet zo veranderen dat de zonde gebagatelliseerd wordt." "Een zegen," stelt de kardinaal, "heeft een eigen objectieve realiteit en kan dus niet naar believen opnieuw gedefinieerd worden om te passen bij een subjectieve intentie die in strijd is met de aard van een zegen," waardoor het een *ad hoc* creatie wordt "om situaties te zegenen die in strijd zijn met de wet of de geest van het evangelie."

Hij concludeert nadrukkelijk: "Het zegenen van een werkelijkheid die in strijd is met de schepping is niet alleen onmogelijk, het is godslastering."⁸ Inderdaad, in Gods Naam

8. Gerhard Ludwig Müller, "The Only Blessing of Mother Church Is the Truth That Will Set Us Free—Note on the Declaration *Fiducia supplicans*," in "Müller - 'Fiducia Supplicans' Is 'Self-Contradictory,'" *The Pillar*, 21 dec., 2023, <https://www.pillaratholic.com/p/muller-fiducia-supplicans-is-self>.

"iets goeds zeggen" (*benedicere*) over een zondige relatie is zijn Heilige Naam ijdel gebruiken.

Suggesties die "zouden leiden tot schandaal en onbegrip"

In een toespraak tot de grootste krant van Uruguay zei kardinaal Daniel Sturla, aartsbisschop van Montevideo: "Het is een controversiële kwestie die verdeeldheid zaait binnen de Kerk. "Een priester zegent duidelijk alle mensen", maar "een homoseksueel koppel zegenen is iets anders. Het is niet langer het zegenen van personen maar van een koppel, en de hele traditie van de Kerk, inclusief een document dat twee jaar geleden is uitgegeven, zegt dat het niet mogelijk is om dit te doen." Hij herhaalt: "Een ongehuwd paar wordt ook niet gezegend. Verenigingen waarvan de Kerk zelf zegt dat ze niet in overeenstemming zijn met Gods plan kunnen niet gezegend worden."⁹

In een kerstboodschap riep kardinaal Robert Sarah, emeritus-prefect van de Congregatie voor Goddelijke Eredienst, de bisschoppenconferenties en elke bisschop op om zich te verzetten tegen *Fiducia supplicans*. "Door dit te doen, verzet men zich niet tegen paus Franciscus, maar krachtig en radicaal tegen een ketterij die de Kerk, het Lichaam van Christus, ernstig ondermijnt, omdat het in strijd is met het Katholieke Geloof en de Traditie."¹⁰

Zijn boodschap sluit aan bij de gezamenlijke verklaring van

-
9. Walter Sánchez Silva, "*Fiducia supplicans* 'no era un tema' para Navidad, asegura Cardenal," ACI Prensa, 25 dec., 2023, <https://www.aciprensa.com/noticias/102489/cardenal-sturla-declaracion-sobre-bendicion-de-parejas-homosexuales-no-era-tema-de-navidad>.
 10. Sandro Magister, "'Fiducia supplicans'. Le cardinal Sarah: 'On s'oppose à une hérésie qui mine gravement l'Église,'" Diakonos.be, 8 jan., 2024, <https://www.diakonos.be/fiducia-supplcans-le-cardinal-sarah-on-soppose-a-une-heresie-qui-mine-gravement-leglise/>.
 11. Diane Montagna, "Archbishop Prohibits Priests From 'Performing any Form of Blessing' of Same-Sex Couples in Response to New Vatican Declaration," *Catholic Herald*, 19 dec., 2023, <https://catholicherald.co.uk/archbishop-prohibits-priests-from-performing-any-form-of-blessing-of-same-sex-couples-in-response-to-new-vatican-declaration/>.

Mgr. Tomasz Peta, aartsbisschop van Astana, Kazachstan, en zijn hulpbisschop, Mgr. Athanasius Schneider, waarin staat dat het document van kardinaal Fernández een "grote misleiding" is en dat de voorgestelde zegeningen van paren van hetzelfde geslacht "rechtstreeks en ernstig in tegenspraak zijn met de Goddelijke Openbaring en de ononderbroken, tweeduizend jaar oude leer en praktijk van de katholieke Kerk."¹¹

Op zijn beurt schreef de hulpbisschop van 's-Hertogenbosch, Mgr. Rob Mutsaerts, op zijn blog een post met wereldwijde gevolgen, waarin hij vroeg: "Kan God zijn zegen geven aan zonde? Natuurlijk niet! We houden van de zondaar maar haten de zonde. Hetzelfde principe geldt voor alle drie de vormen van zegen (sacramenteel, formeel en informeel). En dit is waar *Fiducia supplicans* de fout in gaat: het identificeert zonde met de zondaar."¹²

Een paar dagen later volgden vijftien verklaringen van Afrikaanse bisschoppenconferenties, samen met een brief van de voorzitter van het Symposium van Bisschoppenconferenties van Afrika en Madagaskar, de Congolese kardinaal Fridolin Ambongo Besungu, aartsbisschop van Kinshasa, waarin hij weigerde de verklaring toe te passen op het Afrikaanse continent. De bisschoppenconferenties van Oekraïne (Latijns- en Grieks-katholiek), Polen, Hongarije, Haïti, de Antillen en vele diocesane bisschoppen namen vergelijkbare standpunten in.

In Brazilië kondigde bisschop Adair José Guimarães kort na de publicatie van het document aan: "Deze verzoeken en suggesties van de Heilige Congregatie voor de Geloofsleer zullen niet worden nageleefd in het bisdom Formosa", omdat de priesters en

12. Rob Mutsaerts, "Alweer die duivelse ambiguïteit," Paarse Pepers, 21 dec., 2023, <https://vitaminexp.blogspot.com/2023/12/alweer-die-duivelse-ambiguïteit.html>.

lekenleiders na overleg van mening waren dat "ze schandaal en onbegrip zouden veroorzaken".¹³

De meeste bisschoppen en bisschoppenconferenties hadden zich nog niet uitgesproken op het moment dat we dit artikel schrijven. Alleen bisschoppen uit Duitsland, Vlaanderen en Portugal spraken hun steun uit – een minderheid van bisschoppen wereldwijd.¹⁴ Sommigen betreurden de beperkingen die het Vaticaanse document oplegt en riepen op tot een verandering in de Kerkleer om homoseksuele verbintenissen als goed te erkennen en officieel te zegenen.¹⁵

Vaticaanse verklaring begunstigt de homobeweging

Voorspelbaar juichten vooraanstaande homo-organisaties en hun meest prominente woordvoerders de verklaring van kardinaal Fernández toe.

Matuba Mahlatjie, Communications and Media Relations Manager bij Outright International, een niet-gouvernementele organisatie (NGO) met consultatieve status bij de Verenigde Naties, benadrukte bijvoorbeeld dat dit de juiste richting is voor de volledige erkenning van homorechten. Hij benadrukte dat het Vaticaan "als VN-waarnemer" [zijn verklaring] zou moeten gebruiken om LGBTIQ-rechten in de internationale sfeer te promoten" om een narratief te weerleggen dat, in zijn woorden,

13. Natalia Zimbrão, "Dioceses do Brasil divergem sobre autorização da Santa Sé a bênção a uniões do mesmo sexo," ACIDigital, 26 dec., 2023, <https://www.acidigital.com/noticia/57001/dioceses-do-brasil-divergem-sobre-autorizacao-da-santa-se-a-bencao-a-uniões-do-mesmo-sexo>.

14. Zie Robert Shine, "German and Flemish Bishops Warmly Welcome Vatican's Declaration on Blessings," New Ways Ministry, 9 jan., 2024, <https://www.newwaysministry.org/2024/01/09/german-and-flemish-bishops-warmly-welcome-vaticans-declaration-on-blessings/>.

15. Zie Carlos Esteban, "Obispo alemán espera que Roma deje de considerar la sodomía como pecado grave," Infovaticana.com, 10 jan., 2024, <https://infovaticana.com/2024/01/10/obispo-aleman-espera-que-roma-deje-de-considerar-la-sodomía-como-pecado-grave/>.

"religie gebruikt om homoseksuele individuen te criminaliseren en te discrimineren".¹⁶

Op Latijns-Amerikaans niveau verklaarde de voorzitter van de Chileense organisatie MOVILH – de belangrijkste pressiegroep achter de goedkeuring in 2021 van het zogenaamde "gelijke huwelijk" in dat land – dat, ondanks de beperkingen, de toestemming om samenwonende, overspelige en homoseksuele paren te zegenen "zou kunnen helpen om discriminatie binnen de Kerk zelf te verminderen" en "zou kunnen bijdragen aan de LGBTIQ+-realiteit in die meestal katholieke landen zonder burgerlijke verbintenis voor paren van hetzelfde geslacht en/of wetten die seksuele geaardheid of genderidentiteit beschermen."¹⁷

16. Outright, "Matuba Mahlatjie Talks to Newsroom Afrika about the Vatican's New Stance on Same-Sex Couples," Outright International, 19 dec., 2023, <https://outrightinternational.org/news-article/matuba-mahlatjie-talks-newsroom-afrika-about-vaticans-new-stance-same-sex-couples>.

17. Arak Herrera, "Movilh cuestiona 'bendiciones' a parejas homosexuales: 'Es una nueva e intolerable forma de exclusión,'" T13.ch, 19 dec., 2023, <https://www.t13.cl/noticia/nacional/movilh-cuestiona-bendiciones-parejas-homosexuales-19-12-2023>.

HOOFDSTUK 3

Het doel van de homobeweging: de Kerk ondermijnen met de homoketterij

Meer dan twintig jaar geleden schreef Paul Varnell, een pionier van de pro-homoseksuele journalistiek, in de *Chicago Free Press* dat de fundamentele controversen "niet discriminatie, haatmisdrijven of huiselijke partnerschappen" is, maar "de onderliggende morele veroordeling", want "als we mensen ervan overtuigen dat homoseksualiteit volledig moreel is, dan verdwijnt al hun neiging om te discrimineren, zich bezig te houden met gay-bashing of zich te verzetten tegen het homohuwelijk." Hij concludeerde: "Dus de homobeweging, of we dat nu erkennen of niet, is geen burgerrechtenbeweging, zelfs geen seksuele bevrijdingsbeweging, maar een morele revolutie gericht op het veranderen van de kijk van mensen op homoseksualiteit."¹⁸

Zo streed de homobeweging er aanvankelijk voor om het misdrijf sodomie uit het strafrecht te halen en om de American Psychiatric Association homoseksualiteit te laten schrappen van de lijst van psychiatrische stoornissen in haar handboek *Diagnostic and Statistical Manual* (DSM-III), wat ze deed in 1973.

18. Paul Varnell, "Defending Our Morality," (originally published in *Chicago Free Press*, Aug. 16, 2000), IGFCultureWatch.com, Geraadpleegd op 18 apr., 2024, <https://igfculturewatch.com/2000/08/16/defending-our-morality/>.

19. Zie Jack Drescher, "An Interview with Robert L. Spitzer, MD," *Journal of Gay & Lesbian Psychotherapy* 7, no. 3 (Feb. 2003): 101, Geraadpleegd op 18 apr., 2024, https://www.researchgate.net/profile/Jack-Drescher/publication/244889348_An_interview_with_Robert_L_Spitzer_MD/links/5413bc2f0cf2bb7347db270f/An-interview-with-Robert-L-Spitzer-MD.pdf.

Hoe de homobeweging de American Psychiatric Association tot een politieke beslissing bracht

In een interview met het *Journal of Gay & Lesbian Psychotherapy*, in het februari-nummer van 2003, gaf dr. Robert L. Spitzer, de belangrijkste voorstander van het verwijderen van homoseksualiteit uit het *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM-III) van de American Psychiatric Association, zeer verhelderende details over de niet-wetenschappelijke en politieke aard van de beslissing en de rol die de homobeweging hierin speelde.

Het begon allemaal op een symposium over de behandeling van homoseksualiteit dat werd gepromoot door de Association for the Advancement of Behavior Therapy. De openingszitting werd tien minuten na het begin onderbroken door een protestgroep van homo-activisten die de organisatoren ervan beschuldigden hen te "pathologiseren".¹⁹ Dr. Spitzer sprak met één van hen, Ron Gold, en vertelde hem dat hij lid was van de APA Task Force on Nomenclature and Statistics, die verantwoordelijk was voor het uitgeven van het diagnostisch handboek, de DSM. Gold vroeg om gehoord te worden door die commissie.

In hun presentatie klaagden de activisten dat ze werden gediscrimineerd en aangevallen omdat homoseksualiteit in de DSM was opgenomen. Dr. Spitzer kon zich niet herinneren of de activisten dit duidelijk hadden gezegd, "maar impliciet was het idee dat de enige manier waarop homo's discriminatie op het gebied van burgerrechten konden overwinnen, was als de psychiatrie zou erkennen dat homoseksualiteit geen geestesziekte was."²⁰

20. Drescher, "An Interview," 101.

Na de bijeenkomst stelde dr. Spitzer voor dat de APA een symposium over dit onderwerp zou organiseren, dat plaatsvond tijdens de jaarlijkse bijeenkomst in 1973 in Hawaï. In het licht van dit symposium had hij talrijke contacten met Ron Gold en zijn collega's, waarna hij, bewogen door een gevoel van medeleven, begon na te denken over een formule die een wetenschappelijke basis zou geven aan zijn verlangen om hen te helpen. Hij zag echter in dat de formule die hij voorstelde meer het resultaat was van subjectieve en politieke overwegingen dan van klinische: "Hoeveel daarvan was het resultaat van echte wetenschappelijke logica? Ik zou graag denken dat een deel ervan dat was. Maar zeker een groot deel was gewoon het gevoel dat ze gelijk hadden! Dat als ze succesvol zouden zijn in het overwinnen van discriminatie, dit duidelijk iets was dat moest veranderen."²¹

Om de botsing te omzeilen tussen de traditionele opvatting dat homoseksualiteit een ziekte is die behandeld moet worden en het argument dat het gewoon een normale variant is, ging dr. Spitzer ervan uit dat de psychiatrie nooit gedefinieerd had wat een geestelijke stoornis is. Intuïtief zou je kunnen zeggen dat de gemene deler van alle geestelijke stoornissen is dat degenen die aan één of meer van deze pathologieën lijden er meestal ongelukkig onder zijn. Als nu geaccepteerd zou worden wat de activisten zeggen, namelijk dat er homoseksuelen zijn die niet ongelukkig zijn over het feit dat ze homoseksueel zijn, dan zou men kunnen zeggen: "Dit is een definitie van geestelijke stoornis die ergens op slaat; en op basis daarvan zou homoseksualiteit niet in de DSM-II moeten staan."²²

21. Drescher, 101–102.

22. Drescher, 102.

23. Drescher, 103.

In het interview erkende dr. Spitzer openlijk dat "een deel daarvan politiek was". Hij wist dat er weinig kans was dat de meeste APA-leden voorstander zouden zijn van het volledig verwijderen van homoseksualiteit uit de DSM, maar velen zouden een vervanging door het nieuwe concept van "seksuele oriëntatiestoornis" accepteren, alleen "voor de homoseksueel die ontevreden is" en daarom behandeling nodig heeft.²³

Dit is hoe de kleine groep van het Comité voor Nomenclatuur, vervolgens de Raad voor Onderzoek en Ontwikkeling, de Raad van Districtsafdelingen van de APA, het Aanbevelingscomité en ten slotte het Bestuurscollege het schrappen van homoseksualiteit uit het *Manual of Mental Disorders* goedkeurden.

Maar dat was niet genoeg. Homoseksualiteit moest worden geaccepteerd door de verschillende religies, met name het christendom. Sinds de jaren zeventig heeft de homobeweging speciaal voor dit doel meerdere verenigingen opgericht. Een vereniging die vandaag de dag nog steeds actief is, *Soulforce*, omschreef haar missie twintig jaar geleden als volgt:

Wij geloven dat religie de belangrijkste bron is geworden van valse en opruiende verkeerde informatie over lesbiennes, homo's, biseksuelen en transseksuelen. Fundamentalistische christenen leren dat we "ziek" en "zondig" zijn... De meeste conservatieve en liberale kerkgenootschappen weigeren ons te trouwen of ons toe te laten tot een ambt. De Rooms-katholieke Kerk leert dat onze geartheid "objectief ongeordend" is en dat onze intimiteiten "intrinsiek slecht" zijn... Wij geloven dat deze leer leidt tot discriminatie, lijden en dood. Ons doel is om deze tragische onwaarheden aan te pakken en uiteindelijk te vervangen door de waarheid dat wij ook Gods

kinderen zijn, geschapen, geliefd en geaccepteerd door God precies zoals we zijn.²⁴

Het is precies deze *vervanging* die werkelijkheid begint te worden in de katholieke Kerk met de ongekende toestemming voor priesters om samenwonende, overspelige en homoseksuele paren te zegenen.

Een geleidelijk afbraakproces van seminarieopleiding

Zo'n gigantische verandering in de leer en pastorale zorg van de katholieke Kerk kon echter niet van de ene op de andere dag plaatsvinden. Het werd voorbereid, aan de ene kant, door een heimelijke invasie van homoseksualiteit in talrijke seminaries en noviciaten en, aan de andere kant, door het infiltreren van katholieke milieus in de jaren zestig van de vorige eeuw met moreel relativisme en homoseksuele ideologie, wat aanleiding gaf tot wat later "homoketterij" werd genoemd.²⁵

Een directe en goed geïnformeerde waarnemer – toenmalige priester, later kardinaal Joseph Ratzinger en paus Benedictus XVI – rapporteerde over deze infiltratie. Na zijn pauselijk aftreden,

24. Soulforce, "What Is the Primary Goal of Soulforce?" Soulforce.org, Geraadpleegd dec. 2003, www.soulforce.org/main/faq.shtml. [Gedrukte 2003 websitedocumentatie in het TFP archief.]

25. *Homoheresie of homoketterij* – deze uitdrukking werd bedacht door pater Dariusz Oko, Ph.D., in zijn essay 'Met de paus tegen de homoheresie', oorspronkelijk gepubliceerd in *Theologisch* 42, nrs. 9/10 (2012): 403-426, waar hij schreef:

Ik begon mijn werk als een strijd tegen een dodelijke, externe bedreiging van het christendom, maar ontdekte toen gaandeweg dat de verdeling niet zo eenvoudig is. De vijand bevindt zich niet alleen buiten de Kerk, maar ook binnen de Kerk, soms perfect gecamoufleerd, als het Paard van Troje. We hebben niet alleen te maken met het probleem van een homo-ideologie en een homolobby buiten de Kerk, maar ook met een analoog probleem binnen de Kerk, waar de homo-ideologie de vorm aanneemt van een homoheresie. . . .

Indachtig 'hen te herkennen aan hun vruchten' (vgl. Matteüs 7:16), gebaseerd op de publiekelijk bekende gebeurtenissen van het laatste kwart van de eeuw, de reactie van de Heilige Stoel en de documenten die zij heeft uitgegeven, moeten we duidelijk, expliciet en vastberaden zeggen: ja, er is een sterke homoseksuele ondergrondse in de Kerk (net als op vele andere plaatsen), die – afhankelijk van de mate van betrokkenheid van haar leden, afhankelijk van hun woorden en daden – kan worden aangeduid als homoheresie, homoketterij, homolobby, homo-clique

toen het seksueel misbruikschandaal en de betrokkenheid van het Vaticaan in de zaak van ex-kardinaal Theodore McCarrick aan het licht kwamen, publiceerde hij een uitgebreide studie in het Beierse maandblad *Klerusblatt* waarin hij de misbruikcrisis in de Kerk voornamelijk wijt aan de Seksuele Revolutie en de ineenstorting van de seminarievorming. Hij beschrijft hoe de ineenstorting van de priesteropleiding het absurde punt bereikte dat een bisschop, die rector was geweest in een seminarie, seminaristen pornografische films liet bekijken om hen bestand te maken tegen gedrag dat in strijd is met het geloof!

Erger nog, "in verschillende seminaries werden homoseksuele klikjes gevormd die min of meer openlijk optraden." Dit moreel relativisme ontwikkelde zich, stelt hij, doordat de moraaltheologie tot dan toe voornamelijk gebaseerd was op de natuurwet. Maar "in de strijd van het Concilie voor een nieuw begrip van de Openbaring werd de natuurwetoepie grotendeels verlaten en werd een moraaltheologie geïst die volledig op de Bijbel gebaseerd was." "Bijgevolg kon er niet langer iets zijn dat een absoluut goed vormde, net zo min als iets dat fundamenteel slecht was."²⁶

of zelfs homomafia. . . [Dariusz Oko, "With the Pope Against the Homoheresy," *Rorate-caeli.blogspot.com*, Feb. 16, 2013, <https://rorate-caeli.blogspot.com/2013/02/fr-dariusz-okos-major-article-with-pope.html>.]

Pater Oko en de hoofdredacteur van het Duitse theologische tijdschrift werden door een Duitse rechtbank veroordeeld omdat ze zouden hebben "aangezet tot haat" tegen homoseksuelen in een artikel waarin ze de "lavendelmaffia" binnen de Kerk aan de kaak stelden. Kardinaal Gerhard Müller reageerde op het vonnis door een parallel te trekken met de vervolging van Poolse intellectuelen ten tijde van de bezetting van Polen door Nazi-Duitsland en preeft het werk van pater Oko als "een moedige daad die het respect verdient van alle fatsoenlijke mensen." [LifeSiteNews Europe, "Cdl. Müller spreekt zich uit ter verdediging van Poolse priester aangeklaagd door Duitsland voor 'Hate Speech,'"]

[LifeSiteNews.com, Aug. 19, 2021, <https://www.lifesitenews.com/news/cdl-muller-speaks-out-in-defense-of-polish-priest-sued-by-germany-for-hate-speech/>]

26. Joseph Ratzinger, "Full Text of Benedict XVI Essay: The Church and the Scandal of Sexual Abuse," *Catholic News Agency*, 10 apr., 2019, <https://www.catholicnewsagency.com/news/41013/full-text-of-benedict-xvi-essay-the-church-and-the-scandal-of-sexual-abuse>.

Zonder hem rechtstreeks te noemen, wees de voormalige Benedictus XVI op zijn landgenoot en collega aan de Universiteit van Tübingen, de pater-redemptorist Bernard Häring, die met zijn handboek getiteld *De wet van Christus* een revolutie teweegbracht in de moraaltheologie in personalistische zin in de jaren voorafgaand aan het Tweede Vaticaans Concilie.

HOOFDSTUK 4

Een theologische 'vijfde colonne' opent vijandelijkheden tegen de traditionele leer

Onder invloed van dit nieuwe perspectief gingen prominente moraaltheologen in korte tijd van het aanvechten van de encycliek *Humanae Vitae*, die kunstmatige anticonceptiemethoden verbood, naar het schaamteloos goedkeuren van buitenechtelijke en homoseksuele relaties.

Een eerste salvo van de pater-jezuïet John J. McNeill

In de Verenigde Staten opende de pater-jezuïet John J. McNeill in 1970 de vijandelijkheden tegen de traditionele leer over homoseksuele relaties met drie artikelen in de *Homiletic and Pastoral Review*. Vier jaar later schreef hij het boek *The Church and the Homosexual* en vocht twee jaar lang met zijn superieuren in Rome en de Verenigde Staten tot hij van zijn provinciale overste het imprimatur kreeg voor de publicatie in 1976.²⁷ In zijn werk ontwikkelt pater McNeill drie fundamentele stellingen die in strijd zijn met de traditionele leer:

1. "De homoseksuele aanleg is volgens de wil van God. God heeft mensen zo geschapen dat hun seksualiteit niet bepaald wordt door hun biologie."

27. Zie Manuel Rozados Taboada, "La Iglesia y la homosexualidad," *Revista Española de Derecho Canonico* 35, no. 102 (1979): 531-83, https://summa.upsa.es/high_raw?id=0000005260&name=00000001.original.pdf.

2. "God had een goddelijk doel met het zo scheppen van de menselijke natuur dat een bepaald percentage van de mensen homoseksueel is. begiftigd met speciale gaven en een goddelijk toegewezen taak in de opbouw van een waarlijk menselijke samenleving."
3. "Er is de mogelijkheid van moreel goede homoseksuele relaties en dat de liefde die de partners in zo'n relatie verenigt, in plaats van hen van God te vervreemden, kan worden beoordeeld als een manier om hen nauwer met God te verenigen en als een leefwijze die Gods aanwezigheid in onze wereld bemiddelt."²⁸

Maakt God homoseksuelen?

Alle auteurs die in dit hoofdstuk worden geciteerd gaan uit van of accepteren als impliciet argument het idee dat het God is die een minderheid van de mensen hun homoseksuele geaardheid geeft, wat in hun geval niet "objectief ongeordend" zou zijn zoals de *Catechismus van de katholieke Kerk* leert (par. 2358).

Dit argument is onjuist in zoverre het, tenminste in het geval van homoseksualiteit, veronderstelt dat er geen onderscheid is tussen God – de Eerste Oorzaak van alle dingen – en de tweede oorzaken die in het geschapen universum werkzaam zijn. Deze formulering verdraait echter het katholieke concept van de Voorzienigheid, volgens welke God niet de directe Schepper is van al het fysieke en morele kwaad in de wereld, maar dit alleen

28. John J. McNeill, *The Church and the Homosexual*, 3rd ed. (Boston: Beacon Press, 1988), 196–98, Geraadpleegd op 18 apr., 2024, <https://archive.org/details/churchhomosexual00mcne/page/200/mode/2up>.

29. Bernhardt Bartmann, *Précis de théologie dogmatique* (Mulhouse: Ed. Salvator, 1941), 1:287.

toestaat om voor ons mysterieuze redenen van zijn goddelijke wijsheid. Daarom is Gods relatie met het kwaad dat de mensheid treft op geen enkele manier positief, maar alleen negatief. Dit geldt zowel voor de *vrije* als de *niet-vrije* acties van schepselen:

Het kwaad zelf, de zonde, valt echt en terecht onder Gods voorzienigheid omdat het niet zou zijn gebeurd zonder zijn toestemming en fysieke hulp...

Met betrekking tot de *onvrije* handelingen van schepselen moeten we op een vergelijkbare manier over de Goddelijke Voorzienigheid spreken. Ook hier, hoewel God ze allemaal bepaalt en leidt naar een uiteindelijke harmonieuze eenheid, laat Hij tweede oorzaken bestaan in hun essentiële en toevallige *onvolkomenheden*; Hij verhindert niet dat ze verlamd raken en, in veel gevallen, hun ideaal niet bereiken. Dit gebeurt niet alleen in de dieren- en plantenwereld maar ook in de menselijke, en in de laatste niet alleen in het lichamelijke maar ook in het psychische domein... Ook hier kunnen we naar de *redenen* raden. Net zoals God zich niet wil bemoeien met de vrijheid, wil Hij tweede oorzaken niet van hun *eigen handelen* beroven, maar hen juist verheffen tot de waardigheid van *meewerkenden* (*Summa theologiae*, I, 22, 3). De beperkingen die in de mens kunnen optreden zijn niet van dien aard dat ze de mens verhinderen zijn uiteindelijke doel te bereiken.²⁹

Zelfs pro-homopractici Marshall Kirk en Hunter Madsen erkennen in *After the Ball*, hun "homomanifest" uit 1989, de invloed van secundaire oorzaken in de ontwikkeling van de aantrekkingskracht tot mensen van hetzelfde geslacht: "Wij stellen dat in elk praktisch opzicht homo's moeten worden beschouwd als zijnde *geboren als homo's* – ook al lijkt seksuele geaardheid voor de meeste mensen het product te zijn van een complexe

interactie tussen aangeboren aanleg en omgevingsfactoren tijdens de kindertijd en vroege adolescentie."³⁰

Daarom, zo stelt pater McNeill, moeten we concluderen dat dezelfde morele regels van toepassing zijn op homoseksuele en heteroseksuele houdingen en gedragingen, d.w.z. dat "elke seksuele relatie die uitbuiting van een ander persoon met zich meebrengt immoreel is." Daarentegen drukt "een oprechte interpersoonlijke liefdesrelatie" "wederkerigheid, trouw, onbaatzuchtigheid, etc." uit. Bovendien is het vastleggen van wat de aard van een "'ethisch verantwoorde homoseksuele relatie' zou moeten zijn, een taak die noodzakelijkerwijs voorbehouden dient te zijn aan de christelijke homoseksuele gemeenschap en haar eigen gemeenschappelijke onderscheiding van haar ervaring."³¹

Het schandaal dat de ideeën van pater McNeill veroorzaakte, leidde ertoe dat de Sociëteit van Jezus hem verbood in het openbaar over homoseksualiteit te spreken.

Pater Charles Curran betreedt het podium

Priester Charles Curran, professor in de theologie aan de Catholic University of America (Washington), publiceerde in 1971 een artikel in *The Thomist: A Speculative Quarterly Review* getiteld *Homosexuality and Moral Theology: Methodological and Substantive Considerations*. Daarin stelt hij een tussenweg voor tussen het antwoord op de vraag naar de moraliteit van homoseksuele activiteit (de traditionele benadering) en dat van sommige moderne moralisten die geloven dat "men homoseksualiteit

30. Marshall Kirk and Hunter Madsen, *After the Ball: How America Will Conquer Its Fear & Hatred of Gays in the '90s* (New York: Doubleday, 1989), 184, Geraadpleegd op 24 apr., 2024, <https://archive.org/details/marshall-kirk-hunter-madsen-after-the-ball-how-america-will-conquer-its-fear-hat>.

31. McNeill, *The Church and the Homosexual*, 199.

net zo min moet betreuren als linkshandigheid" (de neutrale benadering).³² Deze derde compromisbenadering "erkent dat homoseksuele handelingen verkeerd zijn, maar erkent ook dat homoseksueel gedrag voor sommige mensen misschien niet onder de totale veroordeling valt die in de eerste opvatting wordt voorgesteld."³³ Die geeft toe: "Homoseksualiteit is in alle gevallen niet in overeenstemming met de orde van de schepping", maar erkent tegelijkertijd dat het vaak onmogelijk is om de homoseksuele toestand te veranderen.³⁴ Curran zegt dan ook dat hij "het bijna volledig eens is met de conclusie van [H. Kimball] Jones".³⁵ Jones, een Methodistische dominee die gespecialiseerd is in pastorale psychotherapie, erkent expliciet "dat homoseksueel gedrag in bepaalde omstandigheden moreel aanvaardbaar kan zijn omdat de persoon niets anders kan doen."³⁶ Daarom, zegt hij, zou de christelijke moraal "de geldigheid van volwassen homoseksuele relaties moeten erkennen en de absolute geïnvverteerde moeten aanmoedigen om trouw te blijven aan één partner wanneer zijn enige andere keuze zou zijn om een promiscue leven te leiden dat gevuld is met schuld en angst."³⁷ Pater Curran is het van harte eens met Jones' beoordeling: "Therapie, als een poging om van de homoseksueel een heteroseksueel te maken, biedt voor de meeste homoseksuelen niet veel hoop. Celibaat en sublimatie zijn niet altijd mogelijk of zelfs wenselijk voor de homoseksueel. Er zijn veel enigszins stabiele homoseksuele verbintenissen die hun partners enige menselijke voldoening en tevredenheid geven.

32. Charles E. Curran, "Homosexuality and Moral Theology: Methodological and Substantive Considerations," *The Thomist: A Speculative Quarterly Review* 35, no. 3 [juli 1971]: 463.

33. Curran, "Homosexuality and Moral Theology," 472.

34. Curran, 472.

35. Curran, 475.

36. Curran, 472.

37. Curran, 475.

Zulke verbintenissen zijn duidelijk beter dan homoseksuele promiscuïteit."³⁸

Alsof hij een profetische blik werpt op het controversiële hoofdstuk 8 van *Amoris laetitia*, schrijft Curran: "In deze situatie, die de menselijke zondigheid weerspiegelt waaraan allen op verschillende manieren deelnemen, kan de individuele homoseksueel moreel tot de conclusie komen dat een enigszins permanente homoseksuele verbintenis voor hem de beste en soms de enige manier is om enige menselijkheid te bereiken."³⁹

In zijn latere boek *Catholic Moral Theology in Dialogue* (1972) herhaalde Curran: "Homoseksualiteit kan nooit een ideaal worden. Er moeten pogingen worden ondernomen om deze toestand zo mogelijk te overwinnen; maar soms kan men met tegenzin homoseksuele verbintenissen aanvaarden als de enige manier waarop sommige mensen een bevredigende mate van menselijkheid in hun leven kunnen vinden."⁴⁰

Pater André Guindon promoot ook stabiele homoseksuele relaties

Pater André Guindon, professor in de ethiek en later decaan van de Faculteit der Theologie aan de Saint Paul University (Ottawa, 1978-1984), was grensverleggend met *The Sexual Language: An Essay in Moral Theology* (1976) en later met *The Sexual Creators: An Ethical Proposal for Concerned Christians* (1986).

In deze werken ontwikkelt pater Guindon het idee dat seksuele activiteit begrepen moet worden als een taal omdat "het lichaam

38. Curran, 479.

39. Curran, 479.

40. Charles E. Curran, *Catholic Moral Theology in Dialogue* (Notre Dame, Ind.: Fides Publishers, Inc., 1972), 217, Geraadpleegd op 24 apr., 2024, https://archive.org/details/catholicmoralthe0000curr_c4f9/mode/2up.

sensuele bemiddeling toevoegt om affectie over te brengen op een manier die mondelinge woorden alleen niet kunnen."⁴¹ Deze taal zou echter geen vooraf vastgestelde morele normen moeten volgen omdat "seksuele betekenis een originele menselijke prestatie is die door elke generatie en, tot op zekere hoogte, door elk menselijk persoon opnieuw uitgevonden, geherformuleerd en herbeleefd moet worden."⁴² Zulk taalgebruik heeft een seksuele vruchtbaarheid die niet beperkt is tot voortplanting omdat "de essentie van de seksuele intentie ... de gemeenschap van twee verliefde wezens nastreeft"⁴³ en daarom is "in bepaalde gevallen geslachtsgemeenschap vóór het huwelijk waarschijnlijk de beste handelwijze."⁴⁴

In homoseksuele relaties "is er zeker een zoektocht naar broederschap. Dit is een positief aspect dat homoseksuelen in hun leven moeten ontwikkelen."⁴⁵ Daarom zal onthouding "altijd iets uitzonderlijks blijven dat nauwelijks denkbaar is buiten een heel speciale, yogische roeping."⁴⁶ Integendeel, pater Guindon gelooft dat "de meeste homoseksuelen doen wat voor hen het meest verantwoordelijke en het meest morele is om te settelen met een homoseksuele partner en zo een werkbare aanpassing aan het leven te vinden." Want "velen zullen in homoseksuele vriendschap de lichamelijke, emotionele en geestelijke bevrediging vinden die nodig is om gelukkig te leven en zich aan te passen aan het sociale leven en zo alle mogelijkheden van hun persoonlijkheid te ontwikkelen."⁴⁷

41. André Guindon, *The Sexual Language: An Essay in Moral Theology* (Ottawa: The University of Ottawa Press, 1977), 438, Geraadpleegd op 24 apr., 2024, <https://archive.org/details/sexuallanguagees0000guin/mode/2up>.

42. Guindon, *The Sexual Language*, 36.

43. Guindon, 177.

44. Guindon, 438.

45. Guindon, 340.

46. Guindon, 366.

47. Guindon, 367.

Pater Guindons verwelkoming van pederastie

Pater Guindon gaat zo ver in zijn afwijzing van onthouding voor personen van hetzelfde geslacht dat hij efebofilie en zelfs pedofilie goedkeurt. Hij neemt het op voor een denkbeeldige pederast die "eenzaam is en hunkert naar genegenheid, [en als die] het waagt om zijn armen om een nabij spelend kind te slaan of diens haar te strelen, zal hij zeker beschuldigd worden van molestatie en verkrachting door een hysterische moeder of vader." Pater Guindon zegt dat de reactie van de ouders "het kenmerk is van een bezitterige opstelling en een kritiekloze houding tegenover sociale mythen."

"Waarom zijn mensen dan over het algemeen zo bruto in hun veroordeling van pedofielen?" vraagt pater Guindon openhartig. Omdat "mensen over het algemeen bang zijn voor zowel de mogelijke psychologische stoornis die het gevolg zou kunnen zijn [voor het kind] van de angstige ervaring als ook voor de mogelijke, latere homoseksuele determinering van de seksuele ambivalentie van het kind." Maar volgens hem gebeurt dit alleen "als ze een aantal voorafgaande emotionele stoornissen hebben" of als er sprake is van "een lange reeks pedofiele contacten". Bovendien is "anale coïtus vrij zeldzaam – 4%." Ter vergelijking: "de meest gebruikte techniek door pedofielen die verder gaan dan louter affectieve expressie is masturbatie (45%). De op één na meest gebruikte techniek is fellatio (38%)." Maar, volgens pater Guindon, "hebben deze technieken minder kans op schadelijke psychologische effecten dan uitgebreide, wederzijdse genitale stimulaties," en "de meeste recente studies lijken te ontcrachten dat blijvende schade het gevolg is van het pedofiele contact zelf."

Dus, wie is er schuldig aan het psychologische trauma van een kind? "De paniek in het gezin die de gebruikelijke reactie is op

het incident." De logische oplossing van pater Guindon is dus om de zaak in de doofpot te stoppen: "Het is de rol van de morele raadsman in dit alles om de betrokken familie te helpen menselijk en niet instinctief te reageren op de vermeende 'molestatie' van hun kind."⁴⁸

Deze misselijkmakende tekst is niet afkomstig van een of andere seksuele bevrijdingsmentor of activist zoals Herbert Marcuse, Wilhelm Reich of Daniel Cohn-Bendit. Het komt uit de pen van een smerige professor in de ethiek aan een prestigieuze katholieke universiteit die twee jaar later werd beloond met een benoeming tot decaan van de faculteit theologie! Dit bevestigt de beschuldiging van de voormalige paus Benedictus XVI, in het artikel dat in het vorige hoofdstuk werd genoemd, dat men de oorzaak van de crisis rond seksueel misbruik door geestelijken in dit soort geschriften moet zoeken. Alleen iemand die te kwader trouw is, kan beweren dat de wortel van seksueel misbruik door geestelijken in het celibaat ligt of in de geest van 'klerikalisme'.

Een collectief werk gesponsord door de Catholic Theological Society of America

In 1977, een jaar nadat de monsterlijke tekst van pater Guindon was gepubliceerd, gaf de Catholic Theological Society of America aan priester Anthony Kosnik de opdracht om leiding te geven aan een gezamenlijk werk over *Human Sexuality: New Directions in American Catholic Thought*.

De auteurs gaan ervan uit dat "de Bijbel ons niet voorziet van eenvoudige ja of nee wetgeving voor seksuele ethiek" en dat de uitspraken van de Bijbel in hun context moeten worden geplaatst omdat ze "historisch bepaald en geconditioneerd" zijn

48. Guindon, 373-74.

door de cultuur en niet vrij zijn van "de invloed van taboes".⁴⁹ Ze bekritiseren ook de katholieke traditie voor het leggen van een zware nadruk "op de objectieve morele aard van de gegeven handeling zelf", waardoor deze "een betekenis krijgt die absoluut onveranderlijk is". "Zo werden masturbatie, seksueel genot voor het huwelijk, overspel, ontucht, homoseksualiteit, sodomie en bestialiteit beschouwd als intrinsiek slechte handelingen, ernstig immoreel en onder geen enkele omstandigheid te rechtvaardigen." Maar, vervolgen de auteurs, huidige studies hebben "een significant verschil aangetoond in de menselijke waarde van seksuele activiteit die plaatsvindt in een context van zorgzame toewijding en diezelfde activiteit die plaatsvindt in een ongedwongen of liefdeloze context."⁵⁰

Op basis van deze premissen neemt het collectieve werk afstand van de traditionele moraal en stelt in plaats daarvan "met een zekere mate van morele zekerheid"⁵¹ een pastorale begeleiding voor die gebaseerd is op het idee dat "homoseksuelen dezelfde rechten op liefde, intimiteit en relaties hebben als heteroseksuelen." Dus, "de normen die de moraliteit van homoseksuele activiteit bepalen zijn dezelfde als die welke voor alle seksuele activiteit gelden, en de normen die voor seksuele activiteit gelden zijn dezelfde als die welke voor alle menselijke ethische activiteit gelden." De conclusie is dat "de christelijke seksuele moraliteit geen dubbele standaard vereist... Homoseksuelen moeten, net als de heteroseksuele meerderheid, hun gedrag onderzoeken en evalueren in het licht van dezelfde waarden en volgens dezelfde morele normen om vast

49. Anthony Kosnik et al., *Human Sexuality: New Directions in American Catholic Thought* (New York: Paulist Press, 1977), 29–30, Geraadpleegd op 24 apr., 2024, <https://archive.org/details/humansexualityne00kosn>.

50. Kosnik et al., *Human Sexuality*, 88.

51. Kosnik, 211.

te stellen of hun handelingen al dan niet getuigen van dezelfde kenmerken van gezonde menselijke seksualiteit."

Wat zouden de criteria moeten zijn om deze daden te evalueren? "Of ze al dan niet zelf bevrijdend, de ander verrijkend, eerlijk, trouw, het leven dienend en vreugdevol zijn," waarbij "depersonalisatie, egoïsme, oneerlijkheid, promiscuïteit, schade aan de samenleving en demoralisatie" vermeden worden. In die zin is de traditionele pastorale praktijk contraproductief geweest "door [homoseksuelen] af te raden intieme of exclusieve vriendschappen aan te gaan. Homoseksuelen die samenwonen werden beschouwd als levend in een naaste gelegenheid tot zonde; ze kregen het advies om ermee op te houden of anders moest de absolutie worden geweigerd in het sacrament van de biecht. Homoseksuelen die niet in staat waren om volledige onthouding te beoefenen, werden ontmoedigd om diepgaande, duurzame relaties aan te gaan en werden gebracht tot een opeenstapeling van oppervlakkige relaties." Integendeel, "een pastor of counselor kan hechte, stabiele vriendschappen tussen homoseksuelen aanbevelen, niet simpelweg als het minste van twee kwaden, maar als een positief goed."⁵²

Omdat ze zulke onnatuurlijke stabiele relaties goed vinden, promoten Kosnik en zijn team een zegen die onderscheiden is van de huwelijkszegen in een formulering die erg lijkt op *Fiducia supplicans*: "Omdat het huwelijk historisch gezien is opgevat in termen van een heteroseksuele verbintenis, lijkt het ons ongepast en misleidend om een stabiele relatie tussen twee homoseksuelen te beschrijven als een 'huwelijk'. Alles wat een sacramentele viering van het huwelijk suggereert, zou daarom ook ongepast en

52. Kosnik, 214-15.

misleidend zijn. Tegelijkertijd ligt gebed, zelfs gemeenschappelijk gebed, voor twee mensen die ernaar streven een christelijk leven te leiden en de waarden van trouw, waarheid en liefde belichamen, niet buiten de pastorale mogelijkheden van een Kerk waarvan de rituele traditie een rijke variëteit aan zegeningen omvat."

Human Sexuality concludeert dat samenwonende homoseksuelen de absolutie en de eucharistie kunnen ontvangen: "Christelijke homoseksuelen hebben dezelfde behoeften en rechten op de sacramenten als heteroseksuelen... Een onoverwinnelijke twijfel, rechtens of feitelijk, laat het toe om een ware en solide waarschijnlijke mening te volgen ten gunste van de vrijheid... In het licht van al deze overwegingen kan men zich beroepen op een solide waarschijnlijke mening ten gunste van het toestaan van gewetensvrijheid aan homoseksuelen en vrije toegang tot de sacramenten van verzoening en eucharistie."⁵³

Pater Robert Nugent en zuster Jeannine Gramick: een lastig duo

Met hun boekje uit 1975 getiteld *Homosexual Catholics: A Primer for Discussion*, volgden de paters Robert Nugent en Thomas Oddo en zuster Jeannine Gramick het spoor van de priesters McNeill en Curran. Hun boekje werd de *gay catechism* genoemd omdat die het V&A-model van de beroemde *Baltimore Catechismus* imiteerde. In 1980 werd een herziene en uitgebreide versie uitgebracht en veranderde de ondertitel van het boekje in *The New Primer*. Het doel van het boekje was om te dienen als een handleiding voor discussie en vorming. Of eigenlijk misvorming, want de antwoorden vallen op door hun dubbelzinnigheid, zo niet ontkenning van de traditionele leer ten gunste van een meer *aggiornata*-theologie, die "een verschuiving heeft doorgemaakt van een 'op handelen gerichte' moraal naar een meer 'personalistische'

moraal die bij morele besluitvorming meer nadruk legt op de totale morele houding van een persoon, de omstandigheden rondom de handeling en de effecten van de handelingen op anderen."⁵⁴

Het boekje vraagt: "Kan de Kerk haar officiële leer over homoseksualiteit veranderen?" Als antwoord zeggen de auteurs dat de leerstellige ontwikkeling van de Kerk "de vaststelling van een solide waarschijnlijke mening inhoudt die in strijd is met de traditionele leer in niet gedefinieerde kwesties," zoals zou zijn gebeurd in de benadering van woeker, slavernij en de rechtvaardige oorlog. Op dezelfde manier kunnen de doorleefde ervaringen van katholieke homoseksuele personen "een waardevolle bijdrage leveren aan het vaststellen van een solide waarschijnlijke mening die van invloed is op veranderingen in de standpunten van de Kerk over homoseksualiteit", zelfs "voordat er veranderingen zijn aangebracht in de officiële leer van de Kerk."⁵⁵

Even misleidend zijn de antwoorden met betrekking tot de benadering van homoseksuele handelingen in de Heilige Schrift. Sodom werd zogenaamd gestraft voor "het overtreden van de regels van gastvrijheid". De veroordeling tot de dood voor homoseksuele handelingen in Leviticus (zie 18, 22.29) was een gevolg van "de voortplantingsbehoefte van het Joodse volk" of was een poging om Israël af te houden van heidense praktijken met vruchtbaarheidsrituelen.⁵⁶ In zijn brieven heeft Paulus het "eerder over heteroseksuelen die zich overgeven aan homoseksuele praktijken dan over echte homoseksuelen." Voor hen zouden zulke praktijken net zo *onnatuurlijk* zijn als "voor een

53. Kosnik, 215–16.

54. Robert Nugent, Jeannine Gramick, and Thomas Oddo, *Homosexual Catholics: A New Primer for Discussion* (Washington, D.C.: Dignity, Inc., 1980), 4.

55. Nugent, et al., *Homosexual Catholics*, 7–8.

56. Nugent, 11.

homoseksueel om heteroseksueel gedrag te vertonen."⁵⁷

Op de vraag: "Moeten katholieke homoseksuele personen nog steeds gaan biechten?" antwoorden de auteurs dat deze verplichting alleen geldt voor hen die "zich strikt aan de huidige leer van de Kerk houden", maar niet voor hen die "proberen hun seksuele geaardheid in hun algehele christelijke leven te integreren." Ze zouden alleen moeten gaan biechten "omdat ze uit vrije wil in een ernstige zaak hun fundamentele verplichting of 'fundamentele optie' hebben geschonden om een leven te leiden van zelfopofferende liefde op de manier van Jezus Christus."⁵⁸

Wat betreft de liturgische viering van homoseksuele verbintenissen nemen de paters Nugent en Oddo en zuster Gramick het radicale standpunt over van het National Center for Gay Ministry, dat in zijn boekje *Ministry USA* (1971) suggereert: "Uiteindelijk zouden homohuwelijken gevierd kunnen worden binnen de liturgische vieringen van de homogemeenschap en uiteindelijk zelfs binnen de traditionele parochiegemeenschap."⁵⁹

In 1983 gaf pater Robert Nugent leiding aan de publicatie van een collectief werk getiteld *A Challenge to Love: Gay and Lesbian Catholics in the Church*. Het bevatte een inleiding door Mgr. Walter F. Sullivan, bisschop van Richmond, Virginia, en bijdragen van Fr. John McNeill, zr. Jeannine Gramick, Matthew Fox (een voormalige dominicaan die uit de orde is gezet) en dertien andere auteurs. De bijdrage van pater Daniel Maguire was veelzeggend getiteld 'De moraliteit van het homohuwelijk'.

57. Nugent, 12.

58. Nugent, 14.

59. Nugent, 17.

58. Nugent, 14.

59. Nugent, 17.

James Hanigan noemde het terecht "een werk van pleitbezorging" en merkte in zijn recensie op: "Homofobie, kapitalisme en patriërchaat zijn de vijanden ... de homoseksuele geaardheid is niet langer problematisch, maar een geschenk van God om de pijn van de wereld te genezen ... de norm voor het beoordelen van seksuele handelingen en relaties is niet langer hun doel van vereniging en voortplanting, maar de persoonlijke kwaliteit van de relatie ... praktiserende homoseksuelen kunnen tot de eucharistie worden toegelaten."⁶⁰

Dit wetenschappelijke offensief resulteerde in het *New Dictionary of Theology*, dat in 1987 in de V.S. werd gepubliceerd, waarin staat dat de Bijbel homoseksuele activiteiten niet veroordeelt, behalve als er verkrachting bij betrokken is, als deze afgodische connotaties hebben of als deze in strijd zijn met de vereisten van gastvrijheid.

In 1992 herhaalden pater Nugent en zuster Gramick hun afwijzing van de traditionele katholieke leer in het boek *Building Bridges: Gay & Lesbian Reality and the Catholic Church*, met een voorwoord van priester Charles Curran. Vijfentwintig jaar later inspireerde de titel van hun boek die van pater James Martin, die de metafoor in het enkelvoud gebruikte, waarvoor niet veel verbeelding nodig is: *Building a Bridge: How the Catholic Church and the LGBT Community Can Enter into a Relationship of Respect, Compassion, and Sensitivity*.

In Europa verspreidt de homo-agenda zich vanuit Nederland

In Europa was Nederland een voorloper in het promoten van de pro-homoseksuele agenda in de samenleving en de katholieke

60. James P. Hanigan, Review of *A Challenge to Love: Gay and Lesbian Catholics in the Church*, ed. Robert Nugent, *Horizons* 11, no. 1 (1984): 203, <https://doi.org/10.1017/S0360966900033508203-204>.

Kerk. Sinds 1946 was de later officieel genaamde Nederlandse Vereniging voor Homofielen actief, waartoe ook lesbiennes behoorden. Daarna opereerde de vereniging onder de misleidende naam Cultuur en Ontspanningscentrum – COC. In 1958 openden katholieke priesters en psychiaters een hulpcentrum voor homoseksuelen in Amsterdam, toen Europa's meest libertijnse homoseksuele ontmoetingsplaats. In 1961 publiceerden ze een boekje (A.F.C. Overing e.a., *Homosexualiteit*, Pastorale Cahiers, 1961, vol. 3) waarin ze voorzichtig opriepen tot acceptatie. Later leverde de franciscaan J. Gottschalk, een van de animatoren van het hulpcentrum, als theoloog een bijdrage aan het collectieve oecumenische werk *The Church and Homosexuality*, dat in 1973 verscheen.

Eerder, in 1968, had de kapucijner pater Herman van de Spijker het boek gepubliceerd *Die gleichgeschlechtliche Zuneigung. Homotropie: Homosexualität, Homoerotik, Homophilie, und die katholische Moraltheologie*: een bewerking van zijn proefschrift aan de Universiteit van Würzburg, vier jaar later gevolgd door *Homotropie: Menschlichkeit als Rechtfertigung. Überlegungen zur gleichgeschlechtlichen Zuneigung*, dat een Spaanse versie had getiteld *Homotropía: Inclinação hacia el mismo sexo*, waaruit we de belangrijkste ideeën hebben gehaald.

Binnen een Freudiaans begrippenkader ("ik", "superego", "personalisering" en "sublimatie" van het seksuele instinct), gebruikt pater van de Spijker een passage uit de *Summa theologiae* waarin Sint-Thomas stelt dat het plezier van seksueel verkeer tussen mannen voor hen natuurlijk kan zijn vanwege een zekere corruptie van de natuur, zoals in het geval van iemand met koorts die bitter voedsel zoekt vindt. Hieruit leidt pater Van de Spijker af dat homoseksuele handelingen weliswaar niet overeenkomen

met de scheppingsorde, maar wel met "de concrete en feitelijke natuur van de homotrope mens, en daarom op een bepaalde manier [voor hem] natuurlijk zijn."⁶¹ Pater Van de Spijker gaat zelfs verder dan Amerikaanse theologen en pastoraal adviseurs die voorstander zijn van stabiele monogame verbintenissen om promiscuïteit te vermijden, omdat hij zelfs positieve aspecten ziet in "de vluchtige avondontmoeting tussen twee homotrope mannen in een stadspark, waarbij de twee elkaar seksueel bevredigen... Er is altijd – hoe zwak ook – een communicatie, een moment van sympathie" dat dient "als middel om persoonlijke spanningen te kalmeren en tot rust te brengen" en "als uitlaatklep voor vitaliteit om een meer ontspannen bestaan te bereiken". Ze kunnen zelfs "veel bijdragen aan de rijping van een persoon". Hoe dan ook, "heel vaak kan alleen de persoon in kwestie zijn totale situatie, concrete aard en zijn unieke en onherhaalbare karakter inschatten."⁶²

In tegenstelling tot de heilige Thomas, voor wie homoseksuele aantrekking een bederf van de natuur is, is homoseksualiteit voor pater van de Spijker een goddelijke roeping begiftigd met haar eigen charismatische gaven: "Dit is de plaats om de vraag te stellen of homotropie niet een eigen betekenis en speciale inhoud zou kunnen en moeten krijgen. In hoeverre is deze antropologische eigenaardigheid door God bepaald en door de natuur gericht op een concrete en specifieke levenstaak? Een theologie van roeping en charisma's kan hier veel ontsluiëren."⁶³

61. Herman van de Spijker, *Homotropía: Inclínación hacia el mismo sexo* (Madrid: Sociedad de Educación Atenas, 1976), 36.

62. Van de Spijker, *Homotropía*, 44–45.

63. Van de Spijker, 51.

Deze vragen kwamen waarschijnlijk aan de orde in discussies die vanaf 1979 in katholieke parochies en groepen werden gehouden door de Katholieke Raad voor Kerk en Samenleving, een afdeling van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, die het document *Homoseksuele personen in de samenleving* publiceerde.

Kardinaal Danneels zweeg terwijl het grootste katholieke tijdschrift in Vlaanderen pedofilie hielp te verwelkomen

Kerk en Leven was lange tijd het weekblad met de grootste oplage in Vlaanderen (meer dan een half miljoen exemplaren). Het werd uitgegeven onder toezicht van de Vlaamse hiërarchie.

In de editie van 9 augustus 1984 publiceerde het een advertentie waarin de activiteiten van de 'Oecumenische Werkgroep Pedofilie' werden gepresenteerd. Deze groep bestond al enkele jaren en bestond uit zowel katholieken als protestanten. De doelen van de werkgroep die in de advertentie werden genoemd waren als volgt:

Deze werkgroep wil kerken bewust maken van het fenomeen pedofilie, informatie doorgeven en vooroordelen bestrijden.

Tegelijkertijd wil de werkgroep leren over alles wat er gebeurt op het gebied van pedofilie.

Tot slot wil de werkgroep een ontmoetingsplaats voor pedofielen creëren om de uitwisseling van ideeën te stimuleren en elkaar te bemoedigen.

De positieve houding van de groep tegenover pedofilie werd heel duidelijk in de zin die er direct op volgde: "Iedereen die meer wil weten over pedofilie en pedofielen is welkom, mits ze dat doen met openheid, respect en vertrouwen."

De advertentie vermeldde verder dat, met de start van het

nieuwe seizoen, Jozef Barzin, een bekende parochiepriester uit Antwerpen, zou deelnemen aan de activiteiten van de groep.

In oktober van hetzelfde jaar stuurde een bezorgde moeder een brief naar kardinaal Godfried Danneels, aartsbisschop van Mechelen-Brussel, waarin ze haar beklag deed over het materiaal dat in de advertentie werd aangeboden en dat ze had ontvangen van de Oecumenische Werkgroep Pedofilie. Haar brief bleef onbeantwoord. Hier zijn enkele citaten die haar bijzonder choqueerden:

- "Als je zoon of dochter voelt dat de band met de pedofiel goed is, vernietig die band dan niet."
- "De reactie van de omgeving is vaak schadelijker dan de gebeurtenissen zelf."
- "Veel overtuigde christenen kunnen iets leren van pedofielen."
- "Het verdient de voorkeur dat er een vertrouwensrelatie ontstaat tussen de pedofiel en de ouders." [*]

[*]"De allesbehalve katholieke Kerk in Vlaanderen," Rechts Actueel, 21 jan. 2014, geraadpleegd 8 mei 2024, <https://web.archive.org/web/20171230225903/https://re-act.be/2014/01/21/de-allesbehalve-katholieke-kerk-in-vlaanderen/>.

Blijkbaar liet kardinaal Danneels de dingen gewoon doorgaan. Zesentwintig jaar later, in april 2010, ontdekte hij dat een vriend, Mgr. Roger Vangheluwe, bisschop van Brugge, een neefje dertien jaar lang seksueel had misbruikt, beginnend toen de jongen nog maar vijf jaar oud was. Misschien geïnspireerd door de hierboven geciteerde aanbevelingen van de Oecumenische Werkgroep Pedofilie, probeerde kardinaal Danneels tijdens een ontmoeting tussen de misbruiker, het slachtoffer en de familie van het slachtoffer, de misbruikte jongeman te overtuigen om te zwijgen.

Hoewel het schandaal een week of twee later bekend werd, werd Roger Vangheluwe pas in maart 2024 door paus Franciscus definitief gelaïciseerd.

Dezelfde intellectuele wervelwind deed zich voor in de rest van West-Europa in de jaren zeventig. In 1975 publiceerde bijvoorbeeld de Franse psychoanalyticus en priester Marc Oraison, van wie twee werken op de Index van Verboden Boeken stonden, zijn werk *The Homosexual Question*. In Ierland schreef de pater-redemptorist Ralph Gallagher in 1979 een artikel voor het tijdschrift *The Furrow* getiteld "Understanding the Homosexual". In 1981 gaf de Spaanse pater-redemptorist Marciano Vidal leiding aan de publicatie van een collectief werk getiteld *Homosexuality: Science and Conscience*.

De bijdrage van de homobevrijdingstheologie

In hun 'gay catechismus' gaan de paters Nugent en Oddo en zuster Gramick in op de vraag wat de juiste pastorale houding is ten opzichte van mensen met een homoseksuele gerichtheid en antwoorden dat deze de volgende doelstellingen moet hebben: "een gezonde zelfacceptatie en zelfliefde en een leven van verantwoordelijke christelijke seksuele expressie in de context van de homoseksuele oriëntatie en de verantwoordelijkheden en uitdagingen die voortvloeien uit die specifieke menselijke realiteit." Ze voegen eraan toe: "Het paradigma van deze positie is de beweging voor 'bevrijdingstheologie' in de Kerk waar groepen beginnen na te denken over hun eigen doorleefde ervaringen, zelfdefinities verwoorden en een gevoel van trots opwekken als individuen en als groep die verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven en bijdragen aan de grotere samenleving en kerkgemeenschap."⁶⁴

In feite maken de nieuwe bevrijdingstheologieën niet alleen gebruik van economische, sociale, raciale en culturele analyses,

maar ook van morele en psychologische factoren en nemen ze nieuwe homoseksuele, feministische en gendergeoriënteerde trends aan. De homoseksuele zaak is inderdaad een belangrijk element van de wereldwijde revolutie.

Mario Mieli (1952-1983), oprichter van F.U.O.R.I. (Italiaans Revolutionair Homoseksueel Verenigd Front) legt uit: "De geleidelijke bevrijding van onderdrukte erotische neigingen zal de revolutionaire beweging verder versterken... We kunnen ons niet voorstellen hoe belangrijk de bijdrage aan de revolutie en de menselijke emancipatie is die geleverd wordt door de geleidelijke bevrijding van sadisme, masochisme, pederastie, gerontofilie, bestialiteit, auto-erotisme, fetisjisme, scatologie, undinisme, exhibitionisme, voyeurisme, enz.⁶⁵

De homoseksuele horizon is niet nieuw in de bevrijdingstheologie. De Canadees Guy Ménard, professor godsdienstwetenschappen aan de universiteit van Quebec, was ongetwijfeld een pionier. In 1980 schreef hij *De Sodome à l'Exode: Jalons pour une théologie de la libération gaie* ('Van Sodom tot Exodus: Mijlpalen voor een bevrijdingstheologie voor homo's'). Sommige groepen 'katholieke homoseksuelen', waaronder het Europese Forum van Homoseksuele Christenen, namen deel aan de internationale conferentie van bevrijdingstheologen die in september 1989 in Madrid werd gehouden. Een ronde tafel was gewijd aan "groepen en sectoren die gemarginaliseerd zijn in de Kerk." Het idee was om nieuwe "gemarginaliseerde groepen" te vinden om de rol van de armen in de oude bevrijdingstheologie te vervangen, en homoseksuelen,

64. Nugent, *Homosexual Catholics*, 7.

65. Claudia Pilato, "Dall'omosessualità alla pedofilia: sullo scivolo della rivoluzione sessuale," *Tradizione Famiglia Proprietà* (Oct. 2013), 18, Geraadpleegd op 24 apr., 2024, <https://issuu.com/tradizionefamigliaproprieta/docs/tfpottobre2013>.

die nu als "morele proletariërs" werden gezien, maakten daar deel van uit. De belangrijkste lezing werd gehouden door de priester Emili Boils, die verklaarde: "Ik ben homoseksueel van nature en door de genade van God... Ik ben priester omdat ik homoseksueel ben." De priester ging verder met het aan de kaak stellen van "de twintig eeuwen van sociale en religieuze marginalisatie, van alle soorten onderdrukking waaronder mijn volk heeft geleden." Hij sloot af met een dreigement: "We moeten ons voorbereiden op oorlog, onze eigen intifada."⁶⁶

In de jaren daarna ontwikkelden katholieke en protestantse theologen bevrijdingstheologie voor homo's, lesbiennes en queers door de categorieën van de bevrijdingstheologie toe te passen op homoseksuelen en lesbiennes die als "onderdrukt" werden beschouwd en "bevrijd" moesten worden. De uitdrukking queer theology werd in 1994 bedacht door Robert Goss in zijn boek *Jesus Acted Up: A Gay and Lesbian Manifesto*. De queer theologie berust op de aanname dat gender non-conformiteit en homoseksueel gedrag een constante in de geschiedenis zijn. Wat nodig is, is om de "structuren van onderdrukking" te ontdekken die historisch op deze groepen hebben gewogen en om hun "bevrijding" te verkondigen.⁶⁷

66. Julio Loredó, "Homosexualidad y teología de la liberación," Covadonga Informa [Madrid, May 1990], 8-9, Geraadpleegd op 24 apr., 2024, https://issuu.com/nestor87/docs/covadonga_informa_1986_1990. Voor de geschreven verslagen van de conferentie, zie Joaquín Ruiz-Giménez, ed., *Iglesia y derechos humanos: IX Congreso de teología* (Madrid: Evangelio y Liberación, 1989).

67. Zie John J. McNeill, *Scammetterre su Dio, teologia della liberazione omosessuale* (Casale Monferrato: Edizioni Sonda, 1994); Patrick S. Cheng, *Radical Love: An Introduction to Queer Theology* (New York: Church Publishing, 2011); Robert E. Goss, *Take Back the Word: A Queer Reading of the Bible* (Boston: The Pilgrim Press, 2000); Gary David Comstock, *Gay Theology Without Apology* (Cleveland, Oh.: The Pilgrim Press, 1993); J. Michael Clark, *A Place to Start: Toward an Unapologetic Gay Liberation Theology* (Monument, Colo.: Monument Publishing, 1989).

Latijns-Amerika blijft niet buiten het pro-homoseksuele offensief

In 1967 stond in het tijdschrift *Vozes*, uitgegeven door de franciscanen van Petrópolis in de staat Rio de Janeiro, een artikel van de Nederlandse redemptorist Jaime Snoek, die in Brazilië woonde, met de titel *Eles também são da nossa estirpe: Considerações sobre a homofilia* ('Zij zijn ook onze soort: beschouwingen over homofilie'). In dit artikel over homoseksuele praktijken bevestigde hij dat, voor zover het een offerbereide liefde in de betrokken mensen bevordert, het niet a priori als immoreel en als tegen de natuur kan worden gekwalificeerd.

In 1985 publiceerde de uitgeverij van jezuïeten, *Edições Loyola*, een vertaling van het boek onder leiding van pater Marciano Vidal, terwijl *Vozes* het boek publiceerde *Sexualidade, libertação e fé: Por uma erótica cristã* ('Seksualiteit, bevrijding en geloof: voor een christelijke erotiek'), van de feministische bevrijdingstheologe Rose Marie Muraro, een leerlinge van bisschop Helder Câmara en ex-franciscaner broeder Leonardo Boff. In 2005 kende het Braziliaanse Congres Muraro de titel "Moeder van het Braziliaanse Feminisme" toe. In 1988 publiceerde *Perspectiva Teológica*, een ander tijdschrift dat banden heeft met de jezuïeten *Homosexuals and Liberation Ethics* van pater Bernardino Leers, een Nederlandse franciscaan die in Brazilië woont. Twee jaar later publiceerde de uitgeverij verbonden aan het Heiligdom van Onze Lieve Vrouw van Aparecida het artikel 'Understanding the Homosexual' van de eerder genoemde Ierse pater-redemptorist Raphael Gallagher in boekvorm.

HOOFDSTUK 5

Katholieke homoseksuelen komen uit de kast en beïnvloeden het debat

Deze theologische *vijfde colonne* binnen de katholieke gelederen diende als rechtvaardiging om groepen op te richten die voornamelijk door priesters en nonnen werden geleid om de homoseksuele zaak binnen de Kerk te bevorderen onder het mom van pastorale zorg voor koppels van hetzelfde geslacht.

Op 11 februari 1971 begon pater Patrick Nidorf, een Augustijner priester en psycholoog uit San Diego, maandelijkse zelfhulpbijeenkomsten voor homoseksuelen en lesbiennes in de crypte van de St. Brendanskerk in Los Angeles en noemde de groep Dignity. De eerste statuten "geschreven in mei 1970, stelden dat 'homoseksualiteit een natuurlijke variatie is op het omgaan met seks' en dat homo's en lesbiennes trots konden zijn op hun 'verantwoordelijke en bevredigende' ervaringen van seksuele intimiteit."⁶⁸ De plaatselijke aartsbisschop keurde het initiatief af omdat de groep de juistheid van relaties tussen mensen van hetzelfde geslacht bevestigde en de identiteit van homo's en lesbiennes vierde. Pater Nidorf droeg toen de leiding over aan leken. Het was de eerste groep van dit soort in de

68. Jason Steidl Jack, "Remembering Revolutionary Pax Nidorf, Who Founded LGBT Ministry DignityUSA," *National Catholic Reporter*, 11 apr., 2023, <https://www.ncronline.org/opinion/guest-voices/remembering-revolutionary-pax-nidorf-who-founded-lgbt-ministry-dignityusa>.

69. Pasquale Quaranta, "Chiesa e omosessualità, intervista a Vito Mancuso," *Liberstef.myblog.it*, May 8, 2012. Voor de gehele tekst van Mancuso's toespraak, zie Progetto Gionata, "Il teologo Mancuso e le prospettive teologiche sull'amore omosessuale e il suo esercizio mediante l'affettività," *Progetto Gionata*, 27 apr., 2012.

katholieke Kerk in de Verenigde Staten.

In 1974 namen pater Robert Nugent en zr. Jeannine Gramick het over als aalmoezeniers van Dignity. Zonder die post te verlaten, richtten de twee samen drie jaar later een soortgelijke groep op met de naam New Ways Ministry. De naam was geïnspireerd op een zin uit de pastorale brief van bisschop Francis J. Mugavero aan zijn gelovigen in het bisdom Brooklyn, New York, getiteld *Seksualiteit – Gods Geschenk*. In de pastorale brief verzekerde bisschop Mugavero hen van de bereidheid van de hiërarchie om te proberen "nieuwe manieren" van evangeliseren te vinden die homoseksuelen zouden bevrijden van discriminatie.

Gelijkaardige groepen, sommige zichzelf katholiek noemend en andere oecumenisch, schoten als paddenstoelen uit de grond in vele landen. Enkele vermeldenswaardige zijn David & Jonathan (Frankrijk, 1972), Acceptance (Australië, 1972), Quest (Verenigd Koninkrijk, 1973), Communauté du Christ libérateur (België, 1974) en Homosexuelle und Kirche (Duitsland, 1977).

In 2003 werd de Coördinatie van Christelijke Homoseksuele Groepen in Italië (C.O.C.I.) opgericht om een netwerk te vormen van de verschillende groepen christelijke homoseksuelen die in dat land actief zijn. Verschillende katholieke homoseksuele groepen, zoals Ali d'Aquila en L.G.B.T. Christians, kwamen uit de kast en namen deel aan *Gay Pride*-parades. "Als men de barrières van het verstand niet overwint, zullen die van het hart het moeilijk krijgen. Daarom vond onze Kerk het eeuwenlang moeilijk om homoseksuele liefde te accepteren," verklaarde theoloog Vito Mancuso op het Forum van Homoseksuele Christenen dat in mei 2012 werd gehouden in het huis van de Somascaner Paters in Albano (Rome), op verzoek van vrijwilligers van het Gionata Project.⁶⁹

In Brazilië ontstond in 2007 in Rio de Janeiro de eerste georganiseerde groep mensen die zich identificeerden als "L.G.B.T. katholieken" en die de naam Catholic Diversity aannam. Dit inspireerde de oprichting van vele soortgelijke groepen in het hele land. In 2014 werd het Nationale Netwerk van L.G.B.T. Katholieke Groepen opgericht. Het bestaat momenteel uit meer dan twintig groepen en maakt deel uit van het Global Network of Rainbow Catholics (G.N.R.C.) uit de hele wereld, dat in Rome werd opgericht tijdens de openingsweek van de Synode over het Gezin in oktober 2015.

Deze pro-homoseksuele groepen die zichzelf katholiek of christelijk noemen zijn de medestanders van de homoseksuele beweging. Ze nemen deel aan hun campagnes en evenementen, vooral "Gay Pride" parades en nemen al hun eisen over, vooral de wettelijke erkenning van onnatuurlijke verbintenissen. Maar hun belangrijkste tactische doel is het helpen afbreken van de barrières van afschuw en afwijzing die de *sensus fidei* van katholieken opwerpt als een psychologische verdediging tegen onnatuurlijke, verdorven relaties. Door het slopen van die barrières zijn deze groepen voorstander van de "morele revolutie die erop gericht is de kijk van mensen op homoseksualiteit te veranderen", zoals John Varnell zegt.

Een van de belangrijkste strategieën van homoseksuele propaganda is het aanmoedigen van het "uit de kast komen" van mensen die in onnatuurlijke partnerschappen leven of een ongebreideld seksueel leven leiden. In het boek *After the Ball* uit 1989 roepen Marshall Kirk en Hunter Madsen op tot "een programma van ongegeneerde propaganda, stevig gefundeerd in gevestigde principes van psychologie en reclame."⁷⁰

Een van de belangrijkste aspecten van het programma is het

"desensibiliseren, storen en/of bekeren"⁷¹ van het midden van de bevolking en tegelijkertijd "het aanmoedigen van een zo groot mogelijk aantal homoseksuelen en lesbiennes uit alle lagen van de bevolking en beroepen, vooral beroemdheden, om uit de kast te komen. Dit creëert onzekerheid in de afwijzing van homoseksualiteit door het publiek."⁷²

Een in Brazilië gepubliceerd onderzoek bevestigt deze strategie. Onderzoeker Cristiana de Assis Serra, in haar proefschrift getiteld *'Vimos pra comungar': Estratégias de permanência na Igreja desenvolvidas por grupos de 'católicos LGBT' brasileiros e suas implicações* ('We kwamen om de communie te ontvangen: Strategieën om in de Kerk te blijven ontwikkeld door Braziliaanse 'LGBT Katholieke' groepen en hun implicaties') wijdt een heel hoofdstuk aan het thema: "Het (dubbel) uit de kast komen als toe-eigening van ruimte en ondermijning van orde." Daarin legt de auteur uit dat de oprichters van Catholic Diversity in de stad Rio de Janeiro bij het kiezen van de naam van de groep en de website hebben gekozen voor een "geleidelijke toename van de zichtbaarheid": "Was alleen de naam al een 'uit de kast komen', en werd de deur maar langzaam 'geopend', de slogan bovenaan de homepage van de website maakte het duidelijk: 'Voor homo's om hun roeping en waardigheid als kinderen van God te leven in de Kerk en de samenleving.'"

Volgens de onderzoeker is het resultaat dat "door zichzelf als 'divers' te identificeren, degenen die tot nu toe als 'uitgesloten'

70. Kirk and Madsen, *After the Ball*, xxvi.

71. Kirk and Madsen, 173.

72. TFP Committee on American Issues, *Defending a Higher Law: Why We Must Resist Same-sex "Marriage" and the Homosexual Movement* (Spring Grove, Penn.: The American Society for the Defense of Tradition, Family, and Property—TFP, 2004), 34. Geraadpleegd op 24 apr., 2024, https://www.tfp.org/images/books/Defending_A_Higher_Law.pdf.

werden beschouwd, zichtbaar worden gemaakt in hun stoffelijke aanwezigheid binnen en niet buiten het religieuze veld," waardoor "de veronderstelde uniformiteit van het Rooms-katholieke kamp" wordt weerlegd.

In tegenstelling tot de eerdere "angstige verhulling en angst voor onvrijwillige ontmaskering" maakt Catholic Diversity "zichzelf zichtbaar en benoemt zichzelf doelbewust als een 'beweging van praktiserende homoseksuele katholieken'", waarmee de hiërarchische, verticale "klerikale orde wordt ondermijnd die tot dan toe de overhand had en die de machthebbers legitimeerde om 'goed' en 'slecht' te definiëren, de 'norm' en de 'afwijking' daarvan, 'insluiting' en 'uitsluiting'.⁷³

Een paradigmatisch voorbeeld van deze subversieve strategie was de coming out van de eerste Nederlandse publieke figuur, de romanschrijver en dichter Gerard Kornelis van het Reve (alias Gerard), die in 1963 in een interview op de nationale televisie sprak over zijn seksuele geaardheid. Tegelijkertijd bekeerde hij zich van atheïsme tot het katholicisme en werd in 1966 gedoopt, hoewel hij het jaar daarvoor was aangeklaagd wegens godslastering omdat hij had geschreven dat de volgende incarnatie van God een ezel zou zijn, waarmee hij, Gerard, anale gemeenschap zou hebben. In 1968 sprak de Hoge Raad hem vrij en het jaar daarop kreeg hij de Staatsprijs voor de Nederlandse Letteren.

73. Cristiana de Assis Serra, "'Vimos pra comungar': Estratégias de permanência na Igreja desenvolvidas por grupos de 'católicos LGBT' brasileiros e suas implicações" (master's thesis, Universidade do Estado do Rio de Janeiro, 2017), 107–111, Geraadpleegd op 21 apr., 2024, <https://www.diversidadesexual.com.br/wp-content/uploads/2013/04/Cat%C3%B3licos-LGBT-Cristiana-Serra.pdf>.

74. David J. Bos, "'Equal Rites Before the Law': Religious Celebrations of Same-Sex Relationships in the Netherlands, 1960s–1990s," *Theology & Sexuality* 23, no. 3 (2017): 197, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13558358.2017.1351123>.

Drie maanden later organiseerde de prestigieuze Maatschappij der Nederlandse Letterkunde een publiek eerbetoon, live uitgezonden op de nationale televisie, dat plaatsvond in een Amsterdamse katholieke kerk. De show eindigde met de auteur die hand in hand met zijn toenmalige vriend door het gangpad van de kerk liep. "Twee weken na 'de grootste show in de kerk' nam Van het Reve deel aan een paneldiscussie over 'emoties over homofilie', georganiseerd door de Katholieke Hogeschool voor Theologie en Pastoraat. [Bij] deze gelegenheid uitte hij zijn pessimisme over de maatschappelijke acceptatie van homoseksualiteit, maar toonde zich tamelijk optimistisch over de ontwikkelingen in het Nederlandse katholicisme: 'Het ziet ernaar uit dat de Kerk monogame homofiele relaties gaat erkennen.' De hoogleraar ethiek van de hogeschool was het hiermee eens en riep pastores op om gehoor te geven als een homofiel stel om 'heiliging' van hun relatie vroeg – een oproep die niet onopgemerkt bleef in de pers."⁷⁴

HOOFDSTUK 6

De Kerk gevangen in de wrede tang van uitdaging en chantage

De gecombineerde druk van de homoseksuele beweging binnen en buiten de Kerk wordt voornamelijk uitgeoefend door middel van uitdaging en chantage.

Verzet probeert de doctrine en de autoriteiten van de katholieke Kerk aan de kaak te stellen door middel van aandachttrekkende zaken die door de reguliere media worden verspreid en waarin homoseksuele activisten als slachtoffer verschijnen. Hierdoor ontstaat bij het publiek het idee dat de leer en de autoriteiten van de Kerk discriminerend en beledigend zijn voor goede mensen wier enige handicap de aantrekkingskracht van hetzelfde geslacht is.

Nederland was het eerste land waar leden van de katholieke hiërarchie systematisch werden aangevallen met deze confronterende techniek. In 1979 verklaarde bisschop Joannes Gijzen van Roermond dat mensen met een homoseksuele levensstijl niet naar de kerk mochten komen om zich aan te bieden voor de sacramenten. "Duizenden [homo]activisten en lesbische activisten marcheerden tegen de bisschop op de zaterdag voor Pasen, die ze 'Roze Zaterdag' noemden."⁷⁵

Het eerste internationale voorbeeld van deze strategie was de Rainbow Sash Movement,⁷⁶ die begon in Engeland, waar Nick Holloway als eerste homoseksuele katholiek een regenboogsjerp droeg tijdens de Mis. Vanuit het Verenigd Koninkrijk verspreidde

het zich naar Australië, waar in 1997 de aartsbisschop van Melbourne, Mgr. George Pell, tijdens de Mis weigerde de Heilige Communie te geven aan twee openlijk homoseksuele katholieke mannen, van wie er één priester was.

Als reactie daarop diende een groep van zeventig mensen met regenboogsjaals zich het jaar daarop tijdens de Mis op Pinksterzondag ostentatief aan voor de communie, wat aartsbisschop Pell weigerde, iets wat hij bij tien andere gelegenheden in die stad moedig deed. Na zijn overplaatsing naar het aartsbisdom Sidney, kwam op de Eerste Pinksterdag een groep van ongeveer twintig homoseksuelen naar voren om de Communie te ontvangen, wat leidde tot een incident dat breed werd uitgemeten in de media. Onmiddellijk na de Mis onthulde Michael Kelly, woordvoerder van de Rainbow Sash en voormalig seminarist bij de franciscanen, aan de menigte het tactische doel van die uitdaging: "We zijn hier om de code van stilte en onzichtbaarheid te doorbreken die de Kerk homo's en lesbiennes heeft opgelegd als hun prijs voor betrokkenheid bij de Kerk gedurende zoveel eeuwen."⁷⁷

De beweging verspreidde zich van Australië naar de Verenigde Staten. De leiders van de beweging rechtvaardigden de keuze van Pinksteren voor hun acties en confrontatie door te beweren dat de Heilige Geest bij die gelegenheid een grote verscheidenheid aan gaven uitdeelde, waaronder homoseksualiteit. Als hen de communie werd geweigerd, keerden ze terug naar de kerkbanken en gingen uit protest staan.

75. Bos, *Equal Rites*, 193.

76. Zie Wikipedia contributors, "Rainbow Sash Movement," Wikipedia, The Free Encyclopedia, Geraadpleegd op 21 apr., 2024, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Rainbow_Sash_Movement&oldid=1160411803.

77. "Pell Lashes Out After Gays Refused Communion," *The Sydney Morning Herald*, 20 mei, 2002, <https://www.smh.com.au/national/pell-lashes-out-after-gays-refused-communion-20020520-gdfakf.html>.

In 2005 schreef de secretaris van kardinaal Francis Arinze, toenmalig prefect van de Congregatie voor Goddelijke Eredienst, in naam van de kardinaal dat "dragers van de Regenboogsjerp ... zich verzetten tegen de leer van de Kerk over een belangrijke kwestie van de natuurwet en zich daarom diskwalificeren van het ontvangen van de Heilige Communie."⁷⁸ Het jaar daarop bevestigde de kardinaal zelf zijn weigering in een interview met E.W.T.N.:

Deze mensen met een regenboogsjerp zeggen eigenlijk: "Wij zijn homoseksuelen, wij zijn van plan dat te blijven en wij willen de Heilige Communie ontvangen."

De *Catechismus van de katholieke Kerk* ... zegt dat ze iemand niet veroordeelt omdat hij homoseksuele neigingen heeft. Daar veroordelen we niemand voor. Maar iemand wordt wel veroordeeld omdat hij ernaar handelt.⁷⁹

Helaas ontbrak het veel priesters en bedienaren van de eucharistie aan dezelfde moed als de kardinalen Pell en Arinze. Erger nog, sommige bisschoppen nodigden hen uit om met hun spandoeken naar Missen in de kathedraal te komen. Bijvoorbeeld, kort voor Pinksteren 2005 werd de animator van de Rainbow Sash Movement in de VS benaderd door de directeur mediarelaties van het aartsbisdom Los Angeles om

78. Matt Abbott, "The 'Rainbow Sash Movement' Controversy," Catholic Online, Geraadpleegd op 21 apr., 2024, <https://www.catholic.org/featured/headline.php?ID=2121&page=2>.

79. "Rainbow Sash Members to Disrupt Masses Across US, Again," *Catholic Exchange*, 26 mei, 2007, <https://catholicexchange.com/rainbow-sash-members-to-disrupt-masses-across-us-again/>.

80. Terence Weldon, "Rainbow Sash Movement," *QueeringtheChurch.wordpress.com*, 6 mrt., 2010, <https://queeringthechurch.wordpress.com/2010/03/06/rainbow-sash-movement/>.

81. Zie Michelle Boorstein, "D.C. Archdiocese: Denying Communion to Lesbian at Funeral Was Against 'Policy,'" *The Washington Post*, 29 feb., 2012, https://www.washingtonpost.com/local/dc-archdiocese-denying-communion-to-lesbian-at-funeral-was-against-policy/2012/02/28/gIQA1lxVgR_story.html.

hem namens kardinaal Roger Mahony te informeren, dat "leden van de Rainbow Sash Movement die deze zondag naar de kathedraal van Onze Lieve Vrouw van de Engelen komen, van harte welkom zijn om een van onze Missen bij te wonen."⁸⁰

Een ander voorbeeld van deze provocatietechniek, met enorme gevolgen in de media, was het incident dat Barbara Johnson, een Amerikaanse lesbienne die in Maryland woont, veroorzaakte. Haar moeder, een parochiaan van de St. John Neumannkerk, stierf in 2012, een week na de goedkeuring van het homoseksuele "huwelijk" in die staat. Johnson ging vlak voor de uitvaartmis met haar lesbische partner de sacristie binnen en vertelde de jonge celebrant dat de twee al negentien jaar samenwoonden. Haar spontane verklaring dat ze in het openbaar in zonde leefde, dwong de jonge pastor om haar discreet de communie tijdens de Mis te weigeren. Ze schopte een schandaal en ontving de Communie van een lekenbedienaar die in een andere rij de Heilige Eucharistie aan het uitdelen was. Geconfronteerd met deze belediging weigerde de jonge pastor de rouwstoet naar het kerkhof te begeleiden.⁸¹

Het incident veroorzaakte een nationaal mediaschandaal waarin de priester als de slechterik werd gezien. De eucharistische bedienaar en andere katholieke aanwezigen sympathiseerden onmiddellijk met de lesbische dochter en werden als helden voorgesteld. Dat gold ook voor de pastoor van de parochie. Hij belde Johnson om zich te verontschuldigen toen hij van het incident hoorde. De belangrijkste 'held' van de media was echter het aartsbisdom van Washington, waar de parochie is gevestigd. Het gaf een verklaring uit waarin het de houding van de jonge priester afkeurde, hoewel hij niets anders gedaan had dan toepassen wat het Wetboek van Canoniek Recht zegt dat er gedaan moet

worden wanneer openbare zondaars de Heilige Communie willen ontvangen (can. 915). Erger nog, het aartsbisdom schorste de priester twee weken later uit zijn ambt, zogenaamd om redenen die er niets mee te maken hadden!⁸²

Zo lag de weg praktisch open voor pro-homoseksuele activisten om in vergelijkbare situaties naar voren te komen om de communie te ontvangen, waardoor priesters en eucharistische bedienaren in zo'n gênante situatie kwamen dat velen uiteindelijk toegaven uit angst voor de media ... en de bisschop.

Naast de schandalen in de media, ging de provocatietechniek een stap verder toen de homoseksuele beweging, profiterend van nieuwe wetgeving die zogenaamde haatmisdrijven gelijkstelde aan racisme en die "seksuele minderheden" opnam onder de categorieën van mensen die speciaal beschermd zijn tegen discriminatie, overging tot beschuldigingen van 'homofobie' in de rechtbanken.

In het katholieke kamp was de zaak van Mgr. Juan Antonio Reig Plá, bisschop van Alcalá de Henares in Spanje, een paradigmatisch voorbeeld van dit gerechtelijke offensief. Hij verklaarde in 2012 in een preek op Goede Vrijdag, uitgezonden op een Spaans publiek televisiekanaal, dat jonge mannen die gedesoriënteerd zijn door genderideologie, denken dat ze zich aangetrokken voelen tot mensen van hetzelfde geslacht en naar mannennachtclubs gaan om dat te ervaren, "in de hel terecht komen".⁸³

82. Zie Jerry Filteau, "Priest Who Denied Lesbian Woman Communion Suspended for Other Reasons," *National Catholic Reporter*, 13 mrt., 2012, <https://www.ncronline.org/news/people/priest-who-denied-lesbian-woman-communion-suspended-other-reasons/>; Luiz Sérgio Solimeo, "The Homosexual Movement Scores a Win in the Fr. Guarnizo Affair—Who Caused the Scandal and Why?" TFP.org, Mar. 17, 2012, <https://www.tfp.org/the-homosexual-movement-scores-a-win-in-the-fr-guarnizo-affair-who-caused-the-scandal-and-why/>.

83. "El obispo de Alcalá de Henares carga contra los homosexuales y el aborto en la misa de TVE," *CadenaSer.com*, 7 apr., 2012, https://cadenaser.com/ser/2012/04/07/espana/1333756218_850215.html.

Onmiddellijk diende de Staatsfederatie van Lesbiennes, Homo's, Transseksuelen en Biseksuelen (F.E.L.G.T.B.) bij de officier van justitie van Madrid een klacht in tegen de bisschop wegens aanzetten tot minachting. De rechter verwierp de klacht nadat bisschop Reig Plá honderden steunbrieven had ontvangen van mensen die bekenden de "hel" te hebben ervaren die hij in zijn preek beschreef.⁸⁴ Een kleine politieke partij tekende beroep aan, dat door een rechtbank in Madrid werd verworpen.⁸⁵ De hele rechtszaak verstoorde echter twee jaar lang het leven en het ambt van de bisschop en zette een deel van de Spaanse samenleving tegen hem op, waardoor andere prelaten tot zwijgen werden gedwongen.

Een andere provocatie met een wereldwijd bereik was de organisatie van de eerste *World Pride*-mars in Rome door Interpride. Deze vereniging brengt organisatoren van nationale *Gay Pride* marsen samen. De mars in Rome werd gehouden tijdens het Jubileum van het Heilige Jaar 2000. De parade bracht duizenden mensen samen die slogans schreeuwden door de straten van de Eeuwige Stad. Op dezelfde dag voelde paus Johannes Paulus II zich gedwongen om de menigte op het Sint-Pietersplein toe te spreken: "In naam van de Kerk van Rome kan ik niet anders dan bitterheid uiten over de belediging van het Grote Jubileum van het jaar 2000 en over de belediging van de christelijke waarden van een stad die de katholieken over de hele wereld zo dierbaar is."⁸⁶

84. Zie "La Fiscalía archiva la denuncia de la FELGTB contra el obispo de Alcalá," *La Información*, 9 mei, 2012, https://www.lainformacion.com/asuntos-sociales/la-fiscalia-archiva-la-denuncia-de-la-felgtb-contra-el-obispo-de-alcala_s6bwExtK8dogjgEwaDQGa2/.

85. Zie "El obispo de Alcalá ejerció su libertad de expresión al criticar a gays durante una homilía en 2012," *El Mundo*, 16 mei, 2014, <https://www.elmundo.es/madrid/2014/05/16/5375b18fca47417b188b456c.html>.

86. Alessandra Stanley, "Pope Declares His 'Bitterness' Over Gay Event," *The New York Times*, 10 juli, 2000, <https://www.nytimes.com/2000/07/10/world/pope-declares-his-bitterness-over-gay-event.html>.

Confrontatie is echter niet de enige manier om de katholieke weerstand te breken. Een andere manier is chantage. Historisch gezien heeft dit twee vormen aangenomen. Aan de ene kant het aan de kaak stellen van de vermeende hypocrisie van de katholieke Kerk omdat deze tegen homoseksualiteit predikt terwijl veel prelaten bars en sauna's bezoeken die fungeren als bordelen voor mensen van hetzelfde geslacht. Het meest beruchte geval is het boek *Sodoma* van Frédéric Martel, waarin hij beweert: "Het Vaticaan heeft een van de talrijkste homogemeenschappen ter wereld, en ik betwijfel of er zelfs in de Castro-wijk van San Francisco – die iconische homobuurt – zoveel homo's zijn want die wijk is nu meer gemengd!"⁸⁷

Zulke beschuldigingen leiden soms tot het aftreden van degenen die tegen hun wil gedwongen worden om 'uit de kast te komen', zoals in 2002 gebeurde met Mgr. Rembert Weakland, aartsbisschop van Milwaukee, Wisconsin, nadat onthuld was dat hij \$450.000 aan aartsbisschoppelijke fondsen gebruikte om een klacht over seksueel misbruik te schikken.⁸⁸

Hetzelfde gebeurde met kardinaal Hans Hermann Groer, aartsbisschop van Wenen. In maart 1995 werd hij beschuldigd van seksueel misbruik van seminaristen. Zes maanden later aanvaardde paus Johannes Paulus II zijn ontslag.⁸⁹ In februari

87. Thomas Mahler, "Exclusif: 'Sodoma', le livre-choc sur l'homosexualité au Vatican, Lepoint.fr, 13 feb., 2019, https://www.lepoint.fr/societe/exclusif-sodoma-le-livre-choc-sur-l-homosexualite-au-vatican-13-02-2019-2293213_23.php.

88. Zie Associated Press, "Ex-Archbishop Apologizes for Payment Scandal," The Washington Post, 31 mei, 2002, <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/2002/06/01/ex-archbishop-apologizes-for-payment-scandal/3f91ad2b-baee-4c0c-a659-4c4560a50a54/>.

89. Zie Dennis Coday, "A Cardinal Is Accused: The Groer Case," National Catholic Reporter, 4 apr., 2014, <https://www.ncronline.org/blogs/ncr-today/cardinal-accused-groer-case>.

90. Zie Isla Binnie, "Pope Accepts Disgraced Cardinal O'Brien's Resignation From Public Role," Reuters, 20 mrt., 2015, <https://www.reuters.com/article/idUSKBN0MG20U/>.

2013 moest kardinaal Keith O'Brien, leider van de katholieke Kerk in Schotland, drie maanden voor de leeftijdsgrens aftreden vanwege beschuldigingen van ongepaste handelingen met vier priesters in de jaren 1980 en later.⁹⁰

Een andere vorm van chantage was dat bepaalde pro-homoseksuele groepen en leiders druk begonnen uit te oefenen op prelaten om publiekelijk afstand te nemen van Vaticaanse documenten en sancties. Misschien wel het meest paradigmatische geval is dat van kardinaal Basil Hume. In april 1995 zette Peter Tatchell, leider van OutRage, een vereniging die verschillende hooggeplaatste Anglicanen 'uit de kast' dwong, hem publiekelijk onder druk. Priester Richard John Neuhaus, oprichter van het bekende tijdschrift *First Things*, vertelt wat er bijna dertig jaar geleden met de Engelse kardinaal gebeurde: "Mr. Tatchell had geëist dat Hume afstand zou nemen van Rome's definitie van homoseksuele handelingen als 'objectief ongeordend'. De eisen werden soms gewelddadig en verstoorden de Palmzondagprocessie in de Westminster Cathedral. In wat werd gezien als een reactie op de druk, gaf de kardinaal een brief uit waarin hij zei dat homoseksuele vriendschap 'een manier van liefhebben' kan zijn en hij verklaarde dat 'homofobie geen plaats zou moeten hebben onder katholieken'. De kranten kopten voorspelbaar over de 'capitulatie' van de kardinaal voor homopressiegroepen. Zelfs de conservatieve *Telegraph* zette op de voorpagina 'Kardinaal Hume geeft Kerkelijke zegen aan homoseksuele liefde'."⁹¹

OutRage zou kunnen beweren dat haar campagne succesvol was in het bepalen van niet alleen het beleid van de Kerk van

91. Richard John Neuhaus, "Primrose Paths," in "A Sense of Change Both Ominous and Promising," *First Things*, aug. 1995, <https://www.firstthings.com/article/1995/08/a-sense-of-change-both-ominous-and-promising>.

Engeland inzake homoseksualiteit, maar ook dat van de katholieke Kerk. Helaas had Mr. Tatchell gelijk toen hij tegen *The New York Times* opschepte: "Wij bepalen de agenda."⁹²

In een persbericht verklaarde de toenmalige aartsbisschop van Westminster, voortbordurend op een eerdere verklaring uit 1993: "In welke context die zich ook voordoet, en altijd met respect voor de juiste manier waarop die tot uitdrukking komt, liefde tussen twee personen, of ze nu van hetzelfde of van een ander geslacht zijn, moet worden gekoesterd en gerespecteerd," want "van een ander houden ... is het gebied van de rijkste menselijke ervaring betreden hebben, of die liefde nu tussen personen van hetzelfde of van een ander geslacht is." Hij concludeerde: "Hoewel homoseksuele genitale handelingen objectief gezien verkeerd zijn, waarschuwt de Kerk niettemin voor generalisaties bij het toeschrijven van schuld in individuele gevallen."⁹³

92. John Darnton, "Gay Issue Roils the Church of England," *The New York Times*, 19 mrt., 1995, <https://www.nytimes.com/1995/03/19/world/gay-issue-roils-church-of-england.html>.

93. Basil Hume, "A Note on the Teaching of the Catholic Church Concerning Homosexuality" (apr. 1997), nos. 9, 10, and 16, New Ways Ministry, Geraadpleegd op 22 apr., 2024, <https://www.newwaysministry.org/wp-content/uploads/2018/12/Hume1997.pdf>.

HOOFDSTUK 7

De Heilige Stoel herhaalt dat homoseksuele handelingen "ernstige verdorvenheden" zijn

De dicasteries van de Heilige Stoel hielden de doctrinaire lijn onveranderd, ook al gaven veel bisschoppen in verschillende landen toe aan de druk van de homoseksuele lobby door zwakke of dubbelzinnige verklaringen af te leggen over de pastorale zorg voor homoseksuele individuen.

In 1975 vernamen de Vaticaanse autoriteiten via de leiding van de Sociëteit van Jezus dat pater John McNeill een imprimatur voor zijn boek had aangevraagd. Dit zette de Congregatie voor de Geloofsleer ertoe aan de verklaring *Persona humana* 'over bepaalde vragen betreffende de seksuele ethiek' te publiceren, ondertekend door haar prefect, kardinaal Franjo Seper.

Na eraan herinnerd te hebben dat "het gebruik van de seksuele functie zijn ware betekenis en morele rechtmatigheid alleen in het ware huwelijk heeft", verwerpt de verklaring de bewering dat de neiging bij mensen met een ingebakken homoseksuele aantrekkingskracht zo natuurlijk is dat ze seksuele relaties rechtvaardigt die binnen een levensgemeenschap worden beleefd. Ze herhaalt: "Volgens de objectieve zedelijke orde zijn homoseksuele relaties handelingen, die een wezenlijke en onontbeerlijke finaliteit missen. In de Heilige Schrift worden ze als een ernstige verdorvenheid veroordeeld" en "kunnen in geen

geval worden goedgekeurd".⁹⁴

In 1986 volgde de *Brief aan de bisschoppen van de katholieke Kerk over de pastorale zorg voor homoseksuele personen*, ondertekend door de nieuwe prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer, kardinaal Joseph Ratzinger. Het document, dat al in de Inleiding werd aangehaald, erkent dat "steeds meer mensen vandaag de dag, zelfs binnen de Kerk, enorme druk op de Kerk uitoefenen om de homoseksuele levenswijze te aanvaarden alsof die niet ongeordend zou zijn en om homoseksuele activiteiten door de vingers te zien."⁹⁵ Het hekelt in het bijzonder het feit dat "de beweging binnen de Kerk, die de vorm aanneemt van pressiegroepen met verschillende namen en groottes, de indruk probeert te wekken dat zij alle homoseksuele personen vertegenwoordigt die katholiek zijn", maar in feite "homoseksuele personen bijeenbrengt die niet van plan zijn hun homoseksuele gedrag op te geven" (nr. 9).

Tegenover het gezamenlijke offensief van deze beweging herhaalt het document dat, hoewel iemands aantrekkingskracht voor personen van hetzelfde geslacht op zichzelf geen zonde is, het een neiging tot gedrag is die vanuit moreel oogpunt intrinsiek slecht is, en daarom moet "de neiging zelf als een objectieve stoornis worden gezien" (nr. 3). Met betrekking tot homoseksueel gedrag merkt kardinaal Ratzinger op dat de leer van de Kerk "niet op losse zinnen" van de Bijbel berust, "maar op het stevige fundament van een voortdurend Bijbels getuigenis" dat niet kan worden geïnterpreteerd "op een manier die in tegenspraak is met de levende Traditie van de Kerk" (nr. 5). Daarom kan "haar duidelijke positie niet worden herzien door druk van burgerlijke wetgeving of de trend van het moment" (nr. 9) en herinnert zij personen die zich

94. Congregation for the Doctrine of the Faith, declaration *Persona humana* (29 dec., 1975), nos. V and VIII, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19751229_persona-humana_en.html.

aangetrokken voelen tot personen van hetzelfde geslacht eraan dat zij "geroepen zijn, zoals wij allemaal, tot een kuis leven" (nr. 12).

Vanwege het bovenstaande vraagt de Congregatie voor de Geloofsleer alle bisschoppen "bijzonder voorzichtig te zijn met programma's die de Kerk onder druk proberen te zetten om haar leer te veranderen, zelfs als ze beweren dat ze dat niet doen" (nr. 14). Het gebiedt: "Alle steun moet worden ingetrokken aan organisaties die proberen de leer van de Kerk te ondermijnen, die er dubbelzinnig over zijn of aan die de leer totaal geen aandacht schenken" (nr. 17).

In 1992 publiceerde paus Johannes Paulus II de *Catechismus van de katholieke Kerk*, die een hoofdstuk bevat over "Kuisheid en homoseksualiteit" (nrs. 2357-2359). De tekst bevestigt dat "zich baserend op de Heilige Schrift, die homoseksuele handelingen als daden van ernstige verdorvenheid voorstelt, de traditie altijd heeft verklaard dat 'homoseksuele handelingen intrinsiek ongeordend zijn'. Ze zijn in strijd met de natuurwet" (nr. 2357).⁹⁶ En verder dat de neiging tot hetzelfde geslacht waaruit ze voortkomen "objectief ongeordend" is (nr. 2358).

Aan deze onweerlegbare uitspraken voegde de Congregatie voor de Geloofsleer veroordelingen toe van de belangrijkste auteurs die de traditionele leer ontkenden:

- In 1979 feliciteerde de toenmalige prefect, kardinaal Seper, de Amerikaanse Conferentie van Katholieke Bisschoppen met het aan de kaak stellen van de fouten in het boek *Human Sexuality: New Directions in American Catholic Thought*, geredigeerd door priester Anthony Kosnik, in

95. Congregatie voor de Geloofsleer, *Letter to the Bishops*, no. 8.

96. *Catechism of the Catholic Church*, no. 2357, https://www.vatican.va/archive/ENG0015/___P85.HTM.

het bijzonder met betrekking tot "de onaanvaardbaarheid van zijn 'pastorale richtlijnen' als geschikte normen voor de vorming van het christelijk geweten in kwesties van seksuele moraal."⁹⁷

- In 1986, na een drie jaar durend onderzoek, werd priester Charles Curran verboden theologie te doceren in Kerkelijke instellingen in het licht van zijn "herhaalde weigering te accepteren wat de Kerk leert", namelijk "over een recht om publiekelijk af te wijken van het gewone leergezag, de onverbreekbaarheid van het geconsumeerde sacramentele huwelijk, abortus, euthanasie, masturbatie, kunstmatige anticonceptie, geslachtsgemeenschap voor het huwelijk en homoseksuele handelingen."⁹⁸
- Vier jaar later eiste dezelfde Congregatie van pater André Guindon de intrekking van zijn boek *The Sexual Creators*, waarin hij een concept van "seksuele vruchtbaarheid" (nr. 2.1) introduceert "onafhankelijk van de 'biologische vruchtbaarheid'" (nr. 2.1) en bestaande uit "sensualiteit" en "tederheid" (nr. 2.1). Dit concept wordt "het criterium voor het beoordelen van elke vorm van seksuele activiteit, niet alleen echtelijk, niet alleen heteroseksueel, maar ook homoseksueel" (nr. 2.1). Bovendien "verdedigt pater Guindon de 'seksuele vruchtbaarheid' van homoseksuelen en beweert daarmee zich te onthouden van elk oordeel over de objectieve moraliteit van erotische of genitale

97. Congregatie voor de Geloofsleer, "Letter to Archbishop John R. Quinn, President of the National Conference of Catholic Bishops in the U.S.A." (13 juli, 1979), Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19790713_mons-quinn_en.html.

98. Congregatie voor de Geloofsleer, "Letter to Father Charles Curran" (25 juli, 1986), Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19860725_carlo-curran_en.html.

handelingen die zij kunnen verrichten" (nr. 2.5). "In sommige opzichten lijkt een homoseksuele relatie inderdaad superieur aan een heteroseksuele relatie" (nr. 2.5) omdat homoseksuelen "een bron van getuigenis zijn voor onze samenleving in hun viering van gratuite liefde" (nr. 2.5). Daarenboven "is de auteur van mening, dat de zedelijke normen van de Heilige Schrift in hun historische context zo moeten worden gezien, dat ze als "niet overtuigend" moeten worden beschouwd, als het erom gaat, vandaag een zedelijk oordeel te vellen over bijvoorbeeld homoseksuele handelingen" (nr. 2,4).⁹⁹

- In 1999 publiceerde de Congregatie een "Notificatie met betrekking tot zuster Jeannine Gramick, S.S.N.D., en pater Robert Nugent, S.D.S.", waarin werd gemeld dat geen van beiden zich had gehouden aan het verbod, dat vijftien jaar eerder was medegedeeld, om "zich geheel en volledig los te maken van het New Ways Ministry en eraan toe te voegen dat ze geen enkel apostolaat mochten uitoefenen zonder trouw de leer van de Kerk over het intrinsieke kwaad van homoseksuele handelingen te verkondigen." "Ondanks deze actie van de Heilige Stoel bleven pater Nugent en zuster Gramick betrokken bij activiteiten van het New Ways Ministry, hoewel ze leidinggevende posities verlieten. Ze bleven ook dubbelzinnige standpunten over homoseksualiteit innemen en promoten en bekritiseerden expliciet documenten van het Kerkelijk leergezag over deze kwestie." Uitgenodigd om "ondubbelzinnig te

99. Congregatie voor de Geloofsleer, "Note on the Book by Fr. André Guindon, O.M.I. 'The Sexual Creators, an Ethical Proposal for Concerned Christians'" (31 jan., 1992), Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19920131_book-guindon_en.html.

antwoorden op bepaalde vragen over hun standpunt over de moraliteit van homoseksuele handelingen en over de homoseksuele neiging" "toonden zuster Gramick en pater Nugent een duidelijk conceptueel begrip van de leer van de Kerk over homoseksualiteit, maar onthielden zich ervan om te belijden dat ze deze leer onderschreven." Bovendien hadden beiden "geprobeerd de publicatie van hun boeken te rechtvaardigen en geen van beiden had in voldoende ondubbelzinnige bewoordingen zijn persoonlijke instemming met de leer van de Kerk over homoseksualiteit tot uitdrukking gebracht." "Gevraagd om hun innerlijke instemming met de leer van de katholieke Kerk over homoseksualiteit uit te drukken en te erkennen dat [hun] boeken fouten bevatten," weigerde zuster Gramick "eenvoudigweg om ook maar enige instemming met de leer van de Kerk over homoseksualiteit uit te drukken," en pater Nugent was "niet ondubbelzinnig in zijn verklaring" en weigerde later een voor hem opgestelde instemmingsverklaring te ondertekenen. De verklaring concludeert: "Gezien het mislukken van de herhaalde pogingen van de legitieme autoriteiten van de Kerk om de problemen op te lossen die door de geschriften en pastorale activiteiten van de twee auteurs naar voren zijn gebracht, is de Congregatie voor de Geloofsleer verplicht om in het belang van de katholieke gelovigen te verklaren dat de standpunten die door zuster Jeannine Gramick en pater Robert Nugent naar voren zijn gebracht met betrekking tot het intrinsieke kwaad van homoseksuele handelingen en de objectieve stoornis van de homoseksuele neiging, leerstellig onaanvaardbaar zijn."¹⁰⁰

- In 2001 publiceerde de Congregatie, met de handtekening

van kardinaal Ratzinger, een "Notificatie betreffende bepaalde geschriften van pater Marciano Vidal, C.Ss.R.", namelijk zijn boeken *Diccionario de ética teológica: La propuesta moral de Juan Pablo II* en de delen van *Moral de actitudes*. De notificatie bevestigt dat deze werken niet kunnen worden gebruikt voor theologische vorming, doet verslag van de fasen van het onderzoek en de toezegging van de auteur om de fouten in zijn werken te corrigeren, waaronder dat men in de morele beoordeling van homoseksualiteit "'een voorlopige houding' moet aannemen, geformuleerd 'vanuit het perspectief van onderzoek en openheid'"; en dat "voor de persoon die onomkeerbaar homoseksueel is, een coherent christelijk engagement 'niet noodzakelijkerwijs leidt tot de rigide moraal van ofwel heteroseksueel worden of volledige onthouding.'"¹⁰¹

Een ander document dat de vijanden van de Kerk bijzonder woedend maakte, was de brief uit 2002 van de Congregatie voor Goddelijke Eredienst, ondertekend door kardinaal Jorge Medina Estévez, waarin staat dat "de wijding tot het diaconaat en het priesterschap van homoseksuele mannen of mensen met homoseksuele neigingen absoluut onverstandig en onvoorzichtig is en zeer riskant vanuit pastoraal oogpunt. Daarom is een homoseksueel of iemand met homoseksuele neigingen niet geschikt om het sacrament van de heilige Wijding te ontvangen."¹⁰²

100. Congregatie voor de Geloofsleer, "Notification Regarding Sister Jeannine Gramick, SSND, and Father Robert Nugent, SDS" (31 mei, 1999), Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19990531_gramick-nugent-notification_po.html.

101. Congregatie voor de Geloofsleer, "Notification Regarding Certain Writings of Fr. Marciano Vidal, C.Ss.R." (22 feb., 2001), no. 2, Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20010515_vidal_po.html.

Dit verbod werd later bevestigd door de Congregatie voor Katholiek Onderwijs, verantwoordelijk voor de seminaries, in een Instructie ondertekend door kardinaal Zenon Grocholewski en gepubliceerd in november 2005.¹⁰³

Tegelijkertijd stichtte of versterkte de Heilige Stoel instellingen die expliciet gericht waren op het verdedigen en verspreiden van kuisheid, het onverbrekelijk huwelijk en het gezin, zoals de Pauselijke Raad voor het Gezin. Tussen 1983 en 2008 werd deze voorgezeten door twee conservatieve kardinalen, hunne Eminenties Édouard Gagnon en Alfonso López Trujillo. In 1995 publiceerde het "De waarheid en betekenis van menselijke seksualiteit – Richtlijnen voor opvoeding binnen het gezin."¹⁰⁴ In 1981 stichtte de Heilige Stoel het 'Pauselijk Theologisch Instituut voor Huwelijk en Gezinswetenschap Johannes Paulus II'.

Andere Vaticaanse organen waren echter niet in staat om dissidenten met dezelfde energie te bestraffen en namen een houding van inschikkelijkheid aan ten opzichte van deze en gene auteurs. Ze bevorderden de verspreiding van doctrinaire ambiguïteit en onbehagen met het pausdom in katholieke kringen, wat wellicht een rol heeft gespeeld in het onverwachte aftreden van Benedictus XVI.

102. Congregatie voor de Goddelijke Eredienst en de Regeling van de Sacramenten, "Negativa a la ordenación de homosexuales al sacerdocio" (16 mei, 2002), Corazones.org, Geraadpleegd op 22 apr., 2024, https://www.corazones.org/sacramentos/orden_sac/homosexualidad_ordenacion_2005.htm.

103. Zie Congregatie voor de Katholieke Opvoeding, "Instruction Concerning the Criteria for the Discernment of Vocations With Regard to Persons With Homosexual Tendencies in View of Their Admission to the Seminary and to Holy Orders" (4 nov., 2005), Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccatheduc/documents/rc_con_ccatheduc_doc_20051104_istruzione_en.html.

104. Pauselijke Raad voor het Gezin, "The Truth and Meaning of Human Sexuality—Guidelines for Education Within the Family" (8 dec., 1995), Vatican.va, https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/family/documents/rc_pc_family_doc_08121995_human-sexuality_po.html.

HOOFDSTUK 8

De dijk begint te bezwijken ...

Dat veranderde toen kardinaal Jorge Mario Bergoglio in maart 2013 de pauselijke troon besteeg. In juli van dat jaar veroorzaakte de beroemde reactie van paus Franciscus op de terugvlucht van de Wereldjongerendagen in Rio de Janeiro een ware orkaan.

Ilze Scamparini, correspondent van TV Globo in Rome, verwees naar het nieuws over de homoseksuele schandalen van Mgr. Battista Ricca in Montevideo (hij werd later benoemd tot beheerder van de nieuwe pauselijke residentie, Casa Santa Marta). Ze vroeg paus Franciscus hoe hij "de hele kwestie van de homolobby" zou benaderen. Het antwoord op die laatste vraag, afgedrukt in grote koppen in 's werelds toonaangevende kranten, verbijsterde de gewone gelovigen:

Ik zie dat vaak in de Kerk, naast dit geval, maar inclusief dit geval, mensen bijvoorbeeld zoeken naar 'jeugdzonden' en die dan publiceren... Er wordt zoveel geschreven over de homolobby. Ik heb nog steeds niemand gevonden met een identiteitskaart in het Vaticaan met 'homo' erop. Ze zeggen dat er een paar zijn. Ik denk dat als je met zo iemand te maken hebt, je onderscheid moet maken tussen het feit dat iemand homo is en het feit dat iemand een lobby vormt, want niet alle lobby's zijn goed. Deze is niet goed. Als iemand homo is en op zoek is naar de Heer en een goede wil heeft, *wie ben ik dan om over hem te oordelen?*¹⁰⁵

Door van de kwestie van zondige homoseksuele relaties, die de kern van de vraag vormde, over te stappen naar aantrekking tot hetzelfde geslacht, die onvrijwillig kan zijn, leek de paus in zijn onnauwkeurige taalgebruik te impliceren dat hij noch mensen die tot hetzelfde geslacht behoren, noch degenen die homoseksuele handelingen verrichten, veroordeelt. Dat was hoe de media de zin "Wie ben ik om te oordelen?" interpreteerden en het over de hele wereld rondbazuinden. Er volgde geen pauselijke verduidelijking.

Deze verrassende houding heeft ertoe geleid dat het belangrijkste pro-homoseksuele maandblad, *The Advocate*, paus Franciscus heeft uitgeroepen tot hun "Persoon van het Jaar". De publicatie motiveerde zijn keuze door te zeggen: "De sterke verandering in retoriek van paus Franciscus ten opzichte van zijn twee voorgangers – die allebei op een of ander moment deel uitmaakten van *The Advocate's* jaarlijkse *Phobie Awards* – maakt wat hij in 2013 heeft gedaan des te gewaagder."¹⁰⁶

Daarna kwamen de vriendschappelijke ontmoetingen van paus Franciscus met homoseksuele paren en transgenders, die de gelovigen ergerden. De meest schokkende hiervan, vanwege de contrasterende houdingen, vond plaats tijdens zijn bezoek aan de Verenigde Staten in 2015. In de Apostolische Nuntiatuur werd hij voorgesteld aan mevrouw Kim Davis, de griffier van Rowan County, Kentucky. Ze had zes dagen in de gevangenis doorgebracht omdat ze weigerde een homoseksueel 'huwelijk' te registreren, zich beroepend op gewetensbezwaren en haar status als christen.

105. Pope Francis, "Apostolic Journey to Rio de Janeiro on the Occasion of the XXVIII World Youth Day—Press Conference of Pope Francis during the Return Flight —Papal Flight, zondag, 28 juli, 2013," Vatican.va, https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2013/july/documents/papa-francesco_20130728_gmg-conferenza-stampa.html. (Onze nadruk)

106. Lucas Grindley, "The Advocate's Person of the Year: Pope Francis," *The Advocate*, 16 dec., 2013, <https://www.advocate.com/year-review/2013/12/16/advocates-person-year-pope-francis>.

Een dag eerder verwelkomde de paus een oud-student genaamd Yayo Grassi, die samen met zijn homoseksuele partner Iwan Bagus was gekomen. De paus omhelsde beide partners hartelijk voor de camera's. De twee ontmoetingen haalden om tegengestelde redenen de media.

Pater Federico Lombardi, toenmalig directeur van het persbureau van de Heilige Stoel, publiceerde een verklaring om te verduidelijken dat de ontmoeting met mevrouw Davis vluchtig was geweest, onder een groep mensen die niet door de paus maar door de Nuntiatuur waren uitgenodigd en daarom "moet zijn ontmoeting met haar niet worden beschouwd als een vorm van ondersteuning van haar positie in al haar bijzondere en complexe aspecten." In plaats daarvan, zo benadrukte de verklaring, "was de enige echte audiëntie die de paus in de Nuntiatuur had met een van zijn voormalige studenten en zijn familie."¹⁰⁷ Wat een welsprekend vertoon van dubbele standaarden!

Al in januari 2015 ontving paus Franciscus een Spaanse transgendervrouw genaamd Neria Lejárraga uit Plasencia op audiëntie in zijn residentie in Santa Marta. In een brief aan de paus klaagde ze dat de katholieken haar in haar stad hadden afgewezen nadat ze een geslachtsveranderende operatie had ondergaan en met een andere vrouw was 'getrouwd'. De paus belde haar op, nodigde haar uit naar het Vaticaan te komen met alle kosten betaald door de Nuntiatuur in Madrid en ontving haar in het gezelschap van haar 'verloofde'.¹⁰⁸ Het jaar daarop, tijdens zijn interview in het

107. Holy See Press Office, "Statement Regarding a Meeting of Pope Francis and Mrs. Kim Davis at the Nunciature in Washington, D.C. [Fr. F. Lombardi, Director of the Press Office of the Holy See], 2 okt., 2015, Vatican.va, <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2015/10/02/0749/01616.html>.

108. Zie "El papa recibe en audiencia privada a un transexual español," *El País*, 27 jan., 2015, http://politica.elpais.com/politica/2015/01/27/actualidad/1422355975_624238.html.

vliegtuig terug uit Georgië en Azerbeidzjan, vertelde de paus in detail over de omstandigheden van die ontmoeting, waarbij hij constant naar Neria verwees in de mannelijke vorm ("hij, die een zij was geweest, maar nu een hij is") zonder enige afkeuring van de geslachtsveranderende operatie en het daaropvolgende 'huwelijk' met een andere vrouw.¹⁰⁹

Nog nieuwswaardiger was de officiële ontvangst in het Apostolisch Paleis van Xavier Bettel, premier van Luxemburg, vergezeld van zijn homoseksuele partner, de architect Gauthier Destenay, met wie hij in 2010 een burgerlijke verbintenis aanging en vervolgens in 2015 'trouwde' toen het Groothertogdom het homoseksuele 'huwelijk' legaliseerde. Het voorwendsel was de bijeenkomst van Europese leiders in de Eeuwige Stad om de 60e verjaardag te vieren van het Verdrag van Rome, dat de aanzet gaf tot wat nu de Europese Unie is.¹¹⁰ Pablo Iglesias, de leider van de ultralinkse Podemos-partij in Spanje, plaatste meteen een foto van de pauselijke ontvangst op zijn Twitter-account met het bijschrift: "Xavier Bettel, premier van Luxemburg, ontvangen in het Vaticaan met zijn man. En hier zegt [kardinaal] Cañizares dat homo's naar de hel gaan." Bettel antwoordde kort daarna met een andere tweet: "Het was een groot genoegen en eer voor mij en Gauthier om ontvangen te worden door de leider van de katholieke Kerk."¹¹¹

109. Paus Franciscus, "Apostolic Journey of His Holiness Pope Francis to Georgia and Azerbaijan (30 September – 2 October 2016)—In-Flight Press Conference of His Holiness Pope Francis From Azerbaijan to Rome—Papal Flight, Sunday, Oct. 2, 2016," Vatican.va, http://w2.vatican.va/content/francesco/pt/speeches/2016/october/documents/papa-francesco_20161002_georgia-azerbaijan-conferenza-stampa.html.

110. Zie Cecilia Rodriguez, "Pope Francis' Welcome to World's Only Openly Gay Prime Minister Rekindles Vatican Controversy," *Forbes*, 9 apr., 2017, <https://www.forbes.com/sites/ceciliarodriguez/2017/04/09/pope-franciss-welcome-to-worlds-only-openly-gay-prime-minister-rekindles-vatican-controversy/#6cb67112a607>

Paus Franciscus heeft vaak een speciale behandeling gegeven aan groepen die reclame maken voor de homoseksuele agenda in de Kerk onder het mom van pastorale zorg voor homoseksuelen en hun ouders, wanneer deze groepen pelgrimstochten naar Rome organiseren en kaartjes vragen om de algemene audiënties op woensdag bij te wonen. In deze gevallen krijgen ze een veel groter welkom dan ze hadden verwacht.

In 2015 kreeg een pelgrimsgroep van achtenveertig homoseksuele katholieken en sympathisanten onder leiding van zr. Jeannine Gramick VIP-zitplaatsen bij de pauselijke audiëntie op het Sint-Pietersplein op Aswoensdag. De non had de paus van tevoren geschreven met de vraag of hij de groep persoonlijk wilde ontmoeten. Twee weken voor vertrek ontving ze een brief waarin stond dat er kaartjes gereserveerd waren voor de audiëntie. Op de dag van de audiëntie leidden de pauselijke bodes hen naar het niveau van het plein waar de paus zit. Ze waren stomverbaasd!¹¹²

Vier jaar later, ook op Aswoensdag, had de Engelse groep genaamd *LGBT+ Catholics Westminster Pastoral Council* van het aartsbisdom Westminster (Londen) het voorrecht om op de foto te gaan met de paus, die elk van hen een rozenkrans cadeau deed. De organisator van de bedevaart zei: "We waren compleet verrast toen we te horen kregen dat we op de foto zouden gaan met paus Franciscus. Hoewel we het kantoor van kardinaal Vincent Nichols hadden gevraagd om kaartjes voor de pauselijke audiëntie, hadden we hier zeker niet om gevraagd – zelfs niet aan gedacht!"

111. "Pablo Iglesias cree que los obispos españoles no entenderían esta foto," Huffingtonpost.es, 25 mrt., 2017, http://www.huffingtonpost.es/2017/03/25/pablo-iglesias-obispos-foto_a_22011379/.

112. Zie Francis DeBernardo, "New Ways Ministry's LGBT Catholic Pilgrims Get VIP Seats at Papal Audience," New Ways Ministry, 19 feb., 2015, <https://www.newwaysministry.org/2015/02/19/new-ways-ministrys-lgbt-catholic-pilgrims-get-vip-seats-at-papal-audience/>.

Een andere pelgrim, die al aan eerdere pelgrimstochten met de groep had deelgenomen, zei: "Dit wordt gewoon steeds beter!"¹¹³

Tijdens COVID-19 hielp een parochiepriester uit de wijk Torvaianica aan de rand van Rome een groep Latijns-Amerikaanse transseksuelen die in de prostitutie leefden met geld dat hij had gekregen van de armenzorg van de Heilige Stoel en op aanraden van de paus. Door de lockdown bevonden ze zich in een precaire situatie bij gebrek aan 'klanten'. Toen de gezondheidsbeperkingen werden opgeheven, ontmoette paus Franciscus de groep, de pastoor en een non minstens vier keer tussen april en augustus 2022 na de pauselijke audiënties op woensdag. De *Osservatore Romano* berichtte over de opeenvolgende ontmoetingen.¹¹⁴

Op de Werelddag voor de Armen van de katholieke Kerk in november 2023 werd de 'trans'-groep van Torvaianica uitgenodigd om samen met meer dan duizend andere armen en daklozen in de aula van het Vaticaan te lunchen als gasten van paus Franciscus. Sommige leden van de transgroep werden aan tafel gezet naast de paus.¹¹⁵

Maar het meest schokkend voor katholieke verdedigers van het traditionele huwelijk en het gezin zijn de brieven die paus

113. Robert Shine, "Pope Francis Meets With LGBT Pilgrims as Sixth Anniversary of His Election Approaches," *New Ways Ministry*, 12 mrt., 2019, <https://www.newwaysministry.org/2019/03/12/pope-francis-meets-with-lgbt-pilgrims-as-sixth-anniversary-of-his-election-approaches/>.

114. Zie Iacopo Scaramuzzi, "Pope Francis Has Met Regularly With Transgender Catholics at General Audiences," [trans. Massimo and Sarah Faggioli and Griffin Leynick], *Outreach.faith*, 13 jan., 2023, <https://outreach.faith/2023/01/pope-francis-meets-regularly-with-transgender-catholics-at-general-audience/>.

115. Zie Nicole Winfield en Trisha Thomas, "For This Group of Trans Women, the Pope and His Message of Inclusivity Are a Welcome Change," *Associated Press*, 19 nov., 2023, <https://apnews.com/article/vatican-transgender-lgbtq-b3d67868504ba701cce09da9ecc94de0>.

116. "L'autrice dei libri gender scrive a Papa Francesco e lui risponde con una lettera," *Il Fatto Quotidiano*, 28 aug., 2015, <https://www.ilfattoquotidiano.it/2015/08/28/il-papa-benedice-lautrice-dei-libri-gender-messi-al-bando-dal-sindaco-di-venezia/1989845/>.

Franciscus heeft gestuurd naar Kerkelijke figuren met heterodoxe standpunten en de vriendschappelijke ontmoetingen die hij met sommigen van hen heeft gehad in Casa Santa Marta.

In augustus 2015 schreef de lesbische schrijfster Francesca Pardi, auteur van *Piccolo uovo* ('Klein ei') – een kinderboek met als personages pinguïns die op hetzelfde geslacht vallen, lesbische konijnen, een paar honden van gemengd ras en kangoeroes die ijsberen adopteren – naar het Vaticaan nadat de burgemeester van Venetië haar boek had verboden. Ze stuurde het naar de paus, klaagde over het "obscurantistische" gedrag van sommige katholieke verenigingen en vroeg om de steun van de Kerk. Ze kreeg een brief terug van een beambte van de Heilige Stoel waarin stond dat "Zijne Heiligheid dankbaar is voor uw delicate gebaar en de gevoelens die eraan ten grondslag lagen" en "zich verheugt op een steeds vruchtbaardere activiteit in dienst van jongere generaties en de verspreiding van authentieke menselijke en christelijke waarden", waarbij hij de apostolische zegen gaf. Naar aanleiding van het schandaal voelde de adjunct-directeur van het persbureau van het Vaticaan zich verplicht om uit te leggen dat "het een privé-antwoord was en daarom niet bedoeld voor publicatie (wat helaas wel is gebeurd)" en dat "de zegen van de paus in het slot van de brief betrekking heeft op de persoon en niet op enige leer die niet in overeenstemming is met de Kerkelijke leer over gendertheorie."¹¹⁶

Hoewel deze aflevering beperkt bleef tot Italië, hadden de gloedvolle eerbetuigingen van paus Franciscus aan pater James Martin en zr. Jeannine Gramick voor hun werk met de homoseksuele gemeenschap wereldwijde gevolgen. Ze werden geuit ondanks het feit dat beiden openlijk afweken van de traditionele leer van de Kerk. Het geval van de non is ernstig omdat de Heilige Stoel haar onder paus Johannes Paulus II verboden had om dit apostolaat voort te zetten.

In april 2017 benoemde paus Franciscus pater James Martin tot adviseur van het Secretariaat voor Communicatie van de Heilige Stoel.¹¹⁷ In de jaren daarna beantwoordde de paus een interview van deze laatste en stuurde hem drie handgeschreven brieven in het Spaans ter ondersteuning van zijn Outreach-initiatief, een website die gehost wordt op de servers van het tijdschrift *America* (de officiële publicatie van de Sociëteit van Jezus in de VS), om materiaal te verstrekken aan homoseksuele katholieken.

Aan de vooravond van een *Outreach* online conferentie in juni 2021 bedankte paus Franciscus pater Martin voor zijn "pastorale ijver," voor het navolgen van de "stijl van God," en bood gebeden aan "voor uw gelovigen, uw 'parochianen'."¹¹⁸ In 2022, nadat hij een kopie van het programma van de tweede conferentie had ontvangen, schreef hij opnieuw en vroeg hem door te gaan met zijn werk "in de cultuur van ontmoeting, die de afstanden verkort en ons verrijkt met verschillen."¹¹⁹ In mei 2023 zond hij opnieuw zijn groeten aan de deelnemers van de conferentie die de volgende maand op de Fordham Jesuit University zou worden gehouden:

Bedankt voor al het goede dat u doet. Dank u wel!

Ik bid voor u, doe dat alsjeblieft ook voor mij.

Ik doe de leden van de vergadering aan de Fordham Universiteit de hartelijke groeten. Bedankt voor het overbrengen ervan. Jullie zijn in mijn gebeden en goede wensen, samen met allen die werken op de Outreach Conference.

117. Zie Carol Glatz, "Pope Names 13 Consultors to Vatican Secretariat for Communications," *Catholic News Service*, 12 apr., 2017, <https://www.ncronline.org/pope-names-13-consultors-vatican-secretariat-communications>.

118. Gerard O'Connell, "Pope Francis Encourages Jesuit Father James Martin in his L.G.B.T. Ministry," *America*, 27 jun., 2021, <https://www.americamagazine.org/faith/2021/06/27/james-martin-lgbt-ministry-pope-francis-240938>.

Nogmaals dank voor uw getuigenis.¹²⁰

In het korte interview vlak voor de tweede conferentie beantwoordde de paus vragen van pater Martin schriftelijk op 8 mei 2022. Outreach vroeg: "Wat is volgens u het belangrijkste dat LGBT-mensen over God moeten weten?" De paus antwoordde: "God is Vader en hij verstoort geen van zijn kinderen. En 'de stijl' van God is 'nabijheid, barmhartigheid en tederheid'. Langs deze weg zul je God vinden."¹²¹

Aangemoedigd door deze steun aarzelde pater Martin niet om de paus te corrigeren. Op 24 januari 2023, voor zijn reis naar Afrika, waar homoseksuele relaties verboden zijn, werd paus Franciscus geïnterviewd door Nicole Winfield van *Associated Press*. Over homoseksualiteit verklaarde hij:

Het is geen misdaad. Ja, maar het is wel een zonde. Prima, maar laten we eerst onderscheid maken tussen een zonde en een misdaad.

Het is ook een zonde om geen naastenliefde voor elkaar te hebben.¹²²

Pater Martin toonde zich verbijsterd en vroeg om opheldering. In een lange handgeschreven notitie, die de jezuïet haastig op zijn website publiceerde, schreef paus Franciscus:

Het is niet de eerste keer dat ik over homoseksualiteit en homoseksuele personen spreek.

119. Lisa Zengarini, "Pope to Jesuit Fr. Martin: 'Jesus Is Close to Everyone,'" *Vatican News*, 3 aug., 2022, <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2022-08/pope-to-father-martin-jesus-is-close-to-everyone.html>.

120. Outreach.faith, "Pope Francis Sends Greetings to This Year's Outreach Conference for LGBT Catholics," Outreach.faith, 14 juni, 2023, <https://outreach.faith/2023/06/pope-francis-sends-greetings-to-this-years-outreach-conference-for-lgbtq-catholics/>.

121. James Martin, "A Mini-Interview With the Holy Father," Outreach.faith, 9 mei, 2022, <https://outreach.faith/2022/05/pope-francis-speaks-to-lgbtq-catholics/>.

En ik wilde duidelijk maken dat het geen misdaad is om te benadrukken dat criminalisering niet goed of rechtvaardig is.

Toen ik zei dat het een zonde is, verwees ik simpelweg naar de katholieke morele leer, die zegt dat *elke seksuele handeling buiten het huwelijk een zonde is*.¹²³

Om zijn steun voor pater Martin verder uit te drukken, verleende paus Franciscus hem twee privé-audiënties in zijn bibliotheek in Santa Marta. De eerste was een ontmoeting van dertig minuten op 30 september 2019. Bij die gelegenheid zei pater Martin het volgende: "Ik deelde met paus Franciscus de ervaringen van LGBT-katholieken over de hele wereld, hun vreugde en hun hoop, hun verdriet en zorgen. Ik sprak ook over mijn eigen pastorale zorg voor hen en hoe zij zich buitengesloten voelen.' Hij besloot toen: "Ik zag deze audiëntie als een teken van de zorg van de Heilige Vader voor LGBT-mensen."" De tweede audiëntie was op 11 november 2022 en duurde vijfenveertig minuten. Volgens pater Martin was het "doorspekt met veel gelach. Het was heel warm, heel inspirerend en heel bemoedigend." De paus "was ongelooflijk ondersteunend voor mij," vertelde pater Martin aan *America's* correspondent in Rome.¹²⁴

Paus Franciscus nam dezelfde bemoedigende houding aan ten opzichte van zr. Jeannine Gramick en New Ways Ministry. Het is de moeite waard om te onthouden dat in mei 1999 kardinaal

122. Nicole Winfield, "The AP Interview: Pope Says Homosexuality Not a Crime," *Associated Press*, 25 jan., 2023, <https://apnews.com/article/pope-franciscus-gay-rights-ap-interview-1359756ae22f27f87c1d4d6b9c8ce212>.

123. Outreach.faith, "Pope Francis Clarifies Comments on Homosexuality: 'One Must Consider the Circumstances,'" Outreach.faith, 27 jan., 2023, <https://outreach.faith/2023/01/pope-franciscus-clarifies-comments-on-homosexuality-one-must-consider-the-circumstances/>.

124. Gerard O'Connell, "Pope Francis Received Father James Martin in Private Audience for the Second Time," *America*, 1 nov., 2022, <https://www.americamagazine.org/faith/2022/11/11/james-martin-pope-franciscus-244131>.

Joseph Ratzinger de Congregatie voor de Geloofsleer meedeelde dat het de oprichters van New Ways Ministry, pater Robert Nugent en zr. Jeannine Gramick, verboden was om pastoraal werk te doen met homoseksuelen vanwege de "dubbelzinnigheden en fouten" van hun benadering. De organisatie werd in 2010 ook officieel bekritiseerd door de Amerikaanse Conferentie van Katholieke Bisschoppen voor haar publieke steun aan het burgerlijk "huwelijk" voor partners van hetzelfde geslacht.

Paus Franciscus negeerde deze veroordelingen en verwelkomde beide activisten volledig. We berichtten al over zijn VIP-ontvangst in 2015 van de groep pelgrims van de organisatie. Erger nog, toen de vijftigste verjaardag van de oprichting van New Ways Ministry naderde, schreef Francis DeBernardo, de uitvoerend directeur, op 21 april 2021 een brief aan paus Franciscus met een beschrijving van het verleden van de organisatie. De paus antwoordde op 3 mei, waarin hij erkende dat "de geschiedenis van New Ways Ministry niet gemakkelijk is geweest", maar dat "uw brief, die objectief de geschiedenis vertelt, mij licht geeft om bepaalde situaties beter te begrijpen", mogelijk een toespeling op de veroordelingen. In een tweede brief, handgeschreven en gedateerd op 17 juni, bedankte paus Franciscus DeBernardo voor zijn "hart dat openstaat voor [zijn] naaste". Hij deed ook de hartelijke groeten aan zr. Jeannine Gramick en voegde eraan toe: "Ik weet hoeveel ze heeft geleden. Ze is een moedige vrouw die haar beslissingen neemt in gebed."¹²⁵

"De warme brief van de Heilige Vader aan New Ways Ministry is niet alleen een volgende stap in zijn toenadering tot LGBTQ-mensen, maar ook het begin van een soort rehabilitatie voor New Ways, en ook voor [New Ways medeoprichtster] zuster Jeannine [Gramick], als erkenning voor hun belangrijke pastorale werk in onze Kerk," zei pater-jezuïet James Martin opgetogen.¹²⁶

Op 10 december 2021 schreef paus Franciscus een handgeschreven brief rechtstreeks aan zr. Jeannine Gramick voor de vijftigste verjaardag van New Ways Ministry. De paus schreef:

"U bent niet bang geweest voor 'nabijheid' [met homoseksuelen] en in het dichtbij komen deed u het 'terwijl u de pijn voelde' en zonder iemand te veroordelen, maar met de 'tederheid' van een zus en een moeder."

"Dank u, zuster Jeannine," besloot de brief, "voor al uw nabijheid, medeleven en tederheid."¹²⁷

Zuster Gramick vertelde aan *America*-magazine, het eerste publiciteitsmedium dat over de brief berichtte, dat veel katholieken de komst van deze brieven naar New Ways Ministry zullen lezen als een institutionele bevestiging van hun werk. Gesterkt door die steun wil ze dat de Kerk nog meer vooruitgang boekt in het bereiken van de doelen van de homoseksuele agenda. In een interview dat door *America* werd gepubliceerd op dezelfde dag dat de brief van de paus werd vrijgegeven, verklaarde zuster Gramick:

Homo's zeggen tegen me: "Paus Franciscus is geweldig, maar hij heeft de leer van de Kerk niet veranderd." Nou, dat is nu

125. Brian Fraga, "Pope Francis Thanks New Ways Ministry in Recent Correspondence," *National Catholic Reporter*, 8 dec., 2021, <https://www.ncronline.org/news/people/pope-francis-thanks-new-ways-ministry-recent-correspondence>.

126. Robert Shine, "Pope Francis Writes to New Ways Ministry: 'Thank You for Your Neighborly Work,'" New Ways Ministry, 9 dec., 2021, <https://www.newwaysministry.org/2021/12/09/pope-francis-writes-to-new-ways-ministry-thank-you-for-your-neighborly-work/>.

127. Jim McDermott, "Pope Francis Praises Sister Jeannine Gramick's 50 Years of L.G.B.T. Ministry in Handwritten Letter," *America*, 7 jan., 2022, <https://www.americamagazine.org/faith/2022/01/07/sister-jeanine-gramick-letter-pope-francis-242157>.

128. Jim McDermott, "Interview: Sister Jeannine Gramick on Being Censured by the Vatican, 50 Years of Ministry and Her Hopes for LGBT Catholics," *America*, 7 jan., 2022, <https://www.americamagazine.org/faith/2022/01/07/sister-jeanine-gramick-new-ways-ministry-242155>.

niet zijn taak. Uiteindelijk is het wel zijn taak, maar nu is het aan ons, de mensen, om het geloof te verwoorden...

We moeten opkomen voor waar we in geloven... We moeten ons geweten volgen. De mensen in de kerkbanken moeten brieven gaan schrijven naar hun bisschoppen waarin ze zeggen dat ze hun donaties terugtrekken totdat jullie LGBT-mensen als mensen gaan behandelen en ophouden met hen uit te sluiten, want jullie doen niet alleen hen pijn, maar het hele lichaam van Christus.

Soms moeten we ingaan tegen wat de leiders van onze Kerk zeggen.¹²⁸

Alsof deze epistolaire steun nog niet genoeg was, wilde paus Franciscus nog verder gaan. Op 17 oktober 2023, toen de bijeenkomst van de bisschoppensynode over synodaliteit in de Paulus VI-zaal aan de gang was en in kleine groepjes werd gediscussieerd over de kwestie van het volledig accepteren van homoseksuele partners in de Kerk, ontving paus Franciscus een delegatie van New Ways Ministry onder leiding van zr. Jeannine Gramick. Hij gaf hen een audiëntie van 50 minuten in zijn residentie in Santa Marta. Na de ontmoeting zei de vereniging dat het "opmerkelijk is omdat het de gestage acceptatie van katholieke functionarissen voor LGBTQ+ kwesties en pastoraat weerspiegelt. Vorige pausen en Kerkleiders hebben zich verzet tegen zuster Jeannine en het New Ways Ministry. Deze bijeenkomst vertegenwoordigt nu een nieuwe openheid voor de pastoraal gemotiveerde, naar gerechtigheid strevende benadering die zuster Jeannine en haar organisatie al lange tijd hanteren."¹²⁹

In een interview met het Italiaanse portaal *Open*, voorspelde zr. Jeannine Gramick, terwijl ze een modernistische opvatting over de ontwikkeling van het dogma ten toon spreidt, dat de Kerk

uiteindelijk het homoseksuele 'huwelijk' zal erkennen: "'Het is niet de taak van een paus om de leer van de Kerk te veranderen. De paus moet het geloof van het volk verkondigen. Hij kan alleen een officiële uitspraak doen als hij weet wat de mensen geloven. Net als in de vroege Kerk moeten de mensen samenkomen, vanuit hun eigen ervaringen spreken en naar hen luisteren. Dus, de Kerk zal uiteindelijk het homohuwelijk goedkeuren: Op een dag wel, maar dit is slechts mijn mening. Het volk van God moet deze kwestie in toekomstige synoden onder ogen zien.'"¹³⁰

129. Robert Shine, "Pope Francis Receives Sr. Jeannine Gramick at Vatican," New Ways Ministry, 17 okt., 2023, <https://www.newwaysministry.org/2023/10/17/pope-francis-receives-sr-jeannine-gramick-at-vatican/>.

130. "La suora ribelle riabilitata da Papa Francesco: 'Nella Chiesa del futuro matrimoni gay e donne cardnale,'" Open.Online, 23 okt., 2023, <https://www.open.online/2023/10/23/jeannine-gramick-suora-papa-francesco-matrimoni-gay/>.

HOOFDSTUK 9

Pogingen om de Kerkelijke leer te veranderen op de synode onder het mom van 'radicale inclusie'

De dominante progressieve stroming in de Duitse hiërarchie ging onmiddellijk door de sluisdeur die werd geopend door het standpunt van paus Franciscus. Onder het voorwendsel om de oorzaken van seksueel misbruik van minderjarigen door priesters weg te nemen, begonnen de Duitse bisschoppen, in samenwerking met 's lands grootste organisatie van leken-katholieken, het Centraal Comité van Duitse Katholieken (ZdK), aan een rampzalige "synodale weg" om de hiërarchische structuur en de morele leer van de katholieke Kerk te veranderen.

In een van de officiële documenten van de Duitse Synode staat: Gelijkgeslachtelijke seksualiteit – ook gerealiseerd in seksuele handelingen – is daarom geen zonde die van God scheidt en moet niet als intrinsiek slecht worden beoordeeld. . .

1. ... de passages 2357-2359 en 2396 (homoseksualiteit en kuisheid) van de *Catechismus [van de Katholieke Kerk]* moeten worden herzien als onderdeel van een noodzakelijke herwaardering van homoseksualiteit... "Homoseksuele handelingen" moeten worden verwijderd uit de lijst van "ernstige zonden tegen de kuisheid" in de *Catechismus*.¹³¹

131. Der Synodale Weg, *Handlungstext: Lehramtliche Neubewertung von Homosexualität*, p. 5, Geraadpleegd op 21 apr., 2024, https://www.synodalerweg.de/fileadmin/Synodalerweg/Dokumente_Redden_Beitragge/beschluesse-broschueren/SW8-Handlungstext_LehramtlicheNeubewertungvonHomosexualitaet_2022.pdf.

De ketterse voorstellen van de Duitse Synodale Weg over seksuele moraal, vrouwelijk priesterschap en de hiërarchische structuur van de Kerk riepen veel weerstand op bij verschillende bisschoppen. Ondanks dat controversiële klimaat besloot paus Franciscus om een tweejarige synode over synodaliteit bijeen te roepen, waarvan de voorbereiding ook diende als platform voor het bevorderen van de eisen van de homoseksuele beweging in de Kerk.

De gebruikte drogreden was dat een synodale Kerk naar het Volk van God zou moeten luisteren om erachter te komen wat de Heilige Geest zegt door middel van de tekenen van de tijd. Als de katholieke basis openstond voor de homoseksuele agenda, zouden ze kunnen concluderen dat de traditionele leerstellingen van de Kerk niet langer geldig zijn omdat ze niet langer geaccepteerd en gepraktiseerd worden door de leken, de trouwe uitleggers van de Heilige Geest.

Voor deze luisteroefening organiseerden zij discussiebijeenkomsten rond vragenlijsten die door het secretariaat van de bisschoppensynode verstuurd waren. Deze voorbereidende documenten stelden dezelfde kwesties aan de orde die besproken werden in de Duitse Synodale Weg. Ze drongen er bij parochies op aan om *gemarginaliseerde* mensen bij de discussies te betrekken, inclusief individuen in buitenechtelijke of overspelige relaties en homoseksuelen. Natuurlijk haastten groepen katholieke homoseksuelen zich om vertegenwoordigers naar zoveel mogelijk parochies te sturen om de discussies te beïnvloeden.

Het secretariaat van de synode opende ook een website om inzendingen van katholieke groepen te ontvangen, die de homoseksuele beweging gebruikte om hun ideeën bekend te maken. Het meest significante voorbeeld was dat de officiële

website een tekening publiceerde van een groep jongeren die elkaars handen vasthielden en hun armen omhoog staken, in een enigszins rancuneuze feestvierende houding, rond een homoseksuele Pride-activist geflankeerd door een meisje in priestergewaden.

Op het documentaire gedeelte van dezelfde website plaatste New Ways Ministry een link naar een video waarin haar leden werden aangemoedigd om de synode bij te wonen. Een official die op de hoogte was van eerdere veroordelingen van de vereniging door het Vaticaan en de Amerikaanse bisschoppenconferentie verwijderde de link echter. Toen de vereniging protesteerde, plaatste de directeur communicatie van de synode de video opnieuw en stuurde een verontschuldiging "aan alle LGBT[-mensen] en aan de leden van New Ways Ministry voor de pijn die veroorzaakt is." De vereniging aanvaardde van harte wat zij de "historische" erkenning van de Kerk noemde van "de schade die een dergelijke kleinering zou hebben toegebracht aan LGBTQ-mensen en de hele Kerk."¹³²

Het is niet verwonderlijk dat, gezien deze deelname en de druk van bovenaf, veel parochieverslagen en nationale samenvattingen melding maakten van de noodzaak om homoseksuelen volledig te verwelkomen. In veel gevallen waren er formele verzoeken dat de Kerk haar leer zou veranderen en iedereen zou accepteren die "van elkaar houdt" en echtelijk samenleeft zonder getrouwd te zijn: samenwonenden, huisgenoten of levenspartners; gescheiden en burgerlijk "hertrouwde" personen; en homoseksuelen.

132. Nicole Winfield, "Vatican Apologizes for Removing Catholic LGBT Advocacy Group From Synod Website," *America*, 13 dec., 2021, <https://www.americamagazine.org/politics-society/2021/12/13/vatican-new-ways-ministry-synod-242024>.

De media meldden dat deze eisen waren overgenomen in nationale rapporten: "De Luxemburgse synode roept op tot 'homohuwelijk',"¹³³ "Italiaanse katholieken vragen meer aandacht voor LGBTQ-mensen,"¹³⁴ "In synoderapporten roepen Amerikaanse katholieken op tot leiderschap voor vrouwen, verwelkoming van LGBTQ-mensen,"¹³⁵ "Spaanse aartsbisdommen willen einde aan celibaat, vrouwenwijding en acceptatie van verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht."¹³⁶ Een jubelende website *Cristianos Gay* publiceerde een titel uit het online magazine van de jezuïet Vale dos Sinos Universiteit: "Naarmate de wereldsynode vordert, is LGBTQ+-integratie een prominent thema in landenrapporten."¹³⁷

Voorafgaand aan de continentale fase van de synode presenteerde het secretariaat een werkdocument dat bedoeld was om de nationale rapporten samen te vatten onder de suggestieve titel 'Vergroot de ruimte van uw tent'. Een sectie met de titel 'Een luisteren dat uitnodigend wordt' verwees naar diegenen die in de

-
133. Luke Coppen, "Luxembourg Synod Calls for 'Gay Marriage,'" *The Catholic Thing*, 28 juli, 2022, <https://www.thecatholicthing.org/2022/07/28/luxembourg-synod-calls-for-gay-marriage/>.
134. "I cattolici italiani chiedono più attenzione per le persone Lgbtq," *Open.Online*, 18 aug., 2022, <https://www.open.online/2022/08/18/cattolici-italiani-accoglienza-persone-lgbtq/>.
135. Brian Fraga, "In Synod Reports, US Catholics Call for Women's Leadership, LGBTQ Welcoming," *National Catholic Reporter*, 16 aug., 2022, <https://www.ncronline.org/news/synod-reports-us-catholics-call-womens-leadership-lgbtq-welcoming>.
136. "Arquidioceses espanholas querem fim do celibato, ordenação de mulheres e aceitação de uniões do mesmo sexo," *ACIDigital*, 7 juni, 2022, <https://www.acidigital.com/noticia/52312/arquidioceses-espanholas-querem-fim-do-celibato-ordenacao-de-mulheres-e-aceitacao-de-uniões-do-mesmo-sexo>.
137. "A medida que avanza el Sínodo Global, la inclusión LGBTQ+ es un tema destacado en los informes nacionales," *CristianosGays.com*, 27 aug., 2022, <https://www.cristianosgays.com/2022/08/27/a-medida-que-avanza-el-sinodo-global-la-inclusion-lgbtq-es-un-tema-destacado-en-los-informes-nacionales/>.
138. Secretaria Generalis Synodi, "Enlarge the Space of Your Tent"—Working Document for the Continental Stage (24 okt., 2022), *Synod.va*, no. 39, p. 18, <https://www.synod.va/content/dam/synod/common/phases/continental-stage/dcs/20221025-ENG-DTC-FINAL-OK.pdf>.

vorige fase "een spanning voelden tussen het behoren tot de Kerk en hun eigen liefdevolle relaties, zoals: hertrouwde gescheiden mensen, alleenstaande ouders, mensen die in een polygaam huwelijk leven, LGBTQ mensen, etc."¹³⁸

Hetzelfde document suggereerde een "radicale inclusie" van allen die zich gemarginaliseerd voelden. In een artikel voor het jezuïetentijdschrift *America* was kardinaal Robert McElroy, bisschop van San Diego, er snel bij om deze zin uit te leggen en te wijzen op de sacramentele gevolgen ervan. In tegenstelling tot de heilige Paulus (zie 1 Kor. 11, 27-29) stelde hij voor dat gescheiden en hertrouwde katholieken of homoseksuelen die Gods genade in hun leven zoeken, niet categorisch uitgesloten zouden moeten worden van het ontvangen van de Heilige Communie tijdens de Mis.¹³⁹ Hij werd al snel berispt door Mgr. Thomas Paprocki, bisschop van Springfield, Illinois, voormalig voorzitter van de Kerkrechtelijke commissie van de Amerikaanse Bisschoppenconferentie, die, zonder hem bij naam te noemen, een artikel schreef in *First Things* met de titel: 'Imagining a Heretical Cardinal'.¹⁴⁰

Om deze radicale verwelkomingsagenda te bevorderen, verklaarde kardinaal Jean-Claude Hollerich, aartsbisschop van Luxemburg en algemeen rapporteur van de Synode over Synodaliteit, in een interview voor de website van het Vaticaan: "Iedereen is geroepen. Niemand wordt uitgesloten: zelfs hertrouwde gescheiden mensen, zelfs homoseksuelen, iedereen.

139. Zie Robert W. McElroy, "Cardinal McElroy on 'Radical Inclusion' for L.G.B.T. People, Women and Others in the Catholic Church," *America*, 24 jan., 2023, <https://www.americamagazine.org/faith/2023/01/24/mcelroy-synodality-inclusion-244587>.

140. Thomas J. Paprocki, "Imagining a Heretical Cardinal," *First Things*, 28 feb., 2023, <https://www.firstthings.com/web-exclusives/2023/02/imagining-a-heretical-cardinal>.

Het koninkrijk van God is geen exclusieve club. Het opent zijn deuren voor iedereen zonder discriminatie."¹⁴¹

Nadat het secretariaat van de synode de verslagen van de sessies van de Continentale Fase had ontvangen, stelde het een *Instrumentum Laboris* op met een reeks verklaringen en vragen die tijdens de plenaire zitting in het Vaticaan zouden worden besproken. Dit werkdocument maakte het heksenbrouwsel nog dikker. "In de slotdocumenten van de Continentale Assembles worden vaak diegenen genoemd die zich niet geaccepteerd voelen in de Kerk, zoals de gescheiden en hertrouwde mensen, mensen in polygame huwelijken of LGBTQ+-mensen."

Dit leidde tot de vraag: "Hoe kunnen we ruimtes creëren waar degenen die zich gekwetst voelen door de Kerk en niet welkom zijn in de gemeenschap zich erkend en ontvangen voelen, vrij zijn om vragen te stellen en niet [veroordeeld] worden? Welke concrete stappen zijn er nodig, in het licht van de post-synodale apostolische exhortatie *Amoris laetitia*, om diegenen welkom te heten die zich uitgesloten voelen van de Kerk vanwege hun status of seksualiteit (bijvoorbeeld hertrouwde gescheidenen, mensen in polygame huwelijken, LGBTQ+ mensen, etc.)?"¹⁴²

141. "Relator do Sínodo da Sinodalidade defende uniões homossexuais e de divorciados em entrevista a site da Santa Sé," ACIDigital, 26 okt., 2022, <https://www.acidigital.com/noticia/53606/relator-do-sinodo-da-sinodalidade-defende-unioes-homossexuais-e-de-divorciados-em-entrevista-a-site-da-santa-se>.

142. "XVI Ordinary General Assembly of the Synod of Bishops for a Synodal Church: Communion, Participation, Mission—Instrumentum Laboris—For the First Session—(October 2023)" (20 juni, 2023), Vatican.va, <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2023/06/20/0456/01015.html#en>.

143. Joan Frawley Desmond, "Father Timothy Radcliffe's Designation as Synod on Synodality's Retreat Master Stirs Anxiety," *National Catholic Register*, 27 jan., 2023, <https://www.ncregister.com/news/father-timothy-radcliffe-s-designation-as-synod-on-synodality-s-retreat-master-stirs-anxiety>.

144. Colm Flynn, "Synod on Synodality Report," EWTN News Nightly, 19 okt., 2023, <https://www.ewtnvatican.com/articles/synod-on-synodality-report-1711>.

Om de debatten in de richting van deze openheid te leiden, nodigde paus Franciscus de dominicaner pater Timothy Radcliffe uit om een retraite te preken voor de deelnemers aan de plenaire vergadering van de synode aan de vooravond van de inauguratie. Pater Radcliffe had naam gemaakt als magister-generaal van zijn orde omdat hij novicen accepteerde met een ingewortelde homoseksuele neiging, tegen de instructies van de Heilige Stoel in. Bovendien bracht hij de conservatieve Anglicanen in opspraak met zijn bijdrage aan het zogenaamde Pilling-rapport (over menselijke seksualiteit) van een werkgroep van Anglicaanse bisschoppen, dat als basis diende voor de gedeeltelijke goedkeuring van het homoseksuele Kerkelijke 'huwelijk' in de Anglicaanse Kerk van Engeland.

In het tweede deel van dit rapport, dat gaat over de ethische kwesties van homoseksuele praktijken, aarzelde pater Radcliffe niet zich godslasterlijk te uiten door te schrijven dat, wanneer we over relaties tussen mensen van hetzelfde geslacht nadenken, "we niet kunnen beginnen met de vraag of het toegestaan of verboden is! We moeten ons afvragen wat het betekent en in hoeverre het eucharistisch is. Het kan zeker edelmoedig, kwetsbaar, teder, wederzijds en geweldloos zijn. Dus ik denk dat het in veel opzichten uitdrukking kan geven aan de zelfgave van Christus."¹⁴³

Naast het preken van de retraite gaf pater Radcliffe spirituele overdenkingen aan het begin van elke wekelijkse sessie. In de laatste, waarin hij memoreerde dat een Canadees meisje sympathie opwekte toen ze de zelfmoord van haar zus meldde, benadrukte de dominicaan: "Velen van ons huilden toen we hoorden van die jonge vrouw die zelfmoord pleegde omdat ze biseksueel was en zich niet welkom voelde in de Kerk. Ik hoop dat het ons heeft veranderd. De Heilige Vader herinnerde ons eraan dat iedereen welkom is."¹⁴⁴

Ondanks deze emotionele druk werd, tot ontsteltenis van pater James Martin en andere voorvechters van "bruggen bouwen" met de homoseksuele beweging, in het slotdocument van de eerste sessie niet ingegaan op het thema van het accepteren van homoseksuelen, noch werd het lhbt-acroniem gebruikt, dankzij het verzet van veel synodevaders en in het bijzonder de delegaties van bisschoppen uit Afrika.

Deze interne weerstand in de plenaire vergadering van de synode tegen de voortgang van de homoseksuele agenda weerhield paus Franciscus en kardinaal Fernández er anderhalve maand later niet van om de verklaring *Fiducia supplicans* op een zeer niet-synodale manier te publiceren, en zelfs zonder de andere leden van het Dicasterie voor de Geloofsleer te raadplegen.

HOOFDSTUK 10

Homoseksuele partnerschappen zegenen, een eerste stap op weg naar 'radicale inclusie'

In de cultuuroorlog om homoseksualiteit te normaliseren zijn symbolische feiten net zo belangrijk als de verspreiding van ideeën, misschien nog wel belangrijker, omdat ze de emoties en gevoelens van mensen mobiliseren, die tegenwoordig voor een groot deel van de publieke opinie belangrijker zijn dan principes.

Een van de eerste concessies die de homobeweging van de katholieke Kerk moest verkrijgen, was dat priesters – haar vertegenwoordigers – homoparen die naar hen toe kwamen zouden zegenen. Bijvoorbeeld, sinds haar oprichting in 1991 heeft de Christelijke Vereniging van Lesbiennes, Homo's, Transseksuelen en Biseksuelen van Catalonië (A.C.G.I.L.) verschillende homoseksuele paren per jaar in contact gebracht met "5 of 6 vertrouwenspriesters" die bereid zijn om hun verbintenis in te zegenen, in een ceremonie die altijd "met de grootst mogelijke discretie" wordt uitgevoerd, "zonder foto's of enige vorm van publiek", hetzij bij de partners thuis of in de eigen kerk van de priester.¹⁴⁵

In Duitsland vertelde de woordvoerder van de Gemeenschap

145. "Bendición clandestina de parejas LGBTI: una organización une a sacerdotes y parejas," *El Confidencial*, 1 juli, 2021, https://www.elconfidencial.com/espana/2021-07-01/sacerdotes-catalanes-bendicen-clandestino-parejas-homosexuales_3161276/.

van Homoseksuelen en de Kerk het tijdschrift *Der Spiegel* dat er ceremonies zijn waarbij homoseksuele paren in het geheim komen, alleen met vrienden, broers en zussen of ouders, om een zegening te ontvangen en af en toe ringen uit te wisselen op de traditionele manier. Over zo'n ceremonie in Keulen zei hij: "Het was net een huwelijksmis met ongeveer dertig mensen, een zegening van ringen en klassieke huwelijksrituelen", terwijl het orgel 'Grote God, wij loven U' speelde.¹⁴⁶

Hetzelfde gebeurt al tientallen jaren in bijna elk land met verenigingen van homoseksuelen die zichzelf katholiek noemen en priesters die voor hen als aalmoezenier optreden. Soms hielden ze geen formele ceremonie, ook al was die privé, maar een informele zegening van het paar tijdens een huisbezoek, zoals Gery Kezler, de organisator van het Weense Life Ball, Europa's grootste evenement om geld in te zamelen voor AIDS, onthulde in een interview met de Oostenrijkse televisie. Op 15 augustus, het feest van Maria Tenhemelopneming, in 2018 nodigde hij een groep vrienden uit voor een lunch in zijn buitenverblijf, en bij deze gelegenheid zegende kardinaal Christoph Schönborn, aartsbisschop van Wenen, hem en zijn partner na de maaltijd. Daarna openden ze een fles champagne en de kurk brak een waardevol Meissener porseleinen bord.¹⁴⁷ De medeplichtigheid van kardinaal Schönborn met het homoseksuele paar was

146. "Riskanter Segen für gleichgeschlechtliche Paare," *Spiegel*, 9 aug., 2003, <https://www.spiegel.de/spiegel/vorab/a-260660.html>.

147. Zie Novus Ordo Watch, "Austrian Homo Activist Says 'Cardinal' Schonborn Blessed His Relationship," YouTube.com, Novus Ordo Watch channel, 19 sept., 2018, Geraadpleegd op 18 apr., 2024, <https://www.youtube.com/watch?v=oV-g8aR01Sg>.

148. Zie Christa Pongratz-Lippitt, "Cardinal Leads First-Ever AIDS Day Requiem in Vienna Cathedral," *La Croix*, 4 dec., 2017, <https://international.la-croix.com/news/culture/cardinal-leads-first-ever-aids-day-requiem-in-vienna-cathedral/6492>. Zie ook, Wikipedia contributors, "Conchita Wurst," Wikipedia, The Free Encyclopedia, Geraadpleegd op 26 apr., 2024, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Conchita_Wurst&oldid=1219830117.

negen maanden eerder begonnen toen ze samen een optreden van de *drag queen* Thomas Neuwirth (artiestennaam Conchita Wurst) organiseerden in de Stephansdom, een evenement ter nagedachtenis aan de slachtoffers van AIDS.¹⁴⁸

De homoseksuele beweging was echter niet tevreden met privéceremonies. Ze moest openbare zegeningssrituelen gaan organiseren. De beste gelegenheid daarvoor was de feestdag van Sint-Valentijn, want veel parochies organiseerden Missen gevolgd door de zegening van verloofde en getrouwde stellen. Homoseksuele paren konden zich gemakkelijk aanmelden bij de Mis en samen met anderen in de rij gaan staan om de zegen te ontvangen. Bovendien diende de Weense kathedraal als stimulans omdat een Oostenrijks televisieprogramma van de publieke televisie een van deze evenementen filmde en de rector van de kathedraal publiekelijk werd bedankt door een homoseksueel paar.¹⁴⁹

Geleidelijk aan gaven de priesters die dergelijke zegenvieringen promootten er meer ruchtbaarheid aan, vooral in Duitsland, Oostenrijk en Zwitserland. Een van de meest schandalige gevallen was dat van pastoor Christoph Simonsen. In 2003 organiseerde hij vijf zegeningssceremonies voor homoseksuele paren voor driehonderd aanwezigen in zijn Maria Hilferkerk (Maria Hulp der Christenen) in Mönchengladbach, bisdom Aken, tijdens een Liturgie van het Woord met gebeden en Bijbellezingen terwijl het homoseksuele paar op de eerste rij zat. In een toelichting op zijn activiteiten aan de diocesane priesteraad zei pastoor Simonsen dat "het versterken van bestaande partnerschappen tussen mensen

149. Zie Josef Wallner, "Mehr als ein normaler Segen," *Kirchenzeitung.at*, 28 apr., 2020, <https://www.kirchenzeitung.at/site/themen/gesellschaftsoziales/mehr-als-ein-normaler-segen>.

150. "Riskanter Segen für gleichgeschlechtliche Paare."

van hetzelfde geslacht" een "bevrijdende kracht" had.¹⁵⁰

Misschien wel het meest in het oog springende geval deed zich voor in februari 2021 in het geboorteland van paus Franciscus, Argentinië. In de Patagonische stad Ushuaia vierde een Salesiaanse pastoor "tijdens een religieuze ceremonie die alle traditionele onderdelen van de katholieke eredienst omvatte" de verbintenis tussen de minister van Onderwijs en de onderminister voor Diversiteit van de provincie Vuurland. Laatstgenoemde regeringsambtenaar is een transseksueel die zich voordoet als vrouw. Aanwezig waren de gouverneur van de provincie en verschillende van zijn kabinetsleden, evenals de voormalige gouverneur tijdens wiens ambtstermijn in 2009 het eerste homo'huwelijk' in Latijns-Amerika werd gesloten. Tijdens de ceremonie "lazen ze het evangelie, beloofden de echtgenoten trouw, baden ze het Onze Vader en het Weesgegroet en ontvingen de bruid en bruidegom en veel van de zestig aanwezige parochianen de communie."¹⁵¹ De transseksueel in de rol van de bruid verklaarde: "We spraken met pater Fabian over het idee om deze ceremonie te doen en hij ging akkoord. Hij vertelde ons dat hij alleen het vermogen tot liefde van mensen beoordeelt. Natuurlijk overlegde hij met het bisdom."¹⁵²

In een latere verklaring beperkte de bisschop zich ertoe te

151. "Un hombre y una mujer trans se casaron por iglesia en Ushuaia con todos los ritos del catolicismo," *La Voz*, 6 feb., 2021, <https://www.lavoz.com.ar/ciudadanos/un-hombre-y-una-mujer-trans-se-casaron-por-iglesia-en-ushuaia-con-todos-ritos-del-catolic/>.

152. "'Ni perder la fe ni dejar de ser hija de Dios,'" *Rueda de Prensa*, 8 feb., 2021 <https://ruedadeprensa.com.ar/2021/02/08/ni-perder-la-fe-ni-dejar-de-ser-hija-de-dios/>.

153. "El obispo de Río Gallegos dice que no autorizó la ceremonia ni hubo matrimonio en la profanación oficiada por un salesiano," *InfoCatólica*, 9 feb., 2021, <https://www.infocatolica.com/?t=noticia&cod=39795>.

154. Robert Shine, "Priest Blesses Same-Gender Couple's Engagement in Malta; Archbishop Remains Calm," *New Ways Ministry*, 15 apr., 2015, <https://www.newwaysministry.org/2015/04/15/priest-blesses-same-gender-couples-engagement-in-malta-archbishop-remains-calm/>.

zeggen dat "dit bisdom geen toestemming heeft gegeven voor deze viering" en dat "de priester in kwestie al op gepaste wijze is gewaarschuwd". Hij voegde eraan toe: "Hoewel we alle mensen zonder uitzondering begeleiden in hun legitieme verlangen om Gods zegen te ontvangen, willen we erop wijzen dat we in dit geval niet te maken hebben met het sacrament van het huwelijk zoals de Kerk dat gelooft en voorstaat."¹⁵³ Wie was deze bisschop? Het was Mgr. Jorge Ignacio García Cuerva, die later door paus Franciscus werd gepromoveerd tot aartsbisschop van Buenos Aires en primate van Argentinië.

Priesters die openlijk de canonieke bepalingen en de regels in documenten van de Heilige Stoel schonden, werden zelden gestraft. Het meest welsprekende geval was dat van de Maltese dominicaan pater Mark Montebello, die in 2015 ringen zegende tijdens een privéverlovingsceremonie voor twee bekende homoseksuelen. Een foto van het voorval werd op Facebook geplaatst, wat leidde tot een reportage in de belangrijkste krant van Malta en tot veel controverse. Onmiddellijk werd er echter een Facebook-groep gevormd om de priester te steunen. De aartsbisschop, Mgr. Charles Scicluna, en de overste van de dominicanen op het eiland riepen de overtreder bij zich voor een vergadering, waarna hij geen sanctie kreeg. In een verklaring bevestigde het aartsbisdom:

Tijdens de hartelijke ontmoeting moedigde de aartsbisschop pater Mark aan om door te gaan met zijn hulpverlening aan homoseksuelen en vroeg hem om in zijn bediening de Kerkelijke gebruiken en discipline te blijven volgen, vooral bij de viering van heilige rituelen en Kerkelijke rituelen.

Pater Mark bedankte de aartsbisschop en de vicaris-generaal voor hun steun en stemde ermee in dat hij in zijn pastorale bediening van homoseksuelen de Kerkelijke gebruiken en

discipline zou blijven volgen.¹⁵⁴

Deze straffeloosheid moedigde de progressieve sector in de Kerk aan om de noodzaak van officiële aanvaarding van deze zegeningssceremonies en de voorbereiding van een specifiek ritueel voor homoseksuele verbintenissen te verdedigen. Deze druk was bijzonder intens in Oostenrijk en Duitsland.

In 2015, tijdens de Synode over het Gezin, stelde het Centraal Comité van Duitse Katholieken (ZdK) "een verdere ontwikkeling van liturgische vormen voor, in het bijzonder zegeningen van partnerschappen tussen mensen van hetzelfde geslacht, nieuwe partnerschappen van gescheiden mensen en voor belangrijke beslissingen in het gezinsleven."¹⁵⁵ Verschillende Duitse bisschoppen herhaalden dit voorstel later. In januari 2018 zei Mgr. Franz-Josef Bode, bisschop van Osnabrück, in een interview met Duitse journalisten dat het zegenen van verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht mogelijk was in Duitse katholieke kerken.¹⁵⁶ De maand daarop liet kardinaal Reinhard Marx, aartsbisschop van München en Freising en toenmalig voorzitter van de Duitse bisschoppenconferentie, in een interview

-
155. ZdK, "Zwischen Lehre und Lebenswelt Brücken bauen—Familie und Kirche in der Welt von heute," ZdK.de, Geraadpleegd op 19 apr., 2024, <https://www.zdk.de/veroeffentlichungen/erklarungen/detail/Zwischen-Lehre-und-Lebenswelt-Bruecken-bauen-Familie-und-Kirche-in-der-Welt-von-heute-225w/>.
156. Zie "Bischof Bode für Segnung von Homo-Paaren," NDR.de, 10 jan., 2018, <https://web.archive.org/web/20180110181002/https://www.ndr.de/nachrichten/niedersachsen/Bischof-Bode-fuer-Segnung-von-Homo-Paaren,segnung100.html>.
157. Zie "Kardinal Marx und die Segnung von Homo-Paaren," Katholisches.info, 5 feb., 2018, <https://katholisches.info/2018/02/05/kardinal-marx-und-die-segnung-von-homo-paaren/>.
158. Christoph Paul Hartmann, "Ist ein Segen für homosexuelle Paare möglich?" Katholisch.de, 29 aug., 2019, <https://www.katholisch.de/artikel/22758-ist-ein-segen-fuer-homosexuelle-paare-moeglich>.
159. Zie Christa Pongratz-Lippitt, "New Book Charts Path to Same-Sex Benedictions," The Tablet, 6 mei, 2020, <https://www.thetablet.co.uk/news/12869/new-book-charts-path-to-same-sex-benedictions>.

doorschemeren dat dergelijke zegeningen mogelijk waren.¹⁵⁷

Het jaar daarop bracht de prestigieuze uitgeverij Herder het boek *Mit dem Segen der Kirche?: Gleichgeschlechtliche Partnerschaft im Fokus der Pastoral* uit onder leiding van Stephan Loos, Michael Reitemeyer en Georg Trettin met een voorwoord van Mgr. Franz-Josef Bode, bisschop van Osnabrück, en Mgr. Stefan Hesse, aartsbisschop van Hamburg. Het bevatte ook een bloemlezing van lezingen die gehouden waren op een symposium van de Academie van het bisdom Osnabrück over de mogelijkheid van zegeningsceremonies voor homoseksuele verbintenissen. Volgens Loos bestaan er binnen het Kerkelijk recht al mogelijkheden: "Onder bepaalde voorwaarden kan een lokale bisschop normen uitvaardigen voor de liturgie, die ook zegeningen kunnen bevatten."¹⁵⁸

In 2020 vroeg de liturgische commissie van de Oostenrijkse bisschoppenconferentie, onder voorzitterschap van Mgr. Franz Lackner, aartsbisschop van Salzburg, de liturgische theologen pater Ewald Volgger en Florian Wegscheider om een studie samen te stellen met bijdragen van verschillende specialisten over de mogelijkheid om homoseksuele relaties een officiële zegen te geven. Het resultaat was het werk *Benediktion von gleichgeschlechtlichen Partnerschaften*, uitgegeven door de Katholieke Universiteit Linz. De eerste helft van het boek gaat over 'huwelijken' tussen mensen van hetzelfde geslacht in Oostenrijk vanuit ethisch en Bijbels oogpunt. De tweede helft gaat over liturgische aspecten en biedt suggesties voor zegeningsrituelen.¹⁵⁹

Gezien de verspreiding van openbare ceremonies waarin homoseksuele partners worden gezegend, evenals studies en verklaringen die deze zegenen, heeft een bisschop de Congregatie voor de Geloofsleer een vraag gesteld in de vorm van een *dubium*

over de rechtmatigheid van dergelijke zegeningen. Na de vraag in detail te hebben bestudeerd, publiceerde de Congregatie op 15 maart 2021 het in het eerste hoofdstuk genoemde *Responsum*, dat in wezen zegt dat de Kerk niet de bevoegdheid heeft om verbintenissen tussen personen van hetzelfde geslacht te zegenen, omdat wat gezegd wordt objectief en positief in overeenstemming moet zijn met Gods plan.¹⁶⁰ Zowel de prefect van de Congregatie, kardinaal Luis Ladaria, als de secretaris, aartsbisschop Giacomo Morandi, hebben het *Responsum* ondertekend.

Tijdens het Angelus de zondag daarop sprak paus Franciscus twee keer over Gods stijl die er een is van "nabijheid, medeleven en tederheid", die moeten worden gezaaid "niet met theoretische veroordelingen maar met gebaren van liefde", waarmee "misverstanden, moeilijkheden of vervolging, of beweringen van legalisme of klerikaal moralisme" worden overwonnen.¹⁶¹ Volgens *America's* correspondent in Rome interpreteerden goed ingevoerde Vaticaanse bronnen deze woorden van de paus als een toespeling op de verklaring van de Congregatie voor de Geloofsleer en zijn distantiëring daarvan.

Hoe dan ook, een week later riepen ongeveer 120 Duitse priesters het initiatief *Liebe Gewinnt* of "Liefde wint" bijeen, waarbij partners die samenleefden in een buitenechtelijke relatie,

160. Zie Congregatie voor de Geloofsleer, "Responsum."

161. Gerard O'Connell, "Vatican Sources Suspect Pope Francis Was Distancing Himself From CDF Statement on Same-Sex Unions in Address," *America*, 21 mrt., 2021, <https://www.americamagazine.org/faith/2021/03/21/pope-francis-same-sex-unions-statement-240291>.

162. "More Than 230 German Theologians Protest Vatican Statement Against Blessings for Same-Sex Unions," *America*, 22 mrt., 2021, <https://www.americamagazine.org/faith/2021/03/22/germany-theologians-same-sex-unions-blessing-vatican-240293>.

163. Zie "Erster Bischof bei Segnung queerer Paare dabei," *Die Tagespost*, 10 mei, 2022, <https://www.die-tagespost.de/kirche/aktuell/erster-bischof-bei-segnung-queerer-paare-dabei-art-228419>.

inclusief homoseksuelen, werden uitgenodigd om een zegening te ontvangen in hun parochie of kapel. Tijdens de ceremonies preekten vrouwen vanaf de kansel, wat ook verboden is door de katholieke Kerkelijke discipline.

Tegelijkertijd ondertekenden 230 Duitstalige theologen een protest dat geschreven was door een werkgroep van de Universiteit van Münster tegen het *Responsum* van de Congregatie: "Wij geloven dat het leven en de liefde van paren van hetzelfde geslacht voor God niet minder waard zijn dan het leven en de liefde van elk ander paar."¹⁶² Twee priesters uit Würzburg verzamelden meer dan 2.000 ondersteunende handtekeningen van hun parochianen.

Veel kerken in Duitsland hingen regenboogvlaggen op hun klokkentorens of portieken uit protest tegen de houding van de Heilige Stoel. Het jaar daarop werd het initiatief *Liebe Gewinnt* in mei opnieuw gehouden in meer dan honderd katholieke kerken in Duitsland, waaronder de kathedraal van Magdeburg. In Essen nam hulpbisschop Ludger Schepers deel aan het evenement op de kerkmarkt, de eerste keer dat een katholieke bisschop in het openbaar homoseksuele partners zegende.¹⁶³

Zich doof houdend voor dit officiële *responsum*, dat paus Franciscus begin 2022 met tegenzin goedkeurde, publiceerde het bisdom Luik, in Franstalig België, een brochure met de titel 'Het levensproject van homoseksuelen verwelkomen, begeleiden en in gebed dragen'. Deze werd in juli van dat jaar overhandigd aan paus Franciscus. Twee maanden later publiceerden de Vlaamssprekende bisschoppen onder leiding van kardinaal Jozef De Kesel, toenmalig voorzitter van de Belgische Bisschoppenconferentie, een document van drie pagina's met de titel 'Pastoraal dicht bij homoseksuelen: Voor een gastvrije Kerk die niemand uitsluit.' Het stelt: "Deze relatie, hoewel geen

Kerkelijk huwelijk, kan ook een bron van vrede en gedeeld geluk zijn voor de betrokkenen." De tekst eindigt met een 'Gebed voor liefde en trouw', dat alom werd ontvangen als een liturgie voor de zegening van homoseksuele paren.¹⁶⁴

Kardinaal Hollerich steunde de Vlaamse bisschoppen. Op de vraag van Vatican Media, het officiële portaal van de Heilige Stoel, of hun voorgestelde liturgie door kon gaan, zelfs na het verbod van de Heilige Stoel, antwoordde hij: "Eerlijk gezegd lijkt de vraag mij niet beslist."¹⁶⁵

In maart 2023 keurde de Duitse Synodale Weg met grote meerderheid een document goed met de titel 'Zegeningceremonies voor paren die van elkaar houden'. Het Vaticaan trotserend stemden achtendertig bisschoppen voor, slechts negen stemden tegen en elf onthielden zich lafhartig van stemming.¹⁶⁶

Het meest schandalige is dat de belangrijkste bijdrage aan deze gunstige stemming kwam van een toespraak van bisschop Johan Bonny. Daarin meldde hij dat de Vlaamse bisschoppen tijdens het laatste *ad limina*-bezoek aan paus Franciscus een tekst voorlegden voor een liturgische ceremonie om partners in buitenechtelijke verbintenissen, inclusief homoseksuele paren, te zegenen. De prelaat zei: "De paus antwoordde: 'Het is jullie beslissing, ik begrijp het.' Twee keer vroeg hij [de paus]: 'Zijn jullie het hier allemaal mee eens, zijn jullie het hier allemaal over eens?' We antwoordden bevestigend."¹⁶⁷

Bezorgd over deze ware tsunami die wijst op een mogelijke openheid van de Kerk voor dergelijke ceremonies en nog verergerd door voorstellen die naar voren zijn gebracht tijdens de voorbereidende debatten voor de Synode over Synodaliteit, hebben vijf kardinalen onder de *dubia* die zij aan paus Franciscus hebben voorgelegd over de Synode over Synodaliteit, een *dubium*

opgenomen met de vraag: "Is het mogelijk dat een pastoor in bepaalde omstandigheden verbintenissen tussen homoseksuele personen zou kunnen zegenen, en zo suggereert dat homoseksueel gedrag als zodanig niet in strijd zou zijn met Gods wet en de weg van de persoon naar God?"¹⁶⁸ De paus antwoordde,

De verdediging van de objectieve waarheid is niet de enige uitdrukking van deze liefde...

Daarom moet pastorale voorzichtigheid adequaat onderscheiden of er vormen van zegening zijn die door een of meer personen worden gevraagd en die geen verkeerd concept van het huwelijk uitdragen.¹⁶⁹

Met deze verklaringen lichtte de paus een tipje van de sluier op van wat enkele maanden later de belangrijkste bepaling van de *Fiducia supplicans* werd. Zonder de voorstellen voor formele liturgische ceremonies volledig te accepteren – wat zou betekenen dat de doctrine over seksuele moraal en het huwelijk zou moeten worden veranderd – bedenkt het document van kardinaal

164. "Belgian Bishops Publish Text for Same-Sex Blessings," *The Pillar*, 20 sept., 2022, <https://www.pillarcatholic.com/p/belgian-bishops-signal-approval-of-same-sex-blessings>.

165. "Relator do Sínodo da Sinodalidade defende uniões homossexuais e de divorciados em entrevista a site da Santa Sé," ACIDigital, 26 okt., 2022, <https://www.acidigital.com/noticia/53606/relator-do-sinodo-da-sinodalidade-defende-uniões-homossexuais-e-de-divorciados-em-entrevista-a-site-da-santa-se>.

166. Zie Jonathan Liedl, "German Synodal Way Approves Same-Sex Blessings, Lay Preaching, and Reexamination of Priestly Celibacy," *Catholic News Agency*, 10 mrt., 2023, <https://www.catholicnewsagency.com/news/253842/german-synodal-way-approves-same-sex-blessings-lay-preaching-and-reexamination-of-priestly-celibacy>.

167. "Belgique: le pape a accepté la bénédiction des couples de même sexes [MAJ]," *LaPorteLatine.org*, 23 mrt., 2023, <https://laportelatine.org/actualite/belgique-le-pape-a-accepte-la-benediction-des-couples-de-meme-sexes>.

168. Luke Coppen, "Cardinals Ask Pope Francis to Answer Synod 'Dubia,'" *The Pillar*, 2 okt., 2023, <https://www.pillarcatholic.com/p/cardinals-ask-pope-francis-to-answer>.

169. "Pope Francis Responds to Dubia Submitted by Five Cardinals," *Vatican News*, 2 okt., 2023, <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2023-10/pope-francis-responds-to-dubia-of-five-cardinals.html>.

Fernández een pastorale uitbreiding van het concept van zegen die, tegenstrijdig genoeg, geen goedkeuring zou inhouden van de zondige realiteit van de relatie die gezegend wordt.

Door zijn dubbelzinnigheid is deze tussenoplossing tussen de formele afwijzing van het Responsum van kardinaal Ladaria en de door de Duitstalige bisschoppen en de Duitse Synodale Weg gewenste formele goedkeuring van homoseksuele relaties noodzakelijkerwijs heikel. Die maakt echter wel de weg vrij voor een verandering in de leer, zoals de homoseksuele beweging wenst.

HOOFDSTUK II

Het uiteindelijke doel: de *Catechismus van de katholieke Kerk* veranderen

Al in de jaren 1970 hielden theologen, moralisten en pastoraal werkers die betrokken waren bij het promoten van de homoseksuele zaak vol dat er maar één manier was om de discriminatie waarvan homoseksuelen in de katholieke Kerk het slachtoffer zouden zijn, uit te bannen. Het was om haar leergezag de 'ontdekking' van de moderne wetenschap te laten accepteren, vooral na Sigmund Freud, dat aantrekkingskracht en homoseksuele handelingen tussen personen van hetzelfde geslacht geen abnormaliteit zijn maar slechts een variant van de menselijke seksualiteit. Het gevolg van deze noodzakelijke 'actualisering' van de katholieke doctrine zou zijn dat vrijwillige homoseksuele handelingen tussen volwassenen van de lijst van zonden tegen het zesde gebod worden geschrapt als ze binnen de context van een stabiel partnerschap worden uitgevoerd.

Na de veroordelingen door de Congregatie voor de Geloofsleer van de auteurs die deze leerstellige evolutie promootten – wat natuurlijk een 'herlezing' inhield van Bijbelse passages die zulke relaties als verdorven veroordeelden – verlaagden de voorstanders van de homoseksuele agenda in de Kerk hun profiel tijdens de pontificaten van de pausen Johannes Paulus II en Benedictus XVI. Met de komst van paus Franciscus en zijn "Wie ben ik om te oordelen?"-leer worden deze eisen opnieuw verkondigd, eerst in stilte en daarna van de daken.

Een onmiddellijk obstakel is de leer van de *Catechismus van de katholieke Kerk* dat aantrekkingskracht van hetzelfde geslacht "objectief ongeordend" is en dat "homoseksuele handelingen intrinsiek ongeordend" zijn en in de Schrift worden gekwalificeerd als "van ernstige verdorvenheid".¹⁷⁰

Pater James Martin is misschien wel de meest uitgesproken voorstander van het veranderen van de *Catechismus*. Hij beschouwt de leer ervan als vernederend voor mensen die aan aantrekkingskracht tot hetzelfde geslacht lijden. In zijn boek *Building a Bridge* analyseert en bekritiseert pater Martin de houding van de katholieke Kerk tegenover homoseksuele katholieken. Wat betreft het feit dat aantrekking tot hetzelfde geslacht *ongepast* wordt genoemd, schrijft hij: "De uitdrukking heeft betrekking op de geaardheid, niet op de persoon, maar het is nog steeds nodeloos kwetsend... Dus iemands seksualiteit 'objectief ongeordend' noemen is die persoon vertellen dat al zijn of haar liefde ... ongeordend is. Dat lijkt onnodig wreed."¹⁷¹

De Amerikaanse jezuïet en animator van Outreach stelt voor om de uitdrukking te veranderen in *verschillend geordend*, wat zou impliceren – zoals de canonist pater Gerald Murray terecht opmerkte – "dat God twee verschillende orden van seksueel gedrag heeft geschapen die beide goed en juist zijn volgens

170. *Catechism of the Catholic Church*, nos. 2357–2358.

171. James Martin, S.J., *Building a Bridge: How the Catholic Church and the LGBT Community Can Enter Into a Relationship of Respect, Compassion and Sensitivity* (San Francisco: HarperOne, 2017), 46–47.

172. Gerald E. Murray, "Father James Martin Proposes an Alternate Catechism," *National Catholic Register*, 10 juli, 2017, <https://www.ncregister.com/features/father-james-martin-proposes-an-alternate-catechism>.

173. Martin, *Building a Bridge*, 113–14.

174. Martin, 146.

175. Wallner, "Mehr als ein normaler Segen."

Zijn wil: Sommige mensen zijn homoseksueel door Gods uitdrukkelijke ontwerp en sommigen zijn heteroseksueel door Gods uitdrukkelijke ontwerp."¹⁷² Als de neiging gewoon anders is, en niet ongeordend, dan is handelen naar die neiging ook gewoon anders, en niet ongeordend. Homoseksuele activiteit zou natuurlijk gedrag zijn voor "anders geordende" mensen. Subtiel insinueert hij dat God opzettelijk sommige mensen geschapen heeft om homoseksueel te zijn. Hij vertelt homoseksuele katholieken om over deze vraag na te denken: "God, die alleen goede dingen schept, heeft jouw 'inwendige delen' gemaakt. Hoe voel je je daardoor over jezelf?"¹⁷³ En in een laatste gebed tot God zegt de homoseksueel tegen Hem: "Jezus begrijpt mij en houdt van mij met een speciale liefde, vanwege de manier waarop U [God] mij hebt gemaakt."¹⁷⁴ Daarom zou elke afkeuring van homoseksuele aantrekkingskracht en zelfs homoseksuele activiteit een aanval op Gods plan zijn.

Op de vraag van de diocesane krant van Linz of de invoering van een officiële zegen een verandering van de *Catechismus* zou vereisen, antwoordde pater Erwald Volgger, redacteur van de studie over zegeningen in opdracht van de Oostenrijkse bisschoppen: "Natuurlijk, want een officiële liturgie van de Kerk moet haar basis hebben in de Kerkelijke leer. Er is geen andere manier." Hij voegt eraan toe: "De leer van de Kerk vindt steeds minder weerklank in de samenleving en de Kerk, en de moraaltheologie in het bijzonder pleit voor nieuwe benaderingen om relaties tussen mensen van hetzelfde geslacht te beoordelen."¹⁷⁵

Kardinaal Jean-Claude Hollerich is een andere Kerkleider die heeft opgeroepen tot een nieuwe beoordeling van homoseksualiteit. Een verslaggever van het Duitse katholieke persbureau KNA vroeg hem: "Hoe omzeil je de leer van de Kerk

dat homoseksualiteit een zonde is?" Hij antwoordde:

Ik geloof dat dit niet waar is. . .

Ik geloof dus dat de sociologisch-wetenschappelijke basis van deze leer niet langer correct is, wat men vroeger veroordeelde was sodomie.¹⁷⁶

In een ander interview met *Glas Koncila*, een katholiek Kroatisch mediakanaal, rechtvaardigde de kardinaal zichzelf door te zeggen: "Toen de leer van de Kerk werd opgesteld, bestond de term homoseksualiteit nog niet eens. Homoseksualiteit is een nieuw woord; zelfs in de tijd van Sint-Paulus hadden mensen geen idee dat er mannen en vrouwen konden zijn die zich aangetrokken voelen tot hetzelfde geslacht."

De journalist vroeg toen: "Hoe zit het dan met de vele afwijzingen van sodomie door Paulus?" Zonder met de ogen te knippen antwoordde de kardinaal: "Sodomie werd in die tijd gezien als iets orgiastisch, typisch voor getrouwde mensen die slaven hielden voor persoonlijke lust. Maar hoe kun je mensen veroordelen die alleen van hetzelfde geslacht kunnen houden? Voor sommigen van hen is het mogelijk om kuis te zijn, maar anderen oproepen tot kuisheid lijkt alsof je Egyptisch tegen hen spreekt."

Vanuit historisch oogpunt zijn de beweringen van kardinaal Hollerich over homoseksualiteit in de Oude Wereld ongegrond, vooral met betrekking tot Griekenland, waar pederastie een

176. Simon Caldwell, "Cardinal Hollerich: Church Teaching on Gay Sex Is 'False' and Can Be Changed," *The Catholic Herald*, 3 feb., 2022, <https://catholicherald.co.uk/cardinal-hollerich-church-teaching-on-gay-sex-is-false-and-can-be-changed/>.

177. Luka Tripalo, "Cardinal Jean-Claude Hollerich on Synodal Challenges, the 'Woman' Question, and the Disputes With Church's Teaching," *Glas-Koncila.hr*, 27 okt., 2023, <https://www.glas-koncila.hr/cardinal-jean-claude-hollerich-on-synodal-challenges-the-woman-question-and-the-disputes-with-churchs-teaching/>.

sociale instelling was en waar de heidense mythologie enkele homo-erotische relaties bevatte. Ongeacht het historische verslag, veroordeelt Sint-Paulus in zijn brief aan de Korintiërs (zie 1 Kor. 6, 9 in de getranslitererde Septuagint) de *arsenokoites* (man slaapt met man) en de *malakoi* (letterlijk: "zacht, zijdeachtig, delicaat"), d.w.z. zowel de actieve als de passieve partners in een mannelijke homoseksuele relatie. Hij verwijst niet naar een slaaf, maar naar een instemmende partner. Nog schandaliger is de bewering van de kardinaal dat kuisheid alleen voor sommigen mogelijk is. Gelooft hij in de kracht van Gods genade? Op basis van dit interview lijkt het erop dat hij dat niet doet.

"Maakt dat hun roeping tot kuisheid ongedaan?" drong de verslaggever aan. De kardinaal antwoordde: "We kunnen mensen alleen belasten met moreel gedrag dat ze in hun wereld kunnen verdragen. Als we onmogelijke dingen van hen vragen, zullen we hen afschrikken. Als we zeggen dat alles wat ze doen intrinsiek verkeerd is, is dat hetzelfde als zeggen dat hun leven geen waarde heeft."

De journalist benadrukte: "Sorry voor onze analogie, maar is het niet verkeerd om tegen iemand die geneigd is om te stelen te zeggen dat hij niet te veel mag stelen? Moeten we niet gewoon zeggen: 'Je zult niet stelen'?" Kardinaal Hollerich antwoordde: "Ja, natuurlijk moeten we dat doen. Maar iemand die de neiging heeft om te stelen, kan zich ook zonder stelen redden. Een homoseksueel zal altijd van mensen van hetzelfde geslacht houden. We moeten homoseksualiteit niet reduceren tot buitensporige seksuele relaties. Dat is een erg grove manier om een menselijk persoon te begrijpen."¹⁷⁷

Nogmaals, vragen we, gelooft de jezuïtische aartsbisschop van Luxemburg in Gods genade? Als een kleptomaan zich met

bovennatuurlijke hulp "kan redden zonder te stelen", waarom kan een persoon van hetzelfde geslacht dan niet kuis leven?

Andere bisschoppenconferenties delen de opvatting dat het katholieke onderwijs over menselijke seksualiteit moet worden geactualiseerd. Zo hebben enkele Franse bisschoppen onlangs de paus gevraagd om de *Catechismus van de katholieke Kerk* aan te passen zodat homoseksuele handelingen niet langer worden veroordeeld als "intrinsiek ongeordend" en "in strijd met de natuurwet". De Franse bisschoppenconferentie heeft zelfs een commissie van theologen benoemd om de herformulering van de leer over deze kwestie te bestuderen.¹⁷⁸

Als homoseksuele aantrekkingskracht eenmaal wordt beschouwd als aangeboren en door God aan een persoon opgelegd, en homoseksuele relaties in een stabiel partnerschap niet als zondig worden beschouwd, ligt de weg open om de menselijke groep die wordt gevormd door de homoseksuele partners en eventuele kinderen die eerder zijn geboren of legaal zijn geadopteerd, te erkennen als een gezin. Daarom dringt paus Franciscus erop aan dat burgerlijke verbintenissen van homoseksuele paren wettelijk worden erkend.¹⁷⁹ Maar dat is niet genoeg, want om te profiteren van een "radicale opname" in het leven van de Kerk, willen

178. Zie Marguerite de Lasa and Malo Tresca, "Homosexualité: Dans l'Église de France, des initiatives pour faire bouger le discours," *La Croix*, 3 mrt., 2023, <https://www.la-croix.com/Religion/Homosexualite-lEglise-France-initiatives-faire-bouger-discours-2023-03-03-1201257664>.

179. Zie Dominique Wolton, *Politique et société: Pape François, rencontres avec Dominique Wolton* (Paris: Ed. L'Observatoire, 2017), 321–22.

180. Zie "Controversy Prompts Vatican to Clarify Synod Midterm," *Catholic News Agency*, 14 okt., 2014, <https://www.catholicnewsagency.com/news/30714/controversy-prompts-vatican-to-clarify-synod-midterm>.

181. "'Relatio post disceptationem' del Relatore generale, Card. Péter Erdő" (13 okt., 2014), no. 50, Vatican.va, <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2014/10/13/0751/03037.html>.

progressieve katholieken homoseksuele paren een theologische status geven, zelfs als het niet die van het eigenlijke huwelijk is.

Een poging om zulke homoseksuele paren doctrinair te erkennen als echte gezinnen vond plaats tijdens de eerste Gezinssynode in oktober 2014. Tot verrassing van de synodevaders verscheen er een paragraaf over het verwelkomen van homoseksuelen in de *Relatio post disceptationem*, d.w.z. het verslag na de debatten. Het werd geïntroduceerd door de speciale secretaris van de synode, aartsbisschop Bruno Forte, zonder dat het onderwerp uitgebreid was besproken in de kleinere taalgroepen.¹⁸⁰

Het rapport beweerde: "Homoseksuele mensen hebben de christelijke gemeenschap gaven en kwaliteiten te bieden" omdat "er gevallen zijn waarin wederzijdse steun tot op het punt van [zelf] opoffering een waardevolle ondersteuning is voor het leven van de partners." En het vroeg zich af of de gemeenschappen in staat zouden zijn hen een goed welkom te bieden door "hun seksuele geaardheid te accepteren en te waarderen" (natuurlijk vergezeld van deze vrome uitdrukking) "zonder de katholieke leer over het gezin en het huwelijk in gevaar te brengen."¹⁸¹ Deze paragrafen werden niet opgenomen in het eindrapport en kwamen ook niet voor in de controversiële post-synodale exhortatie *Amoris laetitia*.

Twee uitspraken hadden echter een belangrijke uitwerking in die maanden. De eerste was het interview dat Mgr. Johan Bonny, bisschop van Antwerpen, gaf aan de Vlaamse krant *De Morgen*, waarin hij stelde: "De inhoudelijke waarden zijn voor mij belangrijker dan de institutionele kwestie. De christelijke ethiek gaat uit van duurzame relaties waarin exclusiviteit, trouw en zorg voor elkaar centraal staan." Hij bevestigde ook: "Binnen de Kerk moeten we zoeken naar een formele erkenning van de relatie die

ook aanwezig is bij veel homoseksuele paren. Net zoals er in de samenleving een verscheidenheid aan wettelijke kaders is voor partners, moeten er ook verschillende vormen van erkenning zijn [in de Kerk]."¹⁸²

Het tweede standpunt dat repercussies had was een interview met kardinaal Christoph Schönborn, aartsbisschop van Wenen en een van de rapporteurs van de Synodes over het Gezin, in het jezuïetenblad *Civiltà Cattolica*. Daarin meldt hij dat hij tijdens de synode aandrang op de analogie die kan worden getrokken tussen ongehuwde levenspartners en de christelijke kerken die zich van Rome hebben afgescheiden. Net zoals deze laatste (volgens het Tweede Vaticaans Concilie) elementen van waarheid en heiligheid hebben en neigen naar katholieke eenheid, bevatten burgerlijke verbintenissen ook positieve aspecten van toewijding die belangrijker zijn dan eenvoudig samenwonen, wat hen dichter bij een sacramenteel huwelijk brengt. Daarom, concludeerde de kardinaal, "moeten we de vele situaties van samenleven niet alleen bekijken vanuit het oogpunt van wat ontbreekt, maar ook vanuit het oogpunt van wat al beloofd is, wat al aanwezig is."¹⁸³

Deze toenaderingen culmineerden in de officiële deelname van deze buitenechtelijke partnerschappen aan de Wereldontmoeting van Gezinnen georganiseerd door het Dicasterie voor Leken, Gezin en Leven in Ierland in 2018, kort nadat dat land het

182. Remy Amkreutz and Koen Vidal, "Bonny wil Kerkelijke erkenning holebi's," *DeMorgen*.be, 27 dec., 2014, <https://www.demorgen.be/nieuws/bonny-wil-Kerkelijke-erkenning-holebi-s-b6075518/>.

183. Antonio Spadaro, "Matrimonio e conversione pastorale: Intervista al cardinale Christoph Schönborn," *La Civiltà Cattolica*, 26 sept., 2015, <https://www.laciviltacattolica.it/articolo/matrimonio-e-conversione-pastorale-intervista-al-cardinale-christoph-schonborn/>.

184. Michael J. O'Loughlin, "Global Meeting of Catholic Families in Dublin to Include Outreach to L.G.B.T. People," *America*, 20 okt., 2017, <https://www.americamagazine.org/faith/2017/10/20/global-meeting-catholic-families-dublin-include-outreach-lgbt-people>.

'homohuwelijk' (een foutieve naam) had goedgekeurd in een referendum. "Hoewel de Kerk vasthoudt aan het ideaal van het huwelijk als een permanente verbintenis tussen een man en een vrouw, bestaan er ook andere verbintenissen die wederzijdse steun bieden aan [stellen]," aldus een officieel boekje met de titel *De christelijke visie op het gezin*. "Paus Franciscus moedigt ons aan om deze paren nooit uit te sluiten maar ook te begeleiden met liefde, zorg en steun."¹⁸⁴ In de originele versie was deze tekst afgedrukt boven een afbeelding van twee mensen die elkaar omhelzen, één met een regenboog op zijn hand.

Hoe deze door de Kerk erkende homoseksuele verbintenissen ook genoemd worden en welk type zegening er ook gebruikt wordt om ze tot stand te brengen, uiteindelijk zullen ze perfect vergelijkbaar zijn met een huwelijk tussen een man en een vrouw verenigd door het sacrament.

Volgens pater Erwald Volgger, redacteur van de studie over zegeningen in opdracht van de Oostenrijkse hiërarchie, zal de zegen die hen bindt geen sacrament zijn, maar vergelijkbaar met de religieuze professie of de installatie van een abt. Hier volgt een passage uit het interview dat hij gaf aan het persbureau van het bisdom Linz:

V: "Wat betekent de zegening van koppels van hetzelfde geslacht?"

Antwoord: "Volgger: Een zegen is geen sacrament; het staat niet op hetzelfde niveau als het sacrament van het huwelijk, maar het is een officiële daad van zegen die de Kerk een zegening noemt – net als een religieuze professie, de installatie van een abt, een verlovingsceremonie en dergelijke. Concreet zou dit betekenen dat net zoals het huwelijk tussen een man en een vrouw een beeld is van Gods

scheppende liefde, een relatie tussen mensen van hetzelfde geslacht ook een beeld is van Gods zorg voor mensen."

Verder benadrukt hij dat als homoseksuele partners trouw zijn aan elkaar, elkaar met vriendelijkheid en geduld helpen en welwillendheid tonen, hun relatie een beeld is van Gods goedheid. Vanuit theologisch perspectief voegt hij eraan toe dat een zegen een officieel karakter zou hebben dat "de toewijding van de Kerk aan de trouw en exclusiviteit van de relatie tot uitdrukking brengt."¹⁸⁵

De kernfout in het hoofdargument van pater Volgger is dat zelfs in de ergste zonden die een mens kan begaan, er altijd een relatief goed in het spel is als motivatie voor de slechte daad. Binnen de logica van zijn onjuiste premisse zou men stelen kunnen goedpraten omdat de toe-eigening van andermans eigendom door een dief vaak dient om zijn toekomst en die van zijn gezin veilig te stellen, wat een weerspiegeling is van de Goddelijke Voorzienigheid.

Het label dat aan deze zegeningen wordt gegeven is dus secundair, want volgens dezelfde Oostenrijkse theoloog is Gods genade aanwezig in zowel de huwelijkszegening als die van een homoseksuele verbintenis. Dat zegt hij in een ander interview met het Duitse portaal *Katholisch.de*, dat hem vraagt of het uiteindelijke doel is om de twee gelijk te stellen: "Wanneer het leergezag van de Kerk een relatie tussen mensen van hetzelfde geslacht erkent als een gezamenlijke ontwikkeling van de dooproeping, drukt het uit dat God aanwezig en actief is in Jezus Christus. Dit vormt het sacramentele karakter van de relatie. De naam is niet het

185. Wallner, "Mehr als ein normaler Segen."

186. Christoph Paul Hartmann, "Volgger: Nicht nur Segen für homosexuelle Paare, sondern Anerkennung," *Katholisch.de*, 28 apr., 2020, <https://www.katholisch.de/artikel/25706-volgger-nicht-nur-segen-fuer-homosexuelle-paare-sondern-erkennung>.

primaire doel. Wat essentieel is, is de erkenning van de gedeelde levenswijze van twee partners van hetzelfde geslacht die door God samengebracht zijn. Deze theologische dimensie van genade krijgt te weinig aandacht in de discussie."¹⁸⁶

De Zwitserse theoloog Daniel Bogner gaat verder dan zijn Oostenrijkse collega. In een artikel voor het portaal *Katholisches.de* roept hij op tot een nieuw begrip van wat het sacrament van het huwelijk inhoudt, om het te bevrijden uit zijn "omhulsel van perfectie" zodat buitenechtelijke, overspelige en homoseksuele verbintenissen niet gediscrimineerd worden door een afgezwakt aanbod van zegen te ontvangen. Volgens hem maken degenen die de Kerk vragen hun verbintenis te erkennen geen onderscheid tussen een zegen en een sacrament. De Kerk maakt een onderscheid omdat het huwelijk een beeld is van de verbintenis van Christus met de Kerk en van Gods verbond met de mensheid, die beide vruchtbaar zijn. Daarom wordt "alleen de heteroseksuele verbintenis als 'huwbaar' beschouwd." Zij die zich aan de Kerk presenteren met een "onregelmatige liefde" worden dan geconfronteerd met de verklaring dat "hun verbintenis op geen enkele manier een sacrament waardig is, maar dat een zegen kan worden gegeven." Bogner ziet dit als discriminatie. Om aan dit dilemma te ontsnappen stelt hij voor "om de betekenis van het sacrament zelf te herijken, in plaats van een subtiel onderscheid tussen zegen en sacrament te gebruiken om de toegang tot het sacrament op een elitaire manier te beperken en een tweeledig systeem van genadetheologie te introduceren voor levenssituaties die niet door het sacrament kunnen worden geregeld, volgens het motto: sacrament voor de weinigen, zegen voor een grotere groep."

Volgens Bogner is het dringend nodig om de veeleisende realiteit van geleefde partnerschappen te overwegen omdat ze

"een teken zijn van een bovenwereldse realiteit", wat de essentie is van sacramenten. "Het probleem is dat wereldse realiteiten altijd gebrekkig, eindig en onvolmaakt zijn!" Dit is precies het geval met de instelling van het sacramentele huwelijk. Het *formele* karakter ervan vereist de wettelijk verzegelde, onverbreekelijke vorm, maar hoe dit huwelijk feitelijk wordt geleefd "is van geen belang voor de Kerkelijke leer." Voor Bogner moeten de onvolmaaktheden van de mens worden opgenomen in het begrip van het sacrament van het huwelijk, "waardoor het werkelijke leven van de relatie veel meer een criterium wordt voor de sacramentaliteit van de echtelijke verbintenis dan tot nu toe het geval is geweest."

Een vernieuwd begrip van het sacrament van het huwelijk zou daarom volgens Bogner het feit moeten omvatten dat huwelijken uit elkaar kunnen vallen. Het zou ook "een oplossing kunnen bieden voor de starre fixatie op biologische seks en de noodzakelijke heteroseksualiteit van de echtgenoten", omdat "vruchtbaarheid niet uitsluitend in termen van biologische voortplanting hoeft te worden begrepen."

Gezien het bovenstaande, en rekening houdend met het feit dat de Kerk een "veldhospitaal" is, stelt Bogner dat "het noodzakelijk is om het sacrament van het huwelijk te heroverwegen en het te bevrijden uit zijn omhulsel van perfectie" op basis van "de zeer reële manieren van liefhebben tussen mensen", en het te bevrijden van "een trapsgewijze logica die onderscheid maakt tussen een sacrament in 'volle vorm' en een goedkoop aanbod van zegen voor 'lagere' vormen van liefde".¹⁸⁷

Met andere woorden, volgens Bogner – die een goede routekaart

187. Daniel Bogner, "Theologian: We Need a Marriage Sacrament for the 'Field Hospital,'" English. Katholisch.de, 12 feb., 2024, <https://english.katholisch.de/artikel/51022-theologian-we-need-a-marriage-sacrament-for-the-field-hospital>.

lijkt te zijn om te begrijpen wat de homoseksuele beweging hoopt te bereiken in de Kerk – moet men in naam van de "hardheid van hart" van de mens het herstel van het huwelijk dat door de verlossing van onze Heer Jezus Christus is bewerkstelligd, zoals in de episode die door de heilige Mattheüs wordt verteld (19:3-11), ongedaan maken en degraderen tot een niveau dat lager is dan het niveau dat in de heidense samenleving heerste aan het begin van de christelijke jaartelling.

CONCLUSIE

In een interview met de Italiaanse krant *La Stampa*, gepubliceerd op 29 januari 2024, minimaliseerde paus Franciscus de brede reikwijdte van het verzet tegen *Fiducia supplicans* door te zeggen: "Degenen die heftig protesteren behoren tot kleine ideologische groepen."

Omdat hij niet in staat was om de meerderheid van de bisschoppenconferenties van Afrika ten zuiden van de Sahara, die bijna een kwart van het episcopaat van de wereld vertegenwoordigen, in deze categorie te passen, relativeerde de paus hun ongezouten resoluties die de zegening van homoseksuele partners verbieden met deze woorden: "Een speciaal geval zijn de Afrikanen: voor hen is homoseksualiteit cultureel gezien iets 'slechts', ze tolereren het niet."

Hij concludeerde dat hij zich geen zorgen maakte over het risico dat conservatieven zich afscheiden van de katholieke Kerk vanwege zijn hervormingen, en zei dat het gepraat over een schisma altijd wordt geleid door "kleine groepen". "We moeten ze hun gang laten gaan en verder gaan ... en vooruit kijken," zei hij. "Ik vertrouw erop dat geleidelijk aan iedereen gerustgesteld zal worden door de geest van de *Fiducia supplicans*-verklaring."¹⁸⁸

Na het doornemen van dit boek zal de lezer begrijpen dat als er een kleine ideologische groep is met schismatieke neigingen, deze niet te vinden is onder de prelaten, geleerden en gelovigen die de

188. "Pope Says Africans Are 'Special Case' When It Comes to LGBT Blessings," Reuters, 29 jan., 2024, <https://www.reuters.com/world/pope-says-africans-are-special-case-when-it-comes-lgbt-blessings-2024-01-29>.

waarheid, goedheid en schoonheid van de traditionele leer van de Kerk verdedigen. Het is eerder die kleine groep van progressieve dissidenten die door de Congregatie voor de Geloofsleer in de jaren 1990 werd veroordeeld. Aangemoedigd door de openingen van paus Franciscus heeft deze stroming de kop opgestoken en ruimte veroverd in de elf jaar van zijn pontificaat. Toch heeft deze homoheretische stroming geen steun van de bevolking, zelfs niet in Duitsland, waar ze de organen controleert die de Synodale Weg sturen met de steun van een enorme meerderheid van de hiërarchie.

De lezer zal ook begrijpen dat de oppositie tegen de homobeweging (wier agenda niet tevreden zal zijn met een "pastorale" halve zegening en ook niet zal rusten tot zij de volledige erkenning van het "gelijkwaardige sacramentele huwelijk" heeft verkregen) niet wordt gemotiveerd door "homofobie" (een semantisch wapen dat de homobeweging inzet om haar tegenstanders te denigreren en te verlammen), noch door enige esthetisch-culturele voorkeur. Het gaat er niet om of homoseksualiteit cultureel "lelijk" is. Het gaat er veeleer om dat homoseksualiteit in strijd is met Gods bedoelingen en een ernstige overtreding is van het zesde gebod van zijn wet. De heilige Paulus is hier in zijn brief aan de Romeinen heel duidelijk over als hij het heeft over afgodendienaars, die

...liever het schepsel geëerd en gediend [hebben] dan den Schepper, die geprezen moet worden in eeuwigheid. Amen! En daarom heeft God hen overgelaten aan ontterende driften. Hun vrouwen hebben de natuurlijke omgang met de tegennatuurlijke verwisseld; en ook de mannen hebben de natuurlijke omgang met de vrouw laten varen, zijn in lust voor elkander ontvlamd, en mannen plegen ontucht met mannen. Zó hebben ze in zichzelf het verdiende loon voor hun afdwaling ontvangen. En

daar ze de kennis van God hebben versmaad, heeft God hen overgeleverd aan hun smadelijke instincten, zodat ze doen, wat niet past. (Rom. 1:25-28)

In de *Catechismus van de katholieke Kerk* is deze leer vastgelegd, die twintig eeuwen lang werd herhaald door Kerkvaders en Kerkleraren, pausen, bisschoppen, grote heiligen en moraaltheologen.

Daarom maakt de leer die homoseksualiteit veroordeelt deel uit van het universele gewone leergezag van de Kerk en is als zodanig niet hervormbaar. Bijgevolg is het idee dat homoseksuele verbintenissen iets kunnen hebben dat het verdient om door een zegening geheiligd te worden – zoals *Fiducia supplicans* probeert in te voeren in de pastorale discipline van de Kerk – onaanvaardbaar.

Dit geldt des te meer omdat het verslag van dit boek duidelijk maakt dat de druk van de homobeweging niet halverwege zal stoppen, maar zal eisen, zoals het nu al doet, dat er liturgische zegeningen komen met rituelen die lijken op die van het sacramentele huwelijk.

Daarom moeten katholieken standvastig zijn in een onbuigzaam *non possumus*, want "Wij moeten God gehoorzamen en niet de mensen" (Handelingen 5, 29). Als dit respectvolle maar standvastige verzet tegen het gezag leidt tot een scheuring in de Kerk, dan zal dat niet de schuld zijn van hen die het geloofsgoed verdedigen en ernaar streven het intact te houden, maar eerder van hen die het opnieuw willen interpreteren op basis van vermeende ontwikkelingen van de moderne wetenschap en de vermeende evolutie van de mensheid.

Zoals Plinio Corrêa de Oliveira dertig jaar geleden zei: "Dan zal er een interne botsing binnen de Kerk plaatsvinden en deze

interne schok zal een van de grootste omwentelingen in de geschiedenis teweegbrengen."¹⁸⁹

Hoehoger derang van de Kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders, hoe groter hun verantwoordelijkheid bij het toestaan van een bres in de dijk.

Het vooruitzicht van deze omwenteling kan ontmoedigend lijken voor zwakkelingen en mensen met weinig geloof. Maar in de zielen van degenen die in het geloof verankerd zijn – hoe verwarrend en pijnlijk de horizon ook lijkt – wekt een stem uit de hemel een waarlijk bemoedigend vertrouwen: "Uiteindelijk zal mijn Onbevlekt Hart zegevieren!"

Laten we daarom bidden, vol vertrouwen in de hulp van de Voorzienigheid en volharden in de strijd. "Biedt weerstand, sterk in geloof." (1 Petr. 5, 9)

189. Roberto de Mattei, *Plínio Corrêa de Oliveira: Prophet of the Reign of Mary* (Boonville, N.Y.: Preserving Christian Publications, 2019), 224.

AANGEHAALDE BRONNEN

A

Abbott, Matt. "The 'Rainbow Sash Movement' Controversy," Catholic Online. Geraadpleegd op 21 apr., 2024. <https://www.catholic.org/featured/headline.php?ID=2121&page=2>.

Amkreutz, Remy and Koen Vidal. "Bonny wil Kerkelijke erkenning holebi's." DeMorgen.be, 27 dec., 2014. <https://www.demorgen.be/nieuws/bonny-wil-Kerkelijke-erkenning-holebi-s-b6075518/>.

B

Bartmann, Bernhardt. *Précis de théologie dogmatique*. Mulhouse: Ed. Salvator, 1941.

Binnie, Isla. "Pope Accepts Disgraced Cardinal O'Brien's Resignation From Public Role." *Reuters*, 20 maart, 2015. <https://www.reuters.com/article/idUSKBN0MG20U/>.

Bogner, Daniel. "Theologian: We Need a Marriage Sacrament for the 'Field Hospital.'" English.Katholisch.de, 12 feb., 2024. <https://english.katholisch.de/artikel/51022-theologian-we-need-a-marriage-sacrament-for-the-field-hospital>.

Boorstein, Michelle. "D.C. Archdiocese: Denying Communion to Lesbian at Funeral Was Against 'Policy.'" *The Washington Post*, 29 feb., 2012. https://www.washingtonpost.com/local/dc-archdiocese-denying-communion-to-lesbian-at-funeral-was-against-policy/2012/02/28/gIQAlIxVgR_story.html.

Bos, David J. "Equal Rites Before the Law': Religious Celebrations

of Same-Sex Relationships in the Netherlands, 1960s–1990s." *Theology & Sexuality* 23, no. 3 (2017): 188–208. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13558358.2017.1351123>.

C

Caldwell, Simon. "Cardinal Hollerich: Church Teaching on Gay Sex Is 'False' and Can Be Changed." *The Catholic Herald*, 3 feb., 2022. <https://catholicherald.co.uk/cardinal-hollerich-church-teaching-on-gay-sex-is-false-and-can-be-changed/>.

Cheng, Patrick S. *Radical Love: An Introduction to Queer Theology*. New York: Church Publishing, 2011.

Clark, J. Michael. *A Place to Start: Toward an Unapologetic Gay Liberation Theology*. Monument, Colo.: Monument Publishing, 1989.

Coday, Dennis. "A Cardinal Is Accused: The Groer Case." *National Catholic Reporter*, 4 apr., 2014. <https://www.ncronline.org/blogs/ncr-today/cardinal-accused-groer-case>.

Congregatie voor de Katholieke Opvoeding. "Instruction Concerning the Criteria for the Discernment of Vocations With Regard to Persons With Homosexual Tendencies in View of Their Admission to the Seminary and to Holy Orders" (4 nov., 2005). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccatheduc/documents/rc_con_ccatheduc_doc_20051104_istruzione_en.html.

Congregatie voor de Geloofsleer. Declaration *Persona humana* (29 dec., 1975). https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19751229_persona-humana_en.html.

- . "Letter to Archbishop John R. Quinn, President of the National Conference of Catholic Bishops in the U.S.A." (13 juli, 1979). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19790713_mons-quinn_en.html.
- . "Letter to Father Charles Curran" (25 juli, 1986). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19860725_carlo-curran_en.html.
- . "Letter to the Bishops of the Catholic Church on the Pastoral Care of Homosexual Persons" (1 okt., 1986). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19861001_homosexual-persons_en.html.
- . "Note on the Book by Fr. André Guindon, O.M.I. 'The Sexual Creators, an Ethical Proposal for Concerned Christians'" (31 jan., 1992). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19920131_book-guindon_en.html.
- . "Notification Regarding Certain Writings of Fr. Marciano Vidal, C.Ss.R." (22 febr., 2001). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20010515_vidal_po.html.
- . "Notification Regarding Sister Jeannine Gramick, SSND, and Father Robert Nugent, SDS (31 mei, 1999). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19990531_gramick-nugent-notification_po.html.

———. "Responsum della Congregazione per la Dottrina della Fede ad un dubium circa la benedizione delle unioni di persone dello stesso sesso," Vatican.va, 15 mrt., 2021, <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2021/03/15/0157/00330.html#ing>.

Congregatie voor de Goddelijke Eredienst en de Regeling van de Sacramenten. "Negativa a la ordenación de homosexuales al sacerdocio" (16 mei, 2002). Corazones.org. Geraadpleegd op 22 apr., 2024. https://www.corazones.org/sacramentos/orden_sac/homosexualidad_ordenacion_2005.htm.

Comstock, Gary David. *Gay Theology Without Apology*. Cleveland, Oh.: The Pilgrim Press, 1993. Geraadpleegd op 24 apr., 2024. <https://archive.org/details/gaytheologywitho0000coms/page/n7/mode/2up>.

Coppen, Luke. "Cardinals Ask Pope Francis to Answer Synod 'Dubia.'" *The Pillar*, 2 okt., 2023. <https://www.pillaratholic.com/p/cardinals-ask-pope-francis-to-answer>.

———. "Luxembourg Synod Calls for 'Gay Marriage.'" *The Catholic Thing*, 28 juli, 2022. <https://www.thecatholicthing.org/2022/07/28/luxembourg-synod-calls-for-gay-marriage/>.

Curran, Charles E. *Catholic Moral Theology in Dialogue*. Notre Dame, Ind.: Fides Publishers, Inc., 1972. Geraadpleegd op 24 apr., 2024. https://archive.org/details/catholicmoralthe0000curr_c4f9/mode/2up.

———. "Homosexuality and Moral Theology: Methodological and Substantive Considerations." *The Thomist: A Speculative Quarterly Review* 35, no. 3 (juli 1971): 447–81.

D

- Darnton**, John. "Gay Issue Roils the Church of England." *The New York Times*, 19 mrt., 1995. <https://www.nytimes.com/1995/03/19/world/gay-issue-roils-church-of-england.html>.
- DeBernardo**, Francis. "New Ways Ministry's LGBT Catholic Pilgrims Get VIP Seats at Papal Audience." *New Ways Ministry*, 19 feb., 2015. <https://www.newwaysministry.org/2015/02/19/new-ways-ministrys-lgbt-catholic-pilgrims-get-vip-seats-at-papal-audience/>.
- de Lasa**, Marguerite and Malo Tresca. "Homosexualité: Dans l'Église de France, des initiatives pour faire bouger le discours." *La Croix*, 3 mrt., 2023. <https://www.la-croix.com/Religion/Homosexualite-lEglise-France-initiatives-faire-bouger-discours-2023-03-03-1201257664>.
- de Mattei**, Roberto. *Plinio Corrêa de Oliveira: Prophet of the Reign of Mary*. Boonville, N.Y.: Preserving Christian Publications, 2019.
- Der Synodale Weg**. *Handlungstext: Lehramtliche Neubewertung von Homosexualität*. Geraadpleegd op 21 apr., 2024. https://www.synodalerweg.de/fileadmin/Synodalerweg/Dokumente_Redden_Beitraege/beschluesse-broschueren/SW8-Handlungstext_LehramtlicheNeubewertungvonHomosexualitaet_2022.pdf.
- Desmond**, Joan Frawley. "Father Timothy Radcliffe's Designation as Synod on Synodality's Retreat Master Stirs Anxiety." *National Catholic Register*, 27 jan., 2023. <https://www.ncregister.com/news/father-timothy-radcliffe-s-designation-as-synod-on-synodality-s-retreat-master-stirs-anxiety>.

Dicasterie voor de Geloofsleer. Declaration *Fiducia supplicans* on the Pastoral Meaning of Blessings (18 dec., 2023). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_ddd_doc_20231218_fiducia-supplicans_en.html.

Drescher, Jack. "An Interview with Robert L. Spitzer, MD." *Journal of Gay & Lesbian Psychotherapy* 7, no. 3 (feb. 2003): 97–110. Geraadpleegd op 18 apr., 2024. https://www.researchgate.net/profile/Jack-Drescher/publication/244889348_An_interview_with_Robert_L_Spitzer_MD/links/5413bc2f0cf2bb7347db270f/An-interview-with-Robert-L-Spitzer-MD.pdf.

E

Esteban, Carlos. "Obispo alemán espera que Roma deje de considerar la sodomía como pecado grave." *Infovaticana.com*, 10 jan, 2024. <https://infovaticana.com/2024/01/10/obispo-aleman-espera-que-roma-deje-de-considerar-la-sodomia-como-pecado-grave/>.

F

Flynn, Colm. "Synod on Synodality Report." *EWTN News Nightly*, 19 okt., 2023. <https://www.ewtnvatican.com/articles/synod-on-synodality-report-1711>.

Fraga, Brian. "In Synod Reports, US Catholics Call for Women's Leadership, LGBTQ Welcoming." *National Catholic Reporter*, 16 aug., 2022. <https://www.ncronline.org/news/synod-reports-us-catholics-call-womens-leadership-lgbtq-welcoming>.

———. "Pope Francis Thanks New Ways Ministry in Recent Correspondence." *National Catholic Reporter*, 8 dec., 2021. <https://www.ncronline.org/news/people/pope-francis-thanks-new-ways-ministry-recent-correspondence>.

Francis, Pope. "Apostolic Journey of His Holiness Pope Francis to Georgia and Azerbaijan (30 september – 2 oktober 2016)—In-Flight Press Conference of His Holiness Pope Francis From Azerbaijan to Rome—Papal Flight, zondag, 2 okt., 2016." Vatican.va. http://w2.vatican.va/content/francesco-pt/speeches/2016/october/documents/papa-francesco_20161002_georgia-azerbaijan-conferenza-stampa.html.

———. "Apostolic Journey to Rio de Janeiro on the Occasion of the XXVIII World Youth Day—Press Conference of Pope Francis During the Return Flight—Papal Flight, zondag, 28 juli, 2013." Vatican.va. https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2013/july/documents/papa-francesco_20130728_gmg-conferenza-stampa.html.

G

Glatz, Carol. "Pope Names 13 Consultors to Vatican Secretariat for Communications." *Catholic News Service*, 12 apr., 2017. <https://www.ncronline.org/pope-names-13-consultors-vatican-secretariat-communications>.

Goss, Robert E. *Take Back the Word: A Queer Reading of the Bible*. Boston: The Pilgrim Press, 2000.

Guindon, André. *The Sexual Language: An Essay in Moral Theology*. Ottawa: The University of Ottawa Press, 1977. Geraadpleegd op 24 apr., 2024. <https://archive.org/details/sexuallanguagees0000guin/mode/2up>.

Grindley, Lucas. "The Advocate's Person of the Year: Pope Francis." *The Advocate*, 16 dec., 2013. <https://www.advocate.com/year-review/2013/12/16/advocates-person-year-pope-francis>.

H

Hanigan, James P. Review of *A Challenge to Love: Gay and Lesbian Catholics in the Church*, ed. Robert Nugent, *Horizons* 11, no. 1 (1984): 203–204. <https://doi.org/10.1017/S0360966900033508203-204>.

Hartmann, Christoph Paul. "Ist ein Segen für homosexuelle Paare möglich?" *Katholisch.de*, 29 aug., 2019. <https://www.katholisch.de/artikel/22758-ist-ein-segen-fuer-homosexuelle-paare-moeglich>.

———. "Volgger: Nicht nur Segen für homosexuelle Paare, sondern Anerkennung." *Katholisch.de*, 28 apr., 2020. <https://www.katholisch.de/artikel/25706-volgger-nicht-nur-segen-fuer-homosexuelle-paare-sondern-erkennung>.

Herrera, Arak. "Movilh cuestiona 'bendiciones' a parejas homosexuales: 'Es una nueva e intolerable forma de exclusión.'" *T13.ch*, 19 dec., 2023. <https://www.t13.cl/noticia/nacional/movilh-cuestiona-bendiciones-parejas-homosexuales-19-12-2023>.

Heilige Stoel. *Catechism of the Catholic Church*, https://www.vatican.va/archive/ENG0015/___P85.HTM.

———. "Statement Regarding a Meeting of Pope Francis and Mrs. Kim Davis at the Nunciature in Washington, D.C. (Fr. F. Lombardi, Director of the Press Office of the Holy See), 2 okt., 2015. *Vatican.va*. <https://press.vatican.va/content/>

salastampa/it/bollettino/pubblico/2015/10/02/0749/01616.html.

Hume, Basil. "A Note on the Teaching of the Catholic Church Concerning Homosexuality" (Apr. 1997). New Ways Ministry. Geraadpleegd op 22 apr., 2024. <https://www.newwaysministry.org/wp-content/uploads/2018/12/Hume1997.pdf>.

J

Jack, Jason Steidl. "Remembering Revolutionary Pax Nidorf, Who Founded LGBT Ministry DignityUSA." *National Catholic Reporter*, 11 apr., 2023. <https://www.ncronline.org/opinion/guest-voices/remembering-revolutionary-pax-nidorf-who-founded-lgbt-ministry-dignityusa>.

K

Kirk, Marshall and Hunter Madsen. *After the Ball: How America Will Conquer Its Fear & Hatred of Gays in the '90s*. New York: Doubleday, 1989. Geraadpleegd op 24 apr., 2024. <https://archive.org/details/marshall-kirk-hunter-madsen-after-the-ball-how-america-will-conquer-its-fear-hat>.

Kosnik, Anthony, et al. *Human Sexuality: New Directions in American Catholic Thought*. New York: Paulist Press, 1977. Geraadpleegd op 24 apr., 2024. <https://archive.org/details/humansexualityne00kosn>.

L

Liedl, Jonathan. "German Synodal Way Approves Same-Sex Blessings, Lay Preaching, and Reexamination of Priestly Celibacy." Catholic News Agency, 10 mrt., 2023. <https://www>.

catholicnewsagency.com/news/253842/german-synodal-way-approves-same-sex-blessings-lay-preaching-and-reexamination-of-priestly-celibacy.

LifeSiteNews Europe. "Cdl. Müller Speaks Out in Defense of Polish Priest Sued by Germany for 'Hate Speech.'" LifeSiteNews.com, 19 aug., 2021. <https://www.lifesitenews.com/news/cdl-muller-speaks-out-in-defense-of-polish-priest-sued-by-germany-for-hate-speech/>.

Loredo, Julio. "Homosexualidad y teología de la liberación," *Covadonga Informa* (Madrid, May 1990), 8–9. Geraadpleegd op 24 apr., 2024. https://issuu.com/nestor87/docs/covadonga_informa_1986_1990. Voor de schriftelijke verslagen van de conferentie, zie Joaquín Ruiz-Gimenez, ed., *Iglesia y derechos humanos: IX Congreso de teología* (Madrid: Evangelio y Liberación, 1989).

M

Magister, Sandro. "'Fiducia supplicans'. Le cardinal Sarah: 'On s'oppose à une hérésie qui mine gravement l'Église.'" Diakonos.be, 8 jan., 2024. <https://www.diakonos.be/fiducia-supplicans-le-cardinal-sarah-on-soppose-a-une-heresie-qui-mine-gravement-leglise/>.

Mahler, Thomas. "Exclusif: 'Sodoma', le livre-choc sur l'homosexualité au Vatican. *Lepoint.fr*, 13 feb., 2019. https://www.lepoint.fr/societe/exclusif-sodoma-le-livre-choc-sur-l-homosexualite-au-vatican-13-02-2019-2293213_23.php.

Martin, S.J., James. "A Mini-Interview With the Holy Father." Outreach.faith, 9 mei, 2022. <https://outreach.faith/2022/05/pope-francis-speaks-to-lgbtq-catholics/>.

———. *Building a Bridge: How the Catholic Church and the LGBT Community Can Enter into a Relationship of Respect, Compassion and Sensitivity*. San Francisco: HarperOne, 2017.

McDermott, Jim. "Interview: Sister Jeannine Gramick on Being Censured by the Vatican, 50 Years of Ministry and Her Hopes for LGBT Catholics." *America*, 7 jan., 2022. <https://www.americamagazine.org/faith/2022/01/07/sister-jeanine-gramick-new-ways-ministry-242155>.

———. "Pope Francis Praises Sister Jeannine Gramick's 50 Years of L.G.B.T. Ministry in Handwritten Letter." *America*, 7 jan., 2022. <https://www.americamagazine.org/faith/2022/01/07/sister-jeanine-gramick-letter-pope-francis-242157>.

McElroy, Robert W. "Cardinal McElroy on 'Radical Inclusion' for L.G.B.T. People, Women and Others in the Catholic Church." *America*, 24 jan., 2023. <https://www.americamagazine.org/faith/2023/01/24/mcelroy-synodality-inclusion-244587>.

McNeill, John J. *The Church and the Homosexual*. Third edition. Boston: Beacon Press, 1988. Geraadpleegd op 18 apr., 2024. <https://archive.org/details/churchhomosexual00mcne/page/200/mode/2up>.

———. *Scommettere su Dio, teologia della liberazione omosessuale*. Casale Monferrato: Edizioni Sonda, 1994.

Montagna, Diane. "Archbishop Prohibits Priests From 'Performing any Form of Blessing' of Same-Sex Couples in Response to New Vatican Declaration." *Catholic Herald*, 19 dec., 2023. <https://catholicherald.co.uk/archbishop-prohibits-priests-from-performing-any-form-of-blessing-of-same-sex-couples-in-response-to-new-vatican-declaration/>.

Müller, Gerhard Ludwig. "The Only Blessing of Mother Church Is the Truth That Will Set Us Free—Note on the Declaration *Fiducia supplicans*," in "Müller-'Fiducia Supplicans' Is 'Self-Contradictory.'" *The Pillar*, 21 dec., 2023. <https://www.pillaratholic.com/p/muller-fiducia-supplicans-is-self>.

Murray, Gerald E. "Father James Martin Proposes an Alternate Catechism." *National Catholic Register*, 10 juli, 2017. <https://www.ncregister.com/features/father-james-martin-proposes-an-alternate-catechism>.

Mutsaerts, Rob. "Alweer die duivelse ambiguïteit." *Paarse Pepers*, 21 dec., 2023. <https://vitaminexp.blogspot.com/2023/12/alweer-die-duivelse-ambiguïteit.html>.

N

Naumann, Joseph F. "'Fiducia Supplicans' Does Not Change Perennial Church Teaching." *The Leaven*, 12 jan., 2024. <https://theleaven.org/fiducia-supplicans-does-not-change-perennial-church-teaching/>.

Neuhaus, Richard John. "Primrose Paths," in "A Sense of Change Both Ominous and Promising." *First Things*, aug. 1995. <https://www.firstthings.com/article/1995/08/a-sense-of-change-both-ominous-and-promising>.

Novus Ordo Watch. "Austrian Homo Activist Says 'Cardinal' Schonborn Blessed His Relationship." YouTube.com, Novus Ordo Watch channel, 19 sept., 2018. Geraadpleegd op 18 apr., 2024. <https://www.youtube.com/watch?v=oV-g8aR01Sg>.

Nugent, Robert, Jeannine Gramick, and Thomas Oddo. *Homosexual Catholics: A New Primer for Discussion*. Washington, D.C.: Dignity, Inc., 1980.

O

O'Connell, Gerard. "Pope Francis Encourages Jesuit Father James Martin in His L.G.B.T. Ministry." *America*, 27 juni, 2021. <https://www.americamagazine.org/faith/2021/06/27/james-martin-lgbt-ministry-pope-francis-240938>.

———. "Pope Francis Received Father James Martin in Private Audience for the Second Time." *America*, 1 nov., 2022. <https://www.americamagazine.org/faith/2022/11/11/james-martin-pope-francis-244131>.

———. "Vatican Sources Suspect Pope Francis Was Distancing Himself From CDF Statement on Same-Sex Unions in Address." *America*, 21 mrt., 2021. <https://www.americamagazine.org/faith/2021/03/21/pope-francis-same-sex-unions-statement-240291>.

O'Loughlin, Michael J. "Global Meeting of Catholic Families in Dublin to Include Outreach to L.G.B.T. People." *America*, 20 okt., 2017. <https://www.americamagazine.org/faith/2017/10/20/global-meeting-catholic-families-dublin-include-outreach-lgbt-people>.

Outreach.faith. "Pope Francis Clarifies Comments on Homosexuality: 'One Must Consider the Circumstances.'" Outreach.faith, 27 jan., 2023. <https://outreach.faith/2023/01/pope-francis-clarifies-comments-on-homosexuality-one-must-consider-the-circumstances/>.

———. "Pope Francis Sends Greetings to This Year's Outreach Conference for LGBT Catholics." Outreach.faith, 14 juni, 2023. <https://outreach.faith/2023/06/pope-francis-sends-greetings-to-this-years-outreach-conference-for-lgbtq-catholics/>.

Outright. "Matuba Mahlatjie Talks to Newsroom Afrika About the Vatican's New Stance on Same-Sex Couples." *Outright International*, 19 dec., 2023. <https://outrightinternational.org/news-article/matuba-mahlatjie-talks-newsroom-afrika-about-vaticans-new-stance-same-sex-couples>.

P

Paprocki, Thomas J. "Imagining a Heretical Cardinal." *First Things*, 28 febr., 2023. <https://www.firstthings.com/web-exclusives/2023/02/imagining-a-heretical-cardinal>.

Pilato, Claudia. "Dall'omosessualità alla pedofilia: sullo scivolo della rivoluzione sessuale." *Tradizione Famiglia Proprietà* (Oct. 2013). Geraadpleegd op 24 apr., 2024. <https://issuu.com/tradizionefamigliaproprieta/docs/TFPottobre2013>.

Pongratz-Lippitt, Christa. "Cardinal Leads First-Ever AIDS Day Requiem in Vienna Cathedral." *La Croix*, 4 dec., 2017. <https://international.la-croix.com/news/culture/cardinal-leads-first-ever-aids-day-requiem-in-vienna-cathedral/6492>.

———. "New Book Charts Path to Same-Sex Benedictions." *The Tablet*, 6 mei, 2020. <https://www.thetablet.co.uk/news/12869/new-book-charts-path-to-same-sex-benedictions>.

Pontifical Council for the Family. "The Truth and Meaning of Human Sexuality—Guidelines for Education Within the Family" (8 dec., 1995). Vatican.va. https://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/family/documents/rc_pc_family_doc_08121995_human-sexuality_po.html.

Progetto Gionata. "Il teologo Mancuso e le prospettive teologiche sull'amore omosessuale e il suo esercizio mediante l'affettività." *Progetto Gionata*, 27 apr., 2012.

Q

Quaranta, Pasquale. "Chiesa e omosessualità, intervista a Vito Mancuso." *Liberstef.myblog.it*, 8 mei, 2012.

R

Ratzinger, Joseph. "Full Text of Benedict XVI Essay: 'The Church and the Scandal of Sexual Abuse.'" *Catholic News Agency*, 10 apr., 2019. <https://www.catholicnewsagency.com/news/41013/full-text-of-benedict-xvi-essay-the-church-and-the-scandal-of-sexual-abuse>.

Rodriguez, Cecilia. "Pope Francis' Welcome to World's Only Openly Gay Prime Minister Rekindles Vatican Controversy." *Forbes*, 9 apr., 2017. <https://www.forbes.com/sites/ceciliarodriguez/2017/04/09/pope-franciss-welcome-to-worlds-only-openly-gay-prime-minister-rekindles-vatican-controversy/#6cb67112a607>.

Rozados Taboada, Manuel. "La Iglesia y la homosexualidad." *Revista Española de Derecho Canonico* 35, no. 102 (1979): 531–83. <https://summa.upsa.es/high.raw?id=0000005260&name=00000001.original.pdf>.

S

Sánchez Silva, Walter. "*Fiducia supplicans* 'no era un tema' para Navidad, asegura Cardenal." *ACI Prensa*, 25 dec., 2023. <https://www.aciprensa.com/noticias/102489/cardenal-sturla-declaracion-sobre-bendicion-de-parejas-homosexuales-no-era-tema-de-navidad>.

Scaramuzzi, Iacopo. "Pope Francis Has Met Regularly With

Transgender Catholics at General Audiences." Translated by Massimo and Sarah Faggioli, and Griffin Leynick. Outreach. faith, 13 jan., 2023. <https://outreach.faith/2023/01/pope-francis-meets-regularly-with-transgender-catholics-at-general-audience/>.

Serra, Cristiana de Assis. "'Viemos pra comungar': Estratégias de permanência na Igreja desenvolvidas por grupos de 'católicos LGBT' brasileiros e suas implicações." Master's thesis, Universidade do Estado do Rio de Janeiro, 2017. Geraadpleegd op 21 apr., 2024. <https://www.diversidadesexual.com.br/wp-content/uploads/2013/04/Cat%C3%B3licos-LGBT-Cristiana-Serra.pdf>.

Shine, Robert. "German and Flemish Bishops Warmly Welcome Vatican's Declaration on Blessings." New Ways Ministry, 9 jan., 2024. <https://www.newwaysministry.org/2024/01/09/german-and-flemish-bishops-warmly-welcome-vaticans-declaration-on-blessings/>.

———. "Pope Francis Meets With LGBT Pilgrims as Sixth Anniversary of His Election Approaches." New Ways Ministry, 12 mrt., 2019. <https://www.newwaysministry.org/2019/03/12/pope-francis-meets-with-lgbt-pilgrims-as-sixth-anniversary-of-his-election-approaches/>.

———. "Pope Francis Receives Sr. Jeannine Gramick at Vatican." New Ways Ministry, 17 okt., 2023. <https://www.newwaysministry.org/2023/10/17/pope-francis-receives-sr-jeannine-gramick-at-vatican/>.

———. "Pope Francis Writes to New Ways Ministry: 'Thank You for Your Neighborly Work.'" New Ways Ministry, 9 dec., 2021. <https://www.newwaysministry.org/2021/12/09/pope-francis-writes-to-new-ways-ministry-thank-you-for-your-neighborly-work/>.

- . "Priest Blesses Same-Gender Couple's Engagement in Malta; Archbishop Remains Calm." *New Ways Ministry*, 15 apr., 2015. <https://www.newwaysministry.org/2015/04/15/priest-blesses-same-gender-couples-engagement-in-malta-archbishop-remains-calm/>.
- Solimeo**, Luiz Sérgio. "The Homosexual Movement Scores a Win in the Fr. Guarnizo Affair—Who Caused the Scandal and Why?" *TFP.org*, 17 mrt., 2012. <https://www.tfp.org/the-homosexual-movement-scores-a-win-in-the-fr-guarnizo-affair-who-caused-the-scandal-and-why/>.
- Soulforce**. "What Is the Primary Goal of Soulforce?" *Soulforce.org*. Geraadpleegd dec. 2003. www.soulforce.org/main/faq.shtml. Gedrukte 2003 websitedocumentatie in TFP archives.
- Spadaro**, Antonio. "Matrimonio e conversione pastorale. Intervista al cardinale Christoph Schönborn." *La Civiltà Cattolica*, 26 sept., 2015. <https://www.laciviltacattolica.it/articolo/matrimonio-e-conversione-pastorale-intervista-al-cardinale-christoph-schonborn/>.
- Stanley**, Alessandra. "Pope Declares His 'Bitterness' Over Gay Event." *The New York Times*, 10 juli, 2000. <https://www.nytimes.com/2000/07/10/world/pope-declares-his-bitterness-over-gay-event.html>.
- Synod**, General Secretariat of the. "Enlarge the Space of Your Tent"—Working Document for the Continental Stage (24 okt., 2022). *Synod.va*. <https://www.synod.va/content/dam/synod/common/phases/continental-stage/dcs/20221025-ENG-DTC-FINAL-OK.pdf>.
- . "'Relatio post disceptationem' del Relatore generale, Card. Péter Erdő" (13 okt., 2014). *Vatican.va*. <https://www.vatican.va>

press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2014/10/13/0751/03037.html.

———. "XVI Ordinary General Assembly of the Synod of Bishops for a Synodal Church: Communion, Participation, Mission—Instrumentum Laboris—For the First Session—(October 2023)" (Jun. 20, 2023). Vatican.va. <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2023/06/20/0456/01015.html#en>

T

TFP Committee on American Issues. *Defending a Higher Law: Why We Must Resist Same-Sex "Marriage" and the Homosexual Movement.* Spring Grove, Penn.: The American Society for the Defense of Tradition, Family, and Property—TFP, 2004. Geraadpleegd op 24 apr., 2024. https://www.tfp.org/images/books/Defending_A_Higher_Law.pdf.

Tripalo, Luka. "Cardinal Jean-Claude Hollerich on Synodal Challenges, the 'Woman' Question, and the Disputes With Church's Teaching." Glas-Koncila.hr, 27 okt., 2023. <https://www.glas-koncila.hr/cardinal-jean-claude-hollerich-on-synodal-challenges-the-woman-question-and-the-disputes-with-churchs-teaching/>.

V

Van de Spijker, Herman. *Homotropía: Inclinación hacia el mismo sexo.* Madrid: Sociedad de Educación Atenas, 1976.

Varnell, Paul. "Defending Our Morality," (originally published in Chicago Free Press, Aug. 16, 2000). IGFCultureWatch.com. Geraadpleegd op 18 apr., 2024, <https://igfculturewatch.com/2000/08/16/defending-our-morality/>.

Vaticaan. Zie Heilige Stoel.

Villar, Julieta. "Obispo aclara cómo se realizó la bendición a dos personas homosexuales en Uruguay." *ACI Prensa*, 22 feb., 2024. <https://www.aciprensa.com/noticias/103286/uruguay-obispo-aclara-como-se-realizo-la-bendicion-de-carlos-perciavalle-y-su-pareja-gay>.

W

Wallner, Josef. "Mehr als ein normaler Segen." *Kirchenzeitung*, at, 28 apr., 2020. <https://www.kirchenzeitung.at/site/themen/gesellschaftsoziales/mehr-als-ein-normaler-segen>.

Weldon, Terence. "RainbowSashMovement." *QueeringtheChurch*. wordpress.com, 6 mrt., 2010. <https://queeringthechurch.wordpress.com/2010/03/06/rainbow-sash-movement/>.

Wikipedia contributors. "Conchita Wurst." *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Geraadpleegd op 26 apr., 2024. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Conchita_Wurst&oldid=1219830117.

———. "Rainbow Sash Movement." *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. Geraadpleegd op 21 apr., 2024. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Rainbow_Sash_Movement&oldid=1160411803.

Winfield, Nicole. "The AP Interview: Pope Says Homosexuality Not a Crime." *Associated Press*, 25 jan., 2023. <https://apnews.com/article/pope-francis-gay-rights-ap-interview-1359756ae22f27f87c1d4d6b9c8ce212>.

———. "VaticanApologizesforRemovingCatholicLGBTAdvocacy Group From Synod Website." *America*, 13 dec., 2021. <https://>

www.americamagazine.org/politics-society/2021/12/13/vatican-new-ways-ministry-synod-242024.

———, and Trisha Thomas. "For This Group of Trans Women, the Pope and His Message of Inclusivity Are a Welcome Change." Associated Press, Nov. 19, 2023. <https://apnews.com/article/vatican-transgender-lgbtq-b3d67868504ba701cce09da9ecc94de0>.

Wolton, Dominique. *Politique et société: Pape François, rencontres avec Dominique Wolton*. Paris: Ed. L'Observatoire, 2017.

Z

Zengarini, Lisa. "Pope to Jesuit Fr. Martin: 'Jesus Is Close to Everyone.'" *Vatican News*, 3 aug., 2022. <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2022-08/pope-to-father-martin-jesus-is-close-to-everyone.html>.

Zenit staff. "Cardinal Schonborn's Intervention at Presentation of Amoris Laetitia." Zenit.org, 8 apr., 2016. <https://zenit.org/articles/cardinal-schonborns-intervention-at-presentation-of-amoris-laetitia/>.

Zimbrão, Natalia. "Dioceses do Brasil divergem sobre autorização da Santa Sé a bênção a uniões do mesmo sexo." ACIDigital, 26 dec., 2023. <https://www.acidigital.com/noticia/57001/dioceses-do-brasil-divergem-sobre-autorizacao-da-santa-se-a-bencao-a-unioes-do-mesmo-sexo>.

ZdK. "Zwischen Lehre und Lebenswelt Brücken bauen—Familie und Kirche in der Welt von heute." ZdK.de. Geraadpleegd op 19 apr., 2024. <https://www.zdk.de/veroeffentlichungen/erklarungen/detail/Zwischen-Lehre-und-Lebenswelt-Bruecken-bauen-Familie-und-Kirche-in-der-Welt-von-heute-225w/>.

In 1994 hekelde de oprichter van TFP, Plinio Corrêa de Oliveira, een van bovenaf opgelegde poging van autoriteiten in de katholieke Kerk en de burgermaatschappij om het 'huwelijk' tussen mensen van hetzelfde geslacht op te leggen. Omdat de katholieke morele leer over homoseksualiteit duidelijk en onveranderlijk is, zag hij deze autoritaire actie een schisma veroorzaken: "Dan zal er een interne botsing binnen de Kerk plaatsvinden, en deze interne schok zal een van de grootste omwentelingen in de geschiedenis teweeg brengen." *De dijkbreuk* van José Antonio Ureta en Julio Loredó laat zien hoe en waarom de recente *Fiducia supplicans*-verklaring van het Vaticaan de komende botsing heeft versneld.

“[Ik ben] blij met de opheldering die wordt verschaft door het actuele boek *De dijkbreuk* van Julio Loredó en José Antonio Ureta, dat volledig laat zien hoe *Fiducia supplicans* het resultaat is van een proces dat is voorbereid door een zeer goed georganiseerde lobby binnen de katholieke Kerk.”

+ Rob Mutsaerts
Hulpbisschop van 's-Hertogenbosch

JOSÉ ANTONIO URETA, geboren in Chili in 1951, is mede-oprichter van de *Fundación Roma*, één van Chili's invloedrijkste pro-life en pro-gezinsorganisaties, senior lid van en onderzoeker voor de Franse Vereniging voor de Verdediging van Traditie, Familie, en Privé-eigendom, senior lid van het Plinio Corrêa de Oliveira Instituut in São Paulo, Brazilië, en auteur van *Paus Franciscus' "Paradigmaverschuiving": continuïteit of breuk in de missie van de Kerk? Een evaluatie van de eerste vijf jaar van zijn pontificaat*. Hij is tevens lid van de Johannes Paulus II Academie voor menselijk leven en het gezin.

JULIO LOREDÓ DE IZCUE, geboren in Lima, Peru in 1955, is één van de oprichters van *Tradición y Acción por un Perú Mayor*. In 1974, toen 19 jaar oud, gingen hij en zijn collega's in ballingschap, vanwege dreigementen door de socialistische dictator Velasco Alvarado. Daarop hielp hij de idealen van traditie, familie, en privé-eigendom te verspreiden in Latijns Amerika en Europa als publicist, spreker en docent. Sinds 1994 woont hij in Italië en is hij de voorzitter van *Tradizione Famiglia Proprietà*. Hij is de auteur van *Bevrijdingstheologie: hoe het marxisme de katholieke Kerk infiltreerde*.